2026/2545

20.11.2026

# KOMISJONI RAKENDUSOTSUS (EL) 2026/2545,

## 13. november 2026,

## millega muudetakse rakendusotsust 2012/119/EL seoses Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/75/EL artikli 13 lõike 3 punktides c ja d osutatud teabevahetuse praktilise korraga ning andmete kogumise, PVT-viitedokumentide väljatöötamise ja läbivaatamise ning nende dokumentide kvaliteedi tagamisega

*(teatavaks tehtud numbri C(2026) 7990 all)*

**(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta direktiivi 2010/75/EL tööstus- ja loomakasvatusheidete kohta (saastuse kompleksne vältimine ja kontroll) ([1]), eelkõige selle artiklit 13,

ning arvestades järgmist:

(1) Komisjoni rakendusotsusega 2012/119/EL ([2]) on kehtestatud eeskirjad seoses direktiivi 2010/75/EL artikli 13 lõike 3 punktides c ja d osutatud suunistega, mis käsitlevad andmete kogumist ning parima võimaliku tehnika (PVT) viitedokumentide väljatöötamist ja nende kvaliteedi tagamist.

(2) Direktiivi 2010/75/EL on oluliselt muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2024/1785 ([3]). Nende muudatustega on eelkõige ette nähtud uued keskkonnaeesmärgid, komisjoni rolli suurendamine – eelkõige tööstuspöörde ja tööstusheite innovatsioonikeskuse (INCITE) loomise kaudu – ning Euroopa Kemikaaliameti (ECHA) rolli suurendamine, teabevahetuse ja PVT-viitedokumentide läbivaatamistsükli kindlaksmääratud kestus, rangemad eeskirjad konfidentsiaalse äriteabe ja tundliku äriteabe käitlemise kohta ning uued nõuded seoses tööstuskäitiste käitajatele antavate liikmesriikide lubadega.

(3) Direktiivi 2010/75/EL artikli 14 lõike 3 kohaselt tuleb loa tingimuste kehtestamisel lähtuda PVT-viitedokumentides esitatud PVT-järeldustest. Selleks, et tagada kooskõla direktiivi (EL) 2024/1785 kohaste muudatustega, ja kooskõlas direktiivi 2010/75/EL artikli 13 lõikega 1a tulnuks rakendusotsuse 2012/119/EL sätted ajakohastada 1. juuliks 2026.

(4) Komisjonile esitati vastavalt direktiivi 2010/75/EL artikli 13 lõike 3 punktile c 2. märtsil 2026 foorumi arvamus käesoleva otsuse kohta.

(5) Käesoleva otsusega ette nähtud meetmed on kooskõlas nimetatud direktiivi artikli 75 alusel loodud komitee arvamusega,

([1]) ELT L 334, 17.12.2010, lk 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2010/75/oj.

([2]) Komisjoni 10. veebruari 2012. aasta rakendusotsus 2012/119/EL, millega kehtestatakse eeskirjad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2010/75/EL (tööstusheidete kohta) osutatud andmete kogumist ning PVT-viitedokumentide väljatöötamist ning nende kvaliteedi tagamist käsitlevate suuniste kohta (ELT L 63, 2.3.2012, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2012/119/oj).

([3]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. aprilli 2024. aasta direktiiv (EL) 2024/1785, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/75/EL tööstusheidete kohta (saastuse kompleksne vältimine ja kontroll) ning nõukogu direktiivi 1999/31/EÜ prügilate kohta (ELT L, 2024/1785, 15.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1785/oj).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

*Artikkel 1*

Rakendusotsuse 2012/119/EL lisa asendatakse käesoleva otsuse lisaga.

*Artikkel 2*

Käesolev otsus on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 13. november 2026

*Komisjoni nimel*
*komisjoni liige*
Jessika ROSWALL

*LISA*

**Suunised direktiivi 2010/75/EL artikli 13 lõike 3 punktides c ja d osutatud teabevahetuse praktilise korra ning andmete kogumise, PVT-viitedokumentide väljatöötamise ja läbivaatamise ning nende dokumentide kvaliteedi tagamise kohta**


1. 1. PEATÜKK: PARIMA VÕIMALIKU TEHNIKA (PVT) VIITEDOKUMENDI VÄLJATÖÖTAMISE JA LÄBIVAATAMISE EESMÄRK JA ÜLDINE KORD ..... 7

1.1 Taust ..... 7

1.1.1 Õiguslik taust ..... 7

1.1.2 PVT-viitedokumendi eesmärk ..... 9

1.1.3 Horisontaalsed ja vertikaalsed PVT-viitedokumendid ..... 9

1.2 PVT-viitedokumentide väljatöötamise ja läbivaatamise kord ..... 9

1.2.1 Uue PVT-viitedokumendi väljatöötamise üldine kord ..... 9

1.2.2 PVT-viitedokumendi läbivaatamise üldine kord ..... 10

1.2.3 PVT-viitedokumendi osaline läbivaatamine ..... 10

1.2.4 PVT-viitedokumendi läbivaatamise eesmärk ..... 11

1.2.5 PVT-viitedokumentide väljatöötamise ja läbivaatamise tüüpiline töövoog ..... 11

1.3 Muudetud tööstusheidete direktiivi artikli 13 kohaselt loodud foorum ..... 13

1.4 Muudetud tööstusheidete direktiivi artikli 75 lõike 1 alusel loodud komitee ..... 14

2. 2. PEATÜKK: PVT-VIITEDOKUMENDI SISU JA REGULEERIMISALA ..... 14

2.1 Sissejuhatus ..... 14

2.2 PVT-viitedokumendi struktuur ..... 14

2.3 PVT-viitedokumendi sisu ..... 15

2.3.1 Üldteave PVT-viitedokumendi sisu kohta ..... 15

2.3.2 Eessõna ..... 15

2.3.3 Reguleerimisala ..... 15

2.3.4 Üldteave asjaomase sektori kohta ..... 16

2.3.5 Kasutatavad protsessid ja tehnilised lahendused ..... 16

2.3.6 Praegused heite- ja tarbimistasemed ..... 17

2.3.7 PVT ja kujunemisjärgus tehnoloogia kindlaksmääramisel kaalutavad tehnilised lahendused ..... 17

2.3.7.1 Üldteave PVT ja kujunemisjärgus tehnoloogia kindlaksmääramisel kaalutavate tehniliste lahenduste kohta ..... 17

2.3.7.2 Iga tehnika kohta esitatav teave ..... 19

2.3.7.2.1 Kirjeldus ..... 19

2.3.7.2.2 Tehniline kirjeldus ..... 19

2.3.7.2.3 Saavutatav keskkonnakasu (või kujunemisjärgus tehnoloogia puhul eeldatav keskkonnakasu) ..... 19

2.3.7.2.4 Keskkonnatoime- ja käitamisandmed ..... 19

2.3.7.2.5 Keskkonnas ilmnev ristmõju ..... 20

2.3.7.2.6 Kohaldatavusega seotud tehnilised kaalutlused ..... 21
2.3.7.2.7 Majanduslik mõju ..... 21
2.3.7.2.8 Rakendamist soodustav liikumapanev jõud ..... 22
2.3.7.2.9 Näidiskäitised, -tehased või -protsessid ..... 22
2.3.7.2.10 Viidatud materjalid ..... 22
2.3.7.2.11 Kujunemisjärgus tehnoloogia küpsusaste ..... 22
2.3.8 Järeldused parima võimaliku tehnika (PVT) kohta ..... 23
2.3.9 Lõppmärkused ja soovitused tulevaseks tööks ..... 23
2.3.10 Viited ..... 23
2.3.11 Mõistete ja lühendite sõnastik ..... 23
2.3.12 Lisad ..... 24
3. 3. PEATÜKK: PVT-JÄRELDUSED ..... 24
3.1 Sissejuhatus ..... 24
3.2 Üksiku PVT või kujunemisjärgus tehnoloogia elemendid ..... 25
3.2.1 Üldine teave ..... 25
3.2.2 Tehniliste lahenduste kirjeldus ..... 25
3.2.3 Teave tehnika kohaldatavuse hindamiseks ..... 25
3.3 Üksik PVT koos sellega saavutatavate heitetasemete, keskkonnatoime tasemete või võrdlusalustega ..... 25
3.3.1 Üldine teave ..... 25
3.3.2 Üksik PVT koos sellega saavutatavate heitetasemetega ..... 26
3.3.3 Üksik PVT koos sellega saavutatavate keskkonnatoime tasemete või võrdlusalustega ..... 27
3.4 Keskkonnajuhtimissüsteem ..... 27
3.5 Kujunemisjärgus tehnoloogia ..... 28
3.5.1 Kujunemisjärgus tehnoloogiaga saavutatavad heitetasemed või kujunemisjärgus tehnoloogiaga saavutatavad keskkonnatoime tasemed ..... 28
3.6 Tööstuse põhjalik ümberkujundamine ..... 28
4. 4. PEATÜKK: TEABEVAHETUS ..... 28
4.1 Sissejuhatus ..... 28
4.2 Tehniliste töörühmade roll ..... 28
4.2.1 Tehniliste töörühmade loomine ..... 28
4.2.2 Tehnilise töörühma kohustused ja ülesanded ..... 29
4.2.3 Tehnilise töörühma allrühmad ..... 30
4.2.4 Euroopa Kemikaaliameti roll ..... 30
4.2.5 Euroopa Keskkonnaameti roll ..... 30
4.2.6 Tegevuskoha külastused ..... 30
4.2.7 Tehnika pakkujate (nt seadmete tarnijate) osalemine teabevahetuses ..... 31

4.3 Uurimisbüroo roll ..... 31
4.4 Tööstuspöörde ja tööstusheite innovatsioonikeskuse roll ..... 32
4.5 Teabevahetusele eelnev ettevalmistav tegevus ..... 32
4.5.1 Varajane ettevalmistamine ..... 32
4.5.2 Ettevalmistamine ..... 33
4.6 Teabevahetuse vaheetapid ..... 34
4.6.1 Tehnilise töörühma koosolekud ..... 34
4.6.1.1 Üldine teave ..... 34
4.6.1.2 Avakoosolek ..... 34
4.6.1.2.1 Peamiste keskkonnaküsimuste kindlakstegemine ..... 34
4.6.1.3 Tehnilise töörühma vahekoosolekud ..... 36
4.6.1.4 Lõppkoosolek ..... 36
4.6.1.4.1 Üldine teave ..... 36
4.6.1.4.2 Lahkarvamused ..... 36
4.6.2 Andmete kogumise küsimustiku koostamine ..... 37
4.6.3 Andmete ja teabe kogumine ja analüüs ..... 37
4.6.3.1 Andmete ja teabe kogumine ..... 37
4.6.3.2 Andmete ja teabe analüüs ..... 38
4.6.3.3 Andmete hindamise seminarid ..... 38
4.6.3.4 PVT kindlaksmääramine ja PVTga saavutatavate heitetasemete / keskkonnatoime tasemete tuletamine ..... 38
4.6.4 PVT-viitedokumendi kavandid ja tehnilise töörühma märkused ..... 39
4.7 Teabevahetusvahendid ..... 40
4.7.1 PVT infosüsteem (BATIS) ..... 40
4.8 Isikuandmete turvalisus ..... 40
5. 5. PEATÜKK: ANDMETE JA TEABE KOGUMINE JA ESITAMINE ..... 41
5.1 Sissejuhatus ..... 41
5.2 PVT-viitedokumentide väljatöötamiseks ja läbivaatamiseks vajalike andmete ja teabe kogumise ja esitamise üldpõhimõtted ..... 41
5.2.1 Andmete/teabe liik ..... 41
5.2.2 Andmete vorm ..... 42
5.2.3 Andmete kvaliteet ..... 42
5.3 Konfidentsiaalsusküsimused ..... 42
5.4 Keskkonnatoime- ja käitamisandmed peatükkide „PVT ja kujunemisjärgus tehnoloogia kindlaksmääramisel kaalutavad tehnilised lahendused“ ja „Järeldused parima võimaliku tehnika (PVT) kohta“ jaoks ..... 43
5.4.1 Üldteave keskkonnatoime- ja käitamisandmete kohta ..... 43

5.4.2 Ressursitõhusus ..... 43
5.4.2.1 Üldteave ressursitõhususe kohta ..... 43
5.4.2.2 Tooraine ja abimaterjalide tarbimine ..... 43
5.4.2.3 Veekasutus ..... 44
5.4.2.4 Energiakasutus ..... 44
5.4.3 Vetteheide ..... 45
5.4.4 Õhkuheide ..... 45
5.4.5 Heide pinnasesse ja põhjavette ..... 46
5.4.6 Jäägid ..... 46
5.4.7 Muu teave ..... 46
5.4.8 Heiteandmetele lisatav kohustuslik võrdlusteave ..... 47
5.4.8.1 Üldine teave ..... 47
5.4.8.2 Seire ..... 47
5.4.8.3 Heiteväärtuste keskmised, vahemikud ja jaotused ..... 47
5.5 Tehnilise töörühma pädevusalasse kuuluvad konkreetsed küsimused ..... 48
6. 6. PEATÜKK: PVT-VIITEDOKUMENTIDE VÄLJATÖÖTAMISE JA LÄBIVAATAMISE KVALITEEDI TAGAMINE ..... 49

# 1 1. PEATÜKK: PARIMA VÕIMALIKU TEHNIKA (PVT) VIITEDOKUMENDI VÄLJATÖÖTAMISE JA LÄBIVAATAMISE EESMÄRK JA ÜLDINE KORD

## 1.1 Taust

### 1.1.1 Õiguslik taust

2024. aastal muudeti Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2024/1785 ([1]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/75/EL ([2]) (edaspidi „muudetud tööstusheidete direktiiv“), milles on sätestatud tööstustegevusest tuleneva saastuse komplekssе vältimise ja kontrolli eeskirjad. Selles on sätestatud ka normid, mille eesmärk on hoida ära või kui see ei ole praktikas saavutatav, siis pidevalt vähendada heidet õhku, vette ja pinnasesse, hoida ära jäätmeteket, parandada ressursitõhusust ning edendada ringmajandust ja $CO_2$ heite vähendamist, et saavutada inimeste tervise ja keskkonna kui terviku kaitse kõrge tase (vt muudetud tööstusheidete direktiivi artikkel 1).

Muudetud tööstusheidete direktiivi artikli 13 lõikes 1 nõutakse, et komisjon korraldaks PVT-viitedokumentide koostamiseks, läbivaatamiseks ja vajaduse korral ajakohastamiseks komisjoni ja liikmesriikide, asjaomaste tööstusharude, inimeste tervise või keskkonna kaitset edendavate valitsusväliste organisatsioonide ja Euroopa Kemikaaliameti vahelise teabevahetuse. Komisjon peaks ka tagama, et Euroopa Keskkonnaamet osaleb teabevahetuses, kui ameti eksperditeadmistest oleks teabevahetuses kasu ([3]).

Artikli 13 lõikes 1 on ühtlasi sätestatud: „Selle teabevahetuse eesmärk on PVT-viitedokumentide kaheksa-aastane läbivaatamistsükkel ja milles seatakse esikohale dokumendid, millel on suurim potentsiaal inimeste tervise kaitse või keskkonnakaitse parandamiseks. [---] [T]eabevahetuse kestus ei ületa nelja aastat iga üksiku [P]VT-viitedokumendi kohta.“

Teabevahetus hõlmab vaheetappe tehnilise töörühma avakoosoleku ja lõppkoosoleku vahel. Teabevahetust ettevalmistav tegevus (vt punkt 4.5) peaks võimaldama lühendada seda ajavahemikku vähem kui nelja aastani.

Muudetud tööstusheidete direktiivi artikli 13 lõikega 2 on nõutud järgmist: „Teabevahetus käsitleb eelkõige:

a) käitiste ja tehnikate tõhusust heite osas, mida väljendatakse vastavalt vajadusele lühiajaliste ja pikaajaliste keskmistega ning nendega seotud võrdlustingimustega, toorainete kasutamise ja laadiga, veekasutusega, energiakuluga ja jäätmetekkega;

b) kasutatavaid tehnikaid, nendega seotud seiret, keskkonnalist ristmõju, majanduslikku ja tehnilist teostatavust ja nende arenguid;

c) parimat võimalikku tehnikat ja kujunemisjärgus tehnoloogiaid, mis määratakse kindlaks pärast punktides a ja b esitatud asjaolude kaalumist.“

Selle teabevahetuse tulemusel välja töötatud PVT-viitedokument on määratletud muudetud tööstusheidete direktiivi artikli 3 punktis 11. See on dokument, mis on koostatud kindlaksmääratud tegevusvaldkondade kohta ja milles kirjeldatakse eelkõige kasutatavaid protsesse ja tehnoloogialahendusi, antud hetkel täheldatavaid heite- ja tarbimistasemeid, parima võimaliku tehnika kindlaksmääramisel kaalutavaid tehnilisi lahendusi ning PVT-järeldusi ja kõiki kujunemisjärgus tehnoloogialahendusi, kusjuures erilist tähelepanu pööratakse muudetud tööstusheidete direktiivi III lisas loetletud kriteeriumidele ([4]). Seega on PVT-viitedokument määratluse kohaselt kirjeldav dokument ja selles ei nõuta ühegi tehnika või konkreetse tehnoloogia kasutamist ega tõlgendata ka muudetud tööstusheidete direktiivi.

([1]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. aprilli 2024. aasta direktiiv (EL) 2024/1785, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/75/EL tööstusheidete kohta (saastuse kompleksne vältimine ja kontroll) ning nõukogu direktiivi 1999/31/EÜ prügilate kohta (ELT L, 2024/1785, 15.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1785/oj).

([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta direktiiv 2010/75/EL tööstus- ja loomakasvatusheidete kohta (saastuse kompleksne vältimine ja kontroll) (ELT L 334, 17.12.2010, lk 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2010/75/2024-08-04).

([3]) Nagu on selgitatud direktiivi (EL) 2024/1785 põhjenduses 21.

([4]) III lisa muudeti tööstusheidete direktiivi läbivaatamise tulemusena ja see sisaldab selliseid uusi kriteeriume nagu $CO_2$ heite vähendamine, heite mõju elurikkusele, vähemohtlike ainete kasutamine ja väga ohtlike ainete vähesem kasutamine.

**Parim võimalik tehnika (PVT)** on määratletud muudetud tööstusheidete direktiivi artikli 3 punktis 10 kui tehnilise arendustegevuse ja selles rakendatavate töömeetodite kõige tõhusam ja paremini välja arendatud aste, mis kajastab asjaomase tehnika praktilist sobivust lähtealusena heite piirnormide ja muude loa tingimuste jaoks, mille eesmärk on hoida ära või kui see ei ole praktikas saavutatav, siis vähendada heidet ja selle mõju keskkonnale tervikuna:

a. „tehnika“ – hõlmab nii kasutatavat tehnoloogiat kui ka käitise projekteerimise, ehitamise, hooldamise, käitamise ja tegevuse lõpetamise viisi;

b. „võimalik tehnika“ – niisugusel arengutasemel tehnika, mis võimaldab selle rakendamist vastavas tööstussektoris ning mille kasutamine on kulusid ja eeliseid arvesse võttes majanduslikult ja tehniliselt otstarbekas, olenemata sellest, kas seda tehnikat kasutatakse või see on välja töötatud liidus, kui see tehnika on käitajale mõistlikul viisil kättesaadav;

c. „parim“ – keskkonna kui terviku kaitse, sealhulgas inimeste tervise ja kliima kaitse kõrge üldise taseme saavutamiseks kõige mõjusam.

Muudetud tööstusheidete direktiivi artikli 3 punktis 12 on määratletud ka **PVT-järeldused** kui PVT-viitedokumendi osad, milles esitatakse järeldused parima võimaliku tehnika ja kujunemisjärgus tehnoloogia kohta, nende kirjeldus, teave nende rakendatavuse hindamiseks, nendega saavutatavad heitetasemed, nendega saavutatavad keskkonnatoime tasemed, keskkonnajuhtimissüsteemi sisu, sealhulgas võrdlusalused, nendega seotud seireteave, nendega seotud tarbimistasemed ja vajadusel asjaomases tegevuskohas võetavad parandusmeetmed. PVT-järeldused võetakse vastu muudetud tööstusheidete direktiivi artikli 75 lõikes 2 osutatud menetluse teel. Neid käsitatakse lähtealusena tööstusheidete direktiivi II peatükiga hõlmatud käitiste jaoks loa tingimuste kehtestamisel (muudetud tööstusheidete direktiivi artikli 14 lõige 3). PVT-järeldustes tuleks kindlaks määrata ka kujunemisjärgus tehnoloogialahendused ja parim võimalik tehnika, mida tööstuskäitiste käitajad saavad rakendada käitiste ümberkujundamiseks, et tagada kooskõla liidu kestliku, puhta, ringluspõhise ja kliimaneutraalse majanduse eesmärgiga.

**PVTga saavutatav heitetase** on muudetud tööstusheidete direktiivi artikli 3 punktis 13 määratletud kui tavapärastes käitamistingimustes PVT või PVTde kombinatsiooni kasutamisel saavutatavate, PVT-järelduste kohaste kindlaksmääratud võrdlustingimustele vastavate teatava perioodi keskmisena väljendatud heitetasemete vahemik.

**PVTga saavutatavad keskkonnatoime tasemed** on muudetud tööstusheidete direktiivi artikli 3 punktis 13a määratletud kui tavapärastes käitamistingimustes PVT või PVTde kombinatsiooni kasutamisel saavutatavate, PVT-järelduste kohaste keskkonnatoime tasemete vahemik.

**Keskkonnatoime** on muudetud tööstusheidete direktiivi artikli 3 punktis 13aa määratletud kui tarbimistasemetega, materjalide, vee ja energiaressursside ressursitõhususega, materjalide ja vee korduvkasutamisega ning jäätmetekkega seotud toime.

**Kujunemisjärgus tehnoloogia** on muudetud tööstusheidete direktiivi artikli 3 punktis 14 määratletud kui tööstuslikus tegevusvaldkonnas kasutatav uudne tehnoloogia, mis kaubanduslikul eesmärgil arendatuna aitaks tagada kas inimeste tervise ja keskkonna kaitse kõrgema üldise taseme või vähemalt inimeste tervise ja keskkonna kaitse sama taseme ja suurema kulude kokkuhoiu, kui on võimalik saavutada olemasoleva parima võimaliku tehnikaga.

**Kujunemisjärgus tehnoloogiaga saavutatav heitetase** on muudetud tööstusheidete direktiivi artikli 3 punktis 48 määratletud kui tavapärastes käitamistingimustes kujunemisjärgus tehnoloogia või kujunemisjärgus tehnoloogialahenduste kombinatsiooni kasutamisel saavutatavate, PVT-järelduste kohaste kindlaksmääratud võrdlustingimustele vastavate teatava perioodi keskmisena väljendatud heitetasemete vahemik.

**Kujunemisjärgus tehnoloogiaga saavutatavad keskkonnatoime tasemed** on muudetud tööstusheidete direktiivi artikli 3 punktis 49 määratletud kui tavapärastes käitamistingimustes kujunemisjärgus tehnoloogia või kujunemisjärgus tehnoloogialahenduste kombinatsiooni abil saavutatavate, PVT-järelduste kohaste keskkonnatoime tasemete vahemik.

**Võrdlusalused** on määratletud muudetud tööstusheidete direktiivi artikli 3 punktis 13b kui parima võimaliku tehnikaga saavutatavate keskkonnatoime tasemete soovituslik vahemik, mida tuleb kasutada keskkonnajuhtimissüsteemis võrdluseks.

### 1.1.2 **PVT-viitedokumendi eesmärk**

PVT-viitedokumendi eesmärk on määrata kindlaks parim võimalik tehnika ja kujunemisjärgus tehnoloogia ning piirata tööstustegevust iseloomustavate heitetasemetega seotud ebavõrdsust liidus. PVT-viitedokumendid peaksid andma liikmesriikide pädevatele asutustele, tööstusettevõtjatele, komisjonile ja laiemale üldsusele teavet selle kohta, milline on parim võimalik tehnika ja kujunemisjärgus tehnoloogia muudetud tööstusheidete direktiivi I lisaga hõlmatud tegevuste puhul. PVT ja kujunemisjärgus tehnoloogia kindlaksmääramise protsess peaks olema läbipaistev ja objektiivne ning põhinema usaldusväärsel tehnilisel ja majandusteabel. PVT-viitedokument aitab parandada keskkonna ja inimeste tervise kaitset kogu liidus.

Peaeesmärgi täitmiseks ja kasutajasõbralikkuse tagamiseks peaks PVT-viitedokumendi sisu piirduma ainult PVT-järelduste kindlaksmääramiseks asjakohase teabega, nagu on sätestatud 3. peatükis ([5]). PVT-viitedokument ei ole kavandatud õpikuks saaste ärahoidmise ja piiramise tehnika kohta. Selle valdkonna kohta on avaldatud hulgaliselt materjali, millele PVT-viitedokumendis võidakse vajaduse korral viidata. Samas on oluline, et PVT-viitedokumendis antaks teavet peamiste tehniliste lahenduste kohta, mida tehniline töörühm (vt punkt 4.2 ([6])) kaalus PVT ja kujunemisjärgus tehnoloogia kindlaksmääramisel, ja selle kohta, mille alusel jõuti PVT-järeldusteni, ning seejuures tuleks ära märkida olulised lahendamata küsimused või teadmiste lüngad, mida tuleb PVT-viitedokumendi edasisel läbivaatamisel käsitleda.

### 1.1.3 **Horisontaalsed ja vertikaalsed PVT-viitedokumendid**

PVT-viitedokumentides piirdutakse üldiselt küsimustega, mis on seotud konkreetsete tööstustegevustega (nn vertikaalsed PVT-viitedokumendid). Mõnel juhul võidakse PVT-viitedokumentides käsitleda ka valdkonnaüleseid küsimusi, mis on ühised kõigi või paljude tööstusheidete direktiiviga hõlmatud tegevuste jaoks (nn horisontaalsed PVT-viitedokumendid).

Horisontaalsed ja vertikaalsed PVT-viitedokumendid tuleks välja töötada nii, et need toetaksid muudetud tööstusheidete direktiiviga hõlmatud käitiste loa tingimuste kehtestamist.

Vertikaalsed PVT-viitedokumendid peavad sisaldama sektoripõhist teavet. Sellest tulenevalt peavad muudetud tööstusheidete direktiivi artikli 21 lõikes 3 nimetatud PVT-järeldused, st käitise peamist tegevusvaldkonda käsitlevad PVT-järeldused, olema üksnes vertikaalsete PVT-viitedokumentide osa.

Horisontaalsed PVT-viitedokumendid peavad sisaldama üldist laadi teavet, mida saab kasutada muudetud tööstusheidete direktiivi kohaldamisalasse kuuluvate eri tegevuste puhul. Horisontaalsetesse PVT-viitedokumentidesse tuleks lisada teave, mis täiendab vertikaalsetes PVT-viitedokumentides sisalduvat teavet aspektide osas, mis on seotud mitme tööstussektoriga.

Tulemuseks ei tohi olla vastukäivad järeldused vertikaalsetes ja horisontaalsetes PVT-viitedokumentides. Selleks et soodustada nii vertikaalsete kui ka horisontaalsete PVT-viitedokumentide kasutamist teineteist täiendaval moel, tuleb PVT-viitedokumendis esitada vastavad viited teistele asjakohastele vertikaalsetele ja horisontaalsetele PVT-viitedokumentidele.

## 1.2 **PVT-viitedokumentide väljatöötamise ja läbivaatamise kord**

Komisjon korraldab ja koordineerib teabevahetust ja ettevalmistavat tegevust (varajane ettevalmistamine). Muudetud tööstusheidete direktiivi artikli 13 lõike 1 kohased teabevahetusse kaasatud sidusrühmad (liikmesriigid, asjaomased tööstusharud, inimeste tervise või keskkonna kaitset edendavad valitsusvälised organisatsioonid, Euroopa Kemikaaliamet ja komisjon) jälgivad protsessi foorumi kaudu, mis on loodud vastavalt muudetud tööstusheidete direktiivi artikli 13 lõikele 3. Nad annavad oma panuse PVT-viitedokumentide väljatöötamisse ja läbivaatamisse tehnilistes töörühmades osalemise teel. Lisateave sidusrühmade rolli ning foorumi ja tehniliste töörühmade toimimise kohta on esitatud vastavalt punktides 1.3 ja 4.2.

Otsuse töötada välja PVT-viitedokument või alustada PVT-viitedokumendi läbivaatamist teeb komisjon ja selles võetakse arvesse foorumi arvamust teabevahetuse tööprogrammi kohta kooskõlas muudetud tööstusheidete direktiivi artikli 13 lõike 3 punktiga b.

### 1.2.1 **Uue PVT-viitedokumendi väljatöötamise üldine kord**

Kuna muudetud tööstusheidete direktiivi I lisasse on lisatud uusi tegevusi, tuleb välja töötada uued PVT-viitedokumendid. Lisaks võib uusi PVT-viitedokumente välja töötada ka tegevuste kohta, mida olemasolevad PVT-viitedokumendid veel ei hõlma, või pärast olemasolevate PVT-viitedokumentide ümberstruktureerimist (nt pärast nende liitmist uueks PVT-viitedokumendiks).

([5]) Kui ei ole märgitud teisiti, osutab sõna „peatükk“ käesoleva lisa peatükkidele.
([6]) Kui ei ole märgitud teisiti, osutab sõna „punkt“ käesoleva lisa punktidele.

Uue PVT-viitedokumendi väljatöötamise töövool on palju sarnasusi PVT-viitedokumendi läbivaatamise töövooga ja seda on kirjeldatud punktis 1.2.5. Uue PVT-viitedokumendi puhul tuleks siiski erilist tähelepanu pöörata punktis 4.5 kirjeldatud ettevalmistavale tegevusele: ettevalmistusetapis võib olla vaja koguda märkimisväärses mahus teavet ja see võib võtta mõnevõrra kauem aega kui teabe kogumine PVT-viitedokumendi läbivaatamiseks.

### 1.2.2 **PVT-viitedokumendi läbivaatamise üldine kord**

PVT-viitedokumentide läbivaatamine on PVT dünaamilise olemuse tõttu pidev protsess. Teadus ja tehnoloogia arenevad pidevalt, võivad tekkida uued tehnilised lahendused, tööstuses võetakse edukalt kasutusele uusi või kujunemisjärgus protsesse, esile võivad kerkida uued keskkonnaprobleemid ning võidakse saada uusi teadmisi keskkonda heidetavate ainete ja nende ohtlike omaduste kohta. Nimetatud muutuste ja nende tagajärgede kajastamiseks PVTdes tuleb PVT-viitedokumendid regulaarselt läbi vaadata ja neid vajaduse korral vastavalt ajakohastada. Sellele on sõnaselgelt viidatud muudetud tööstusheidete direktiivi artikli 13 lõikes 1, milles on märgitud, et teabevahetuse puhul tuleb lähtuda PVT-viitedokumentide kaheksa-aastasest läbivaatamistsüklist.

PVT-viitedokumendi läbivaatamise otsuse puhul tuleks arvesse võtta järgmist:

i) teave PVT-viitedokumendi jaotises „Lõppmärkused ja soovitused tulevaseks tööks“ (vt punkt 2.2) ning

ii) tööstuspöörde ja tööstusheite innovatsioonikeskuselt (INCITE) saadud teave (vt punkt 4.4) koos muude teguritega, nagu:

— teave selle kohta, et saadaval võivad olla uued tehnilised lahendused;

— vajadus laiendada PVT-viitedokumendi reguleerimisala;

— vajadus lisada seni hõlmamata tooteid/aineid või protsesse või

— vajadus käsitleda konkreetseid aspekte põhjalikumalt.

### 1.2.3 **PVT-viitedokumendi osaline läbivaatamine**

Kui olemasolev PVT-viitedokument vaadatakse kavandatud läbivaatamistsükli raames läbi, võib olla võimalik läbi vaadata ainult osa PVT-viitedokumendist ja keskenduda näiteks konkreetsele tööstusprotsessile või allsektorile, konkreetsele keskkonnaküsimusele või mõnele uudsele protsessile, mis on esile kerkinud pärast PVT-järelduste vastuvõtmist.

Kuigi see lähenemisviis võimaldab kiiremat läbivaatamist, võib see olla võimalik üksnes juhul, kui on täidetud järgmised tingimused:

— mõned PVT-viitedokumendi osad võivad jääda muutmata, näiteks kui allsektor või tootmisprotsess on jäänud suures osas muutumatuks või kui teatava saasteaine heite vähendamise tehnika tulemuslikkus ei ole asjaomases valdkonnas märkimisväärselt paranenud;

— on tagatud tööstusheidete direktiivi kohane lõimitud lähenemisviis. Näiteks kui osalisel läbivaatamisel keskendutakse konkreetsele keskkonnaküsimusele (nt konkreetsele saasteainele), ei tohiks see piirduda selle küsimusega seotud PVTga või heite- või keskkonnatoime tasemetega. Läbivaatamisel tuleks käsitleda ka võimalikku keskkonnas ilmnevat ristmõju (nt selle saasteaine heite vähendamise tehnika võimalikku mõju vee- või energiatarbimisele, jäätmetekkele või võimalikule muude saasteainete heitele) ja muid keskkonnaküsimusi, mis tulenevad konkreetse keskkonnaprobleemi leevendamisest või ennetamisest;

— säilitatakse PVT-järelduste üldine järjepidevus. Näiteks kui PVT töötatakse uudse protsessi jaoks välja olemasolevate PVT-järelduste kogumina, peavad selle uue PVT kohta tehtud järeldused olema kooskõlas järeldustega PVTde kohta, mida läbivaatamine ei hõlma (nt kui uudne PVT on üldine PVT, tuleb kontrollida, et see on kohaldatav asjaomase tööstussektori kõigi protsesside, mitte ainult selle uudse protsessi suhtes).

Enne 2026. aastat avaldatud PVT-viitedokumendi osalist läbivaatamist ei ole ette nähtud, kuna tehniline töörühm peaks tagama, et ka see osa, mida osalise läbivaatamise käigus ei käsitleta, on (konkreetse andmekogumise tulemuste põhjal) kooskõlas muudetud tööstusheidete direktiivi eesmärkide ja nõuetega, eelkõige PVT-järeldusi käsitleva peatükiga.

Järeldused selle kohta, milliseid PVT-viitedokumendi osi ei muudeta ja millised osad tuleb läbi vaadata, tehakse tehnilise töörühma avakoosolekul (vt punkt 4.6.1.2).

### 1.2.4 **PVT-viitedokumendi läbivaatamise eesmärk**

PVT-viitedokumendi läbivaatamise eesmärk on hinnata, mil määral on varem vastu võetud PVT-järeldused endiselt eesmärgipärased, vajaduse korral neid järeldusi ajakohastada ning teha kindlaks PVT ja kujunemisjärgus tehnoloogia areng. Selle saavutamiseks vaadatakse eelkõige läbi PVT-viitedokumendi need osad, milles on sätestatud PVT-järeldused, ning hinnatakse nende rakendamise senist tulemuslikkust ja muudetakse või ajakohastatakse järeldusi, mille kohta on kättesaadav uus teave, mille alusel seda teha.

Seega eeldatavalt ei kujuta PVT-viitedokumendi läbivaatamine endast kogu PVT-viitedokumendi täielikku ümberkirjutamist ega muutmist. Samas tunnistatakse, et mõnel juhul on PVT-viitedokumentide esimesel läbivaatamisel muudatuste maht tunduvalt suurem kui järgnevatel läbivaatamistel.

Ilmselgelt käsitatakse kõige asjakohasema uue teabena, mis tuleb tuvastada, koguda ja esitada teabevahetuse raames PVT-viitedokumendi läbivaatamiseks, sellist teavet, mis võib kaasa tuua PVT-järelduste muutmise või ajakohastamise. Seepärast on ülioluline, et andmed ja teave kogutaks 5. peatükis esitatud suuniste alusel.

Lisaks tuleks PVT-viitedokumendi läbivaatamise käigus teha järgmist:

1. parandada, ajakohastada ja täiendada olemasolevat teavet ja PVT-järeldusi värskemate andmete ja teabe alusel;

2. eemaldada kehtivuse kaotanud ja vananenud teave;

3. parandada vead ja kõrvaldada vastuolud teiste PVT-viitedokumentidega.

PVT-viitedokumendi läbivaatamisel tuleks keskenduda peamiselt PVT-viitedokumendi peatükkidele „PVT ja kujunemisjärgus tehnoloogia kindlaksmääramisel kaalutavad tehnilised lahendused“, „Järeldused parima võimaliku tehnika (PVT) kohta“ ja „Praegused heite- ja tarbimistasemed“ ning vähemal määral ka PVT-viitedokumendi peatükile „Kasutatavad protsessid ja tehnilised lahendused“ (selle peatüki oluliste muudatuste korral). PVT-viitedokumendi ülejäänud peatükkide läbivaatamine on väiksema prioriteetsusega.

Üldiselt on vaja tagada, et kogu PVT-viitedokumenti jääv teave on nii ajakohane, järjepidev ja täpne kui võimalik.

### 1.2.5 **PVT-viitedokumentide väljatöötamise ja läbivaatamise tüüpiline töövoog**

PVT-viitedokumentide väljatöötamise ja läbivaatamise tüüpilise töövoo olulisemad vahe-eesmärgid hõlmavad avakoosolekut, andmete ja teabe kogumise etappi, PVT-viitedokumendi esimest kavandit ja lõppkoosolekut (vt punkt 4.6.1.4). PVT-viitedokumentide väljatöötamise ja läbivaatamise põhietappe on täpsemalt kirjeldatud tabelis 1.

Nendes etappides võetakse arvesse:

— muudetud tööstusheidete direktiivi artikli 13 lõikes 1 sätestatud eesmärki ajakohastada PVT-viitedokumenti hiljemalt kaheksa aastat pärast eelmise versiooni avaldamist;

— muudetud tööstusheidete direktiivi artikli 13 lõikes 1 sätestatud nõuet, et „[e]simeses lõigus osutatud teabevahetuse kestus ei ületa nelja aastat iga üksiku [P]VT-viitedokumendi kohta“.

Iga PVT-viitedokumendi puhul sõltuvad töö konkreetsed etapid ja ajastus hulgast teguritest, sealhulgas PVT-viitedokumendi reguleerimisalast (ja PVT-viitedokumendi läbivaatamise korral reguleerimisala võimalikust laiendamisest), käsitletavate teemade arvust ja keerukusest, teabevahetuses keskset rolli täitva Euroopa tööstuspöörde ja tööstusheite uuringute büroo (EU-BRITE, edaspidi „uurimisbüroo“) ressurssidest ning eelkõige tehnilise töörühma aktiivsest ja tulemuslikust osalemisest. Konkreetse PVT-viitedokumendi eripärast lähtuval töövoo paindlikul kohandamisel lähtutakse üldeesmärgist lõpetada töö eespool viidatud tähtaja jooksul ning samal ajal tagada väljatöötatava PVT-viitedokumendi kvaliteet.

Eelduste kohaselt peetakse PVT-viitedokumendi läbivaatamise käigus üldjuhul kaks tehnilise töörühma täiskogu istungit (avakoosolek ja lõppkoosolek, vt punkt 4.6.1). Mõningatel juhtudel (nt kui on esitatud hulgaliselt uut teavet või kui parima võimaliku tehnika kindlaksmääramine on eriti vastuoluline) võib pidada tehnilise töörühma vahekoosolekuid (vt punkt 4.6.1.3). Peale kõnealuste tehnilise töörühma täiskogu istungite korraldatakse andmete hindamise seminare (vt punkt 4.6.3.3) ja töö edendamiseks võib korraldada ka allrühmade koosolekuid (vt punkt 4.2.3).

Kõikide PVT-viitedokumendi väljatöötamisse või läbivaatamisse kaasatud osaliste käsutuses olevate ressursside kõige tõhusama kasutamise huvides peab olema määratud kindel tähtpäev avakoosoleku järeldustes lubatud või kindlaks määratud üldteabe esitamiseks (vt punkt 4.6.1.2). Pärast seda tähtpäeva esitatud teabe võib vastu võtta ainult erandkorras ja pärast tehnilise töörühmaga konsulteerimist ning uurimisbüroo võib seda arvesse võtta ainult juhul, kui see aitab oluliselt kaasa PVT-järelduste koostamisele või ajakohastamisele või vastuoluliste või tehniliselt keerukate küsimuste lahendamisele.

Vajaduse korral nõuab uurimisbüroo tehniliselt töörühmalt lisateavet või selgitusi, et koguda olulist puuduvat teavet, mida peetakse vajalikuks eelkõige PVT-järeldusteni jõudmiseks vastavalt 3. ja 5. peatükis kehtestatud suunistele.

| Etapi nr | PVT-viitedokumendi väljatöötamise/läbivaatamise etapp | Kirjeldus |
|---|---|---|
| **Teabevahetusele eelnev ettevalmistav tegevus** | | |
| 0.1 | Varajane ettevalmistamine | Vt punkt 4.5.1. |
| 0.2 | Tehnilise töörühma loomine/ taasloomine | Tehniline töörühm luuakse/taasluuakse ning seejuures tuvastatakse ja kinnitatakse liikmesus ja kontaktandmed (vt punkt 4.2.1). |
| 0.3 | Ettevalmistamine | Tehnilise töörühma liikmed esitavad esialgse teabe (vt punkt 4.5.2). |
| **Teabevahetustegevus** | | |
| 1.1 | Avakoosolek | Korraldatakse avakoosolek (vt punkt 4.6.1.2) tehnilisele töörühmale eelnevalt esitatud taustdokumendi alusel. Pärast avakoosolekut jagatakse avakoosoleku järeldusi ja aruannet. |
| 1.2 | Teabe/andmete kogumine ja analüüs | Tehniline töörühm kogub ja esitab avakoosoleku järeldustes tuvastatud üldteabe (vt punkt 4.6.3.1). Üldteave tähendab kogu teavet, mida vahetatakse Sevilla protsessi käigus, välja arvatud küsimustike kaudu saadud teavet. |
| | | Uurimisbüroo koostab küsimustiku (vt punkt 4.6.2) käitise-, tehase- ja protsessipõhiste andmete kogumiseks ning see vormistatakse lõplikult koos tehnilise töörühmaga (muu hulgas viiakse läbi küsimustiku koostamise seminar ja katseetapp). Küsimustik saadetakse andmete/teabe kogumises osalevatele käitistele või tehastele (vt ka punkt 4.6.3.1). |
| | | Kogutakse käitise-, tehase- ja protsessipõhiseid andmeid (vt punkt 4.6.3.1). |
| | | Teavet ja andmeid analüüsitakse (vt punkt 4.6.3.2) ja arutatakse tehnilises töörühmas (sealhulgas esimese andmete hindamise seminari käigus). |
| 1.3 | Esimene kavand | Koostatakse esimene kavand (vt punkt 0), mis esitatakse tehnilisele töörühmale märkuste saamiseks. |
| 1.4 | Märkuste analüüs ja esimese kavandi ajakohastamine | Tehnilise töörühma märkusi analüüsitakse ja arutatakse tehnilise töörühmaga (sealhulgas teise andmete hindamise seminari käigus). Tehnilise töörühma märkusi võetakse arvesse PVT-viitedokumendi (või selle asjaomaste peatükkide) ajakohastamisel enne lõppkoosolekut. Vajaduse korral võib korraldada muid andmete hindamise seminare. |
| 1.5 | Lõppkoosolek | Tehnilise töörühma lõppkoosolekuks koostatakse taustdokument. Tehnilisele töörühmale edastatakse PVT-viitedokumendi asjaomaste peatükkide ajakohastatud versioon (vt punkt 4.6.1.4). Korraldatakse lõppkoosolek (vt punkt 4.6.1.4). Pärast lõppkoosolekut edastatakse lõppkoosoleku järeldused. |
| **Lõplik kavand** | | |
| 2 | Lõplik kavand | Lõppkoosoleku järelduste põhjal koostatakse PVT-viitedokumendi lõplik kavand. See tehakse kättesaadavaks artikli 13 kohase foorumi arvamuse saamiseks (vt punkt 1.3). |

Töö ettevalmistamise tõhususe suurendamiseks teatab uurimisbüroo foorumile (vt punkt 1.3) võimalikult pikalt ette, millisel kuupäeval/ajavahemikul on kavas luua või taasluua tehniline töörühm. Samamoodi teavitab uurimisbüroo aegsasti tehnilise töörühma liikmeid järgnevatest etappidest ja võimalikest tähtaegadest.

### 1.3 **Muudetud tööstusheidete direktiivi artikli 13 kohaselt loodud foorum**

Muudetud tööstusheidete direktiivi artikli 13 lõike 3 alusel loodud foorum on eksperdirühm, mille on kokku kutsunud ja mida juhatab komisjon ning mis koosneb liikmesriikide, asjaomaste tööstusharude ja inimeste tervise või keskkonna kaitset edendavate valitsusväliste organisatsioonide esindajatest. Foorumi liikmed nimetatakse kooskõlas foorumi loomist käsitleva komisjoni otsusega 2011/C 146/03 ([7]), milles on sätestatud ka foorumi ülesanded.

Nagu on selgitatud muudetud tööstusheidete direktiivi põhjenduses 14 ja kirjeldatud artikli 13 lõikes 3, on foorumi ülesanne arutada teabevahetuse praktilist korda ja esitada selle kohta oma arvamusi ning seeläbi tagada tõhus, aktiivne ja läbipaistev teabevahetus, mille tulemusel töötatakse välja kvaliteetsed PVT-viitedokumendid.

Muudetud tööstusheidete direktiivi artikli 13 lõike 3 kohaselt esitab foorum oma arvamuse teabevahetuse praktilise korra kohta, käsitledes eelkõige:

1. foorumi kodukorda;

2. teabevahetuse tööprogrammi;

3. andmete kogumist käsitlevaid suuniseid;

4. PVT-viitedokumentide väljatöötamist ja nende kvaliteedi tagamist, sealhulgas nende sisu ja vormi sobivust käsitlevaid suuniseid.

Foorumi liikmed vastutavad tehnilistesse töörühmadesse enda esindajate nimetamise eest (vt eelkõige punkt 4.2.2, milles käsitletakse tehnilise töörühma liikmete ülesandeid ja profiile) ning nendega ühenduse pidamise eest kogu dokumentide koostamise protsessi käigus, et tagada aktiivne ja tõhus teabevahetus.

Foorum esitab oma arvamuse teabevahetuse tööprogrammi (st PVT-viitedokumendi tööprogrammi) kohta varases etapis (nt kaks aastat varem), et anda sidusrühmadele piisavalt aega ettevalmistustööks enne PVT-viitedokumendi läbivaatamise/väljatöötamise protsessi algust, eelkõige varajase ettevalmistamise eesmärgil (vt punkt 4.5.1).

Foorum on ka koht, kus arutatakse üldisi teabevahetusega seonduvaid küsimusi. Foorumi kaudu saavad sidusrühmad väljendada oma arvamust teabevahetusprotsessi kohta, sealhulgas protsessist saadud kogemuste ja kvaliteedi tagamise aspektide kohta. Kui seda peetakse vajalikuks, võib foorum soovitada konkreetseid parandusi või aspekte, millega tuleks PVT-viitedokumendi väljatöötamise või läbivaatamise käigus tegeleda.

Foorumi põhiülesanne on hinnata tehnilistes töörühmades toimuva teabevahetuse tulemust, võttes arvesse käesolevaid suuniseid, ning esitada oma arvamus tehnilisel tasemel tehtud töö tulemusena koostatud PVT-viitedokumentide kavandatud sisu kohta. Selleks saadetakse PVT-viitedokumendi lõplik ajakohastatud kavand pärast tehnilise töörühma töö lõpuleviimist foorumile hiljemalt kaheksa nädalat enne dokumendi arutamiseks korraldatavat foorumi koosolekut ([8]). Foorumi liikmed peaksid esitama kõik märkused PVT-viitedokumendi lõpliku kavandi kohta kirjalikult enne koosolekut.

Muudetud tööstusheidete direktiivi artikli 13 lõikes 4 on sätestatud, et foorumi arvamus PVT-viitedokumentide kavandatava sisu kohta „esitatakse kuue kuu jooksul pärast [---] tehnilise töörühma lõppkoosolekut“ (vt punkt 4.6.1.4). Kui võtta arvesse eespool nimetatud minimaalset kaheksanädalast ajavahemikku, tähendab see, et PVT-viitedokumendi lõplik kavand tuleks saata foorumile hiljemalt neli kuud pärast lõppkoosolekut.

([7]) Komisjoni 16. mai 2011. aasta otsus, millega luuakse foorum teabevahetuseks vastavalt direktiivi 2010/75/EL (tööstusheidete kohta) artiklile 13 (ELT C 146, 17.5.2011, lk 3).

([8]) Artikli 13 kohase foorumi kodukord.

Foorum võib muu hulgas käsitleda järgmist:

1. tehnilises töörühmas tõstatatud küsimused, kui asjaomaste töörühma liikmete lahkarvamused (vt punkt 4.6.1.4.2) ei kajastu täpselt lõpliku kavandi tekstis;

2. foorumi liikmete põhjendatud ettepanekud nende endi esindaja poolt tehnilises töörühmas väljendatud lahkarvamuse eemaldamiseks või muutmiseks;

3. teksti selgemaks muutmine;

4. teksti redigeerimine, et kajastada täpsemalt tehnilise töörühma järeldust;

5. trükivigade parandamine lõplikus kavandis;

6. ettepanekud lisada olulised küsimused, mida on juba käsitletud PVT-viitedokumendi põhiosas, jaotisse „Lõppmärkused ja soovitused tulevaseks tööks“ (vt punkt 2.3.9).

Kooskõlas muudetud tööstusheidete direktiivi artikli 13 lõikega 4 teeb komisjon foorumi arvamuse PVT-viitedokumendi kavandatud sisu kohta avalikult kättesaadavaks ning võtab seda arvesse PVT-järelduste kohta otsuste vastuvõtmisel ning lõplikus avaldatud PVT-viitedokumendis.

### 1.4 Muudetud tööstusheidete direktiivi artikli 75 lõike 1 alusel loodud komitee

Muudetud tööstusheidete direktiivi artikli 75 lõikega 1 on ette nähtud, et luuakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 182/2011 ([9]) tähenduses komitee, mis koosneb kõigi liikmesriikide esindajatest ning abistab komisjoni direktiivi rakendamisel.

Vastavalt muudetud tööstusheidete direktiivi artikli 13 lõikele 3 on see komitee kaasatud andmete kogumist käsitlevate suuniste ning PVT-viitedokumentide väljatöötamist ja nende kvaliteedi tagamist, sealhulgas nende sisu ja vormi sobivust käsitlevate suuniste [(st käesoleva dokumendi)] üle peetavasse arutellu ja nende vastuvõtmisesse.

Muudetud tööstusheidete direktiivi artikli 13 lõikes 5 on sätestatud, et otsused PVT-järelduste kohta võetakse vastu muudetud tööstusheidete direktiivi artikli 75 lõikes 2 sätestatud kontrollimenetluse teel. Seega tuleb komitee kaasata teabevahetuse tulemusel tehtud PVT-järeldusi käsitlevate otsuste vastuvõtmisse.

Pärast PVT-järeldusi käsitleva otsuse vastuvõtmist muudab uurimisbüroo vajaduse korral PVT-viitedokumenti vastavalt PVT-järeldusi käsitlevale vastu võetud otsusele ja teeb lõpliku PVT-viitedokumendi ingliskeelse versiooni avalikult kättesaadavaks. Otsused PVT-järelduste kohta avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas* liidu ametlikes keeltes.

Muudetud tööstusheidete direktiivi artikli 13 lõike 6 kohaselt tuleb lõplik PVT-viitedokument ja PVT-järeldusi käsitlevad otsused teha võimalikult kiiresti üldsusele kättesaadavaks.

## 2 2. PEATÜKK: PVT-VIITEDOKUMENDI SISU JA REGULEERIMISALA

### 2.1 Sissejuhatus

PVT-viitedokument on tehniline dokument, milles esitatakse faktiline tehniline ja majandusalane teave, mis kajastab muudetud tööstusheidete direktiivi artikli 13 kohaselt toimunud teabevahetuse tulemusi ning sisaldab asjaomaseid tegevusi käsitlevate PVT-järeldusteni jõudmiseks vajalikke elemente.

Selleks et aidata lugejal otsida lisateavet mõne küsimuse kohta, võib ettevõtted (st käitised ja tarnijad), käibenimed, osalised ja tehnilise töörühma liikmed PVT-viitedokumendis nimeliselt ära märkida, kui sellega ei rikuta konkurentsiõigust ega andmekaitsenorme.

### 2.2 PVT-viitedokumendi struktuur

Muudetud tööstusheidete direktiivi artikli 3 punktis 11 esitatud mõiste „PVT-viitedokument“ määratluses on sätestatud, et PVT-viitedokumendis kirjeldatakse eelkõige kasutatavaid tehnoloogialahendusi ja protsesse, antud hetkel täheldatavaid heite- ja tarbimistasemeid, parima võimaliku tehnika kindlaksmääramisel kaalutavaid tehnilisi lahendusi ning PVT-järeldusi ja kõiki kujunemisjärgus tehnoloogialahendusi.

([9]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj).

PVT-viitedokument peaks üldjuhul sisaldama alljärgnevas tabelis nimetatud osi.

| |
|---|
| **Eessõna** |
| **Reguleerimisala** |
| **Peatükk „Üldteave asjaomase sektori kohta“** |
| **Peatükk „Kasutatavad protsessid ja tehnilised lahendused“** |
| **Peatükk „Praegused heite- ja tarbimistasemed“** |
| **Peatükk „PVT ja kujunemisjärgus tehnoloogia kindlaksmääramisel kaalutavad tehnilised lahendused“** |
| **Peatükk „Järeldused parima võimaliku tehnika (PVT) kohta“** |
| **Lõppmärkused ja soovitused tulevaseks tööks** |
| **Viited** |
| **Mõistete ja lühendite sõnastik** |
| **Lisad (sõltuvad tähtsusest sektori jaoks ja teabe kättesaadavusest)** |

Kõikide PVT-viitedokumentide struktuuri puhul tuleks järgida käesolevas punktis kehtestatud üldpõhimõtteid. Samas on siin esitatud peatükkide järjekord vaid näitlik ning PVT-viitedokumendi struktuuri võib üles ehitada teisiti, kui see sobib paremini PVT-viitedokumendi sisuga. Horisontaalsete PVT-viitedokumentide (vt punkt 1.1.3) struktuur võib siin esitatust märkimisväärselt kõrvale kalduda ning mõni peatükk ei pruugi üldse asjakohane olla. Sellegipoolest peaks tehniline töörühm püüdma ka horisontaalsete PVT-viitedokumentide puhul leppida kokku PVT-järeldustes, kui see on asjakohane ja võimalik.

Kui PVT-viitedokumendis käsitletakse eri allsektoreid või selgelt eristatavaid sektorisiseseid protsesse/protsessietappe, siis võib olla otstarbekas koostada eraldi peatükk iga sellise sektori või protsessi/protsessietapi kohta ning järgida iga peatüki puhul eespool esitatud struktuuri (üldteabe peatükist kuni PVT-järelduste peatükini).

### 2.3 PVT-viitedokumendi sisu

#### 2.3.1 Üldteave PVT-viitedokumendi sisu kohta

PVT-viitedokumentide väljatöötamise ja läbivaatamise eesmärk peaks olema avaldada PVT-järeldusi sisaldavad sisutihedad dokumendid, milles kirjeldavad osad on jäetud võimalikult lühikeseks. Teabe dubleerimise minimeerimiseks võib viidata teistele PVT-viitedokumentidele.

#### 2.3.2 Eessõna

PVT-viitedokumendi kokkuvõtlikus standardjaotises pealkirjaga „Eessõna“ kirjeldatakse dokumendi struktuuri ning antakse lühiülevaade õiguslikust kontekstist ja dokumendi koostamise meetoditest (nt teabe kogumise ja hindamise viisidest). Teksti tuleb kohandada vastavalt konkreetse PVT-viitedokumendi struktuurile.

#### 2.3.3 Reguleerimisala

Üldjuhul kokkuvõtlikus PVT-viitedokumendi jaotises pealkirjaga „Reguleerimisala“ tuleks võimalikult täpselt kirjeldada, milliseid tegevusi dokument kajastab. Reguleerimisala tuleb kindlaks määrata nii, et ei teki teiste PVT-viitedokumentide, eelkõige vertikaalsete PVT-viitedokumentide reguleerimisalade vahelisi soovimatuid lünki ega kattumisi.

Jaotis peab sisaldama vähemalt viidet muudetud tööstusheidete direktiivi I lisas loetletud asjaomaste tegevuste kirjeldustele. Vajaduse korral lisatakse täpsem teave nende tegevusvaldkondade tootmisprotsesside ja allprotsesside kohta. Samuti tuleks nimetada dokumendiga hõlmatud peamised otseselt seotud tegevused, isegi kui need ei kuulu I lisas loetletud tegevuste hulka.

Selles jaotises tuleks märkida ka tegevused, tootmisprotsessid või allprotsessid, mis on sihilikult PVT-viitedokumendi reguleerimisalast välja jäetud, ning esitada sellise väljajätmise põhjused (nt eesmärk hoida ära lünkade teket või kattumist muude PVT-viitedokumentide, eeskirjade või õigusaktidega, mis võivad neid tegevusi, protsesse või allprotsesse juba hõlmata).

PVT-viitedokumendi reguleerimisala kindlaksmääramise puhul ei ole tegemist muudetud tööstusheidete direktiivi I lisas nimetatud tegevuste kirjelduste õigusliku tõlgendusega.

Horisontaalsete ja vertikaalsete PVT-viitedokumentide reguleerimisala puhul tuleks järgida punktis 1.1.3 esitatud põhimõtteid. Horisontaalsete PVT-viitedokumentide puhul tuleks kirjeldada nii käsitletavaid teemasid kui ka nende seost muudetud tööstusheidete direktiivi I lisas nimetatud tegevusi käsitlevate vertikaalsete PVT-viitedokumentidega. Kui seda peetakse vajalikuks, märgitakse ära teiste PVT-viitedokumentide asjakohasus ja viidatakse sellistele asjakohastele PVT-viitedokumentidele.

Kui PVT-viitedokumendi läbivaatamise ajaks on PVT-järeldused juba vastu võetud, tuleks muudetud PVT-viitedokumendi reguleerimisala aluseks jätkuvalt võtta nende PVT-järelduste reguleerimisala. Reguleerimisala kohandamisel tuleks eelkõige keskenduda teiste PVT-viitedokumentidega koostoime selgitamisele (nt lünkade või kattuvuste ärahoidmise vajadusele) ning reguleerimisala vastavusse viimisele sektoris läbivaatamise ajal kasutatavate tootmisprotsesside ja allprotsessidega. See võib hõlmata iganenud protsesside või allprotsesside väljajätmist ning pärast PVT-järelduste vastuvõtmist kasutusele võetud uute protsesside või allprotsesside lisamist.

### 2.3.4 **Üldteave asjaomase sektori kohta**

PVT-viitedokumendi lühikeses sissejuhatavas peatükis „Üldteave asjaomase sektori kohta“ esitatakse värske üldteave PVT-viitedokumendis käsitletava tööstussektori kohta, näiteks käitiste arv ja suurus, geograafiline jaotus, tootmisvõimsus ja majanduslik mõju. Tuleks viidata sektori peamistele keskkonnaküsimustele, võimaluse korral koos taustteabena esitatud üldiste heite- ja tarbimisandmetega ning teabega kliimaneutraalsuse ja ringsuse suunas tehtud edusammude kohta.

### 2.3.5 **Kasutatavad protsessid ja tehnilised lahendused**

PVT-viitedokumendi peatükis „Kasutatavad protsessid ja tehnilised lahendused“ kirjeldatakse lühidalt PVT-viitedokumendis käsitletud tööstussektori(te)s kasutatavaid tootmisprotsesse koos viidetega sektoris kasutatavatele tehnilistele lahendustele.

Käsitletavad tegevused peaksid hõlmama muudetud tööstusheidete direktiivi I lisas kirjeldatud tegevusi ja nendega otseselt seotud tegevusi ning seejuures tuleks märkida ära teiste PVT-viitedokumentide asjakohasus mõne asjaomase seotud tegevuse teatavate aspektide puhul. Tuleks kirjeldada protsessivariante, suundumusi ja alternatiivseid protsesse sellises ulatuses, nagu need on PVT ja kujunemisjärgus tehnoloogia kindlaksmääramiseks asjakohased.

Peatükis tuleks käsitleda tüüpilise protsessi järjestikuseid etappe. Tuleks vaadelda mõnda järgmistest aspektidest või neid kõiki (võimalik, et töötlemisüksuste eripärale kohandatult), kuna need võivad PVT ja kujunemisjärgus tehnoloogia kindlaksmääramiseks asjakohased olla:

— kasutatavad toorained (sealhulgas teisesed/ringlussevõetud) ja kulumaterjalid, kusjuures erilist tähelepanu tuleks pöörata kriitilise tähtsusega toormele;

— energia- ja veetarbimine;

— kemikaalid, kasutatavad abiained/-materjalid;

— tooraine ettevalmistamine (sealhulgas ladustamine ja käitlemine);

— materjali töötlemine;

— toodangu valmistamine;

— toodangu viimistlemine;

— vahe- ja lõpptoodete ladustamine ja käitlemine;

— jääkide (sealhulgas kõrvalsaaduste) käitlemine ja saatus.

Tuleks kirjeldada tegelikke või võimalikke suhteid ja seoseid eri tegevuste/protsessietappide vahel, eriti siis, kui need võivad mõjutada üldist keskkonnatoimet (nt kui ühe tegevuse käigus tekkivaid jääke (sealhulgas kõrvalsaadusi) saaks kasutada lähteainena teises tegevuses).

### 2.3.6 **Praegused heite- ja tarbimistasemed**

PVT-viitedokumendi peatükis „Praegused heite- ja tarbimistasemed“ antakse aru kogu protsessi (või protsesside) ja vastavate allprotsessidega seonduvatest antud hetkel täheldatavatest heite- ja tarbimistasemetest koos viitega tehnilistele lahendustele, mida kasutatakse heite ärahoidmiseks/vähendamiseks ja ressursitõhususe suurendamiseks. Sellel otstarbel võib kasutada punktis 5.2 osutatud andmekogumites sisalduvat teavet ning tööstusheite portaalist saadud heiteteavet. Võrreldavate tegevuste suhtelisest keskkonnatoimest aimu saamiseks on vaja teavet tootmistasemete ja protsessi korralduse kohta, et võimaldada väljendada heite-/tarbimistasemeid protsesside või tootmisüksuste kaupa.

Võimaluse korral rühmitatakse andmed vastavalt asjakohasele taustteabele, nt lähtuvalt käitise, tehase või protsessi liigist, tooteliigist, toorainest (seejuures pööratakse erilist tähelepanu kriitilise tähtsusega toormele) või käitise suurusest.

Teave peaks hõlmama antud hetkel täheldatavat energia-, vee-, kemikaali- ja toorainekasutust. Andmed peaksid hõlmama peamiste saasteainete õhku- ja vetteheidet, jääkide teket asjaomaste tegevuste tagajärjel ja vajaduse korral teavet kasvuhoonegaaside heite ning müra- ja lõhnatasemete kohta. Vastava teabe olemasolu korral tuleks esitada andmed allprotsesside sisendite ja väljundite kohta, kuna see võimaldab tuua esile keskkonnaalaselt olulisemad allprotsessid ning käsitleda võimalusi jäätmete ringlussevõtuks ja materjalide korduvkasutamiseks protsessi kui terviku raames või sellest väljaspool. Selle peatüki teave ja andmed on aluseks olulisema keskkonnas ilmneva ristmõju ja vastastikmõju hindamisele.

PVT-viitedokumendi selles peatükis esitatud heite- ja tarbimisandmeid tuleks võimaluse korral täiendada üksikasjadega protsessi või toote liigi ja kasutatud tooraine kohta (seejuures tuleks pöörata erilist tähelepanu kriitilise tähtsusega toormele), samuti lähteaines sisalduvate ringlussevõetud jäätmete või taaskasutatud/korduvkasutatud materjalide osakaalu kohta (kui see on heite või tarbimise seisukohast asjakohane), käitamistingimuste kohta (nt täisvõimsusest kasutatud protsendimäär, tavapärasest erinevate käitamistingimuste arvessevõtmine või arvestamata jätmine, võrdlustingimused) ning proovivõtu- ja analüüsimeetodite kohta. Sel eesmärgil võib kasutada statistilisi andmeid (nt esitada keskmised, maksimum- ja miinimumväärtused, vahemikud).

Heite- ja tarbimisandmed tuleks esitada viisil, mis võimaldab andmeid lihtsalt ja tulemuslikult hinnata (asjakohasus teatavate allsektorite, tegevuste, asjaomaste protsesside, käitamistingimuste jne seisukohast).

### 2.3.7 **PVT ja kujunemisjärgus tehnoloogia kindlaksmääramisel kaalutavad tehnilised lahendused**

#### 2.3.7.1 **Üldteave PVT ja kujunemisjärgus tehnoloogia kindlaksmääramisel kaalutavate tehniliste lahenduste kohta**

PVT-viitedokumendi peatükk „PVT ja kujunemisjärgus tehnoloogia kindlaksmääramisel kaalutavad tehnilised lahendused“ on PVT-järelduste väljatöötamisel väga oluline. Selles loetletakse asjakohased tehnilised lahendused ja nendega seonduv seireteave, mida kasutatakse eesmärgiga:

— hoida ära või sellise võimaluse puudumise korral vähendada heidet õhku, vette (sealhulgas põhjavette) ja pinnasesse;

— parandada ressursitõhusust, nt toorainete, vee ja energia kasutamise tõhusust;

— edendada $CO_2$ heite vähendamist, sealhulgas tööstuse põhjalikku ümberkujundamist;

— hoida ära või vähendada jäätmeteket;

— edendada ringmajandust, näiteks jäätmete taaskasutuse või teisese toorme kasutuse tõhustamise teel (seejuures pööratakse erilist tähelepanu kriitilise tähtsusega toormele);

— hoida ära või vähendada ohtlike ainete kasutamist;

— hoida ära või vähendada heite mõju elurikkusele.

Selles PVT-viitedokumendi peatükis kirjeldatud tehnilisi lahendusi, mida käsitleva teabe puhul järgitakse punktis 2.3.7.2 esitatud struktuuri, peetakse asjaomaste tegevuste jaoks PVT ja kujunemisjärgus tehnoloogia kindlaksmääramisel esmatähtsaks. Need tehnilised lahendused peaksid hõlmama nii kasutatavat tehnoloogiat kui ka käitiste projekteerimise, ehitamise, hooldamise, käitamise ja tegevuse lõpetamise viisi. Selguse huvides tuleks PVTd ja kujunemisjärgus tehnoloogiat kirjeldada eraldi jaotistes.

PVT-viitedokumentide väljatöötamise ja läbivaatamisega seoses tuleb silmas pidada, et kui PVT-järeldused on PVT-viitedokumendis käsitletava konkreetse sektori kohta juba vastu võetud, tuleks selle peatüki koostamisel lähtuda juba PVTna kindlaks määratud tehnilistest lahendustest. Sellisel juhul eeldatakse, et juba PVTna käsitatavaid tehnilisi lahendusi ei ole vaja peatüki „PVT ja kujunemisjärgus tehnoloogia kindlaksmääramisel kaalutavad tehnilised lahendused“ raames täiendavalt hinnata. Selle asemel tuleks väljatöötamis- või läbivaatamisprotsessis keskenduda üksnes sektoripõhistele muudatustele, näiteks jätta välja iganenud tehnilised lahendused või lisada pärast PVT-järelduste vastuvõtmist loodud uued tehnilised lahendused.

Kirjeldatavad tehnilised lahendused peaksid hõlmama ka meetmeid, mida kasutatakse õnnetustest ja vahejuhtumitest tuleneva keskkonnamõju ärahoidmiseks või piiramiseks, ning vajaduse korral asjaomases tegevuskohas võetavaid parandusmeetmeid. Need peaksid hõlmama ka meetmeid, mida võetakse saaste ärahoidmiseks või vähendamiseks tavapärasest erinevate käitamistingimuste korral (nt käivitamis- ja seiskamistoimingute puhul, lekete, talitlushäirete ja ajutiste seisakute korral ning tegevuse täielikul lõpetamisel).

PVT-viitedokumendi peatükis „PVT ja kujunemisjärgus tehnoloogia kindlaksmääramisel kaalutavad tehnilised lahendused“ tuleks kindlaks määrata ka kujunemisjärgus tehnoloogia.

Teave iga kujunemisjärgus tehnoloogia kohta peab hõlmama vähemalt tehnoloogia kirjeldust, potentsiaalset tulemuslikkust võrreldes olemasoleva PVTga, käitamisandmeid, võimalikku keskkonnas ilmnevat ristmõju, esialgset tasuvuse hinnangut, kohaldatavusega seotud tehnilisi kaalutlusi ja tehnoloogia arengutaset, sealhulgas tehnoloogia turul kättesaadavaks muutumise võimalikku aega.

Kuna PVT-viitedokumendid ei ole ette nähtud kasutamiseks õpikuna saaste ärahoidmise ja piiramise tehnika kohta, tuleks selles peatükis kirjeldada tehnilisi lahendusi lühidalt.

Kui asjaomast tehnikat on juba kirjeldatud piisavalt üksikasjalikult mõnes teises PVT-viitedokumendis, siis võib viidata sellele PVT-viitedokumendile. Sektoripõhiste variantide olemasolu korral tuleks esitada teave nende kohta ajakohastatava PVT-viitedokumendi jaotises „Tehniline kirjeldus“. PVT-viitedokument peaks sisaldama ka sektoripõhist teavet, mis esitatakse vastavalt punktis 2.3.7.2 kirjeldatud struktuurile, st jaotistes „Keskkonnatoime- ja käitamisandmed“, „Kohaldatavusega seotud tehnilised kaalutlused“, „Majanduslik mõju“, „Keskkonnas ilmnev ristmõju“ ja „Näidiskäitised, -tehased või -protsessid“.

Kõnealune teave võimalike tehniliste lahenduste kogumi kohta peaks hõlmama nii keskkonnamõju ärahoidmise kui ka selle piiramise meetmeid, kusjuures lähtutakse sellest, et võimaluse korral eelistatakse keskkonnamõju ärahoidmist selle vähendamisele. Tuleks käsitleda head käitamistava ning pöörata tähelepanu (ennetavatele) hooldussüsteemidele, protsessi-juhtimismeetoditele ja ettenägematute olukordade sätetele. Kui selle toetuseks on olemas piisav teave, võib asjakohasel juhul lisada tehnilised lahendused, mis on sektori praktikas alles kujunemisjärgus, kuid on teistes sektorites juba kasutusel (vt punkt 4.4).

PVT-viitedokumendi selles peatükis tuleks püüda esitada nii palju teavet, kui on vajalik selle hindamiseks, kas asjaomast tehnikat saaks iseseisvalt või teiste tehniliste lahendustega kombineeritult käsitada asjaomase sektori PVTna või kujunemisjärgus tehnoloogiana ning kas see on selles sektoris kohaldatav. Eelkõige on sellise hindamise jaoks oluline teave, mis käsitleb käitamisandmeid ja keskkonnatoimet, keskkonnas ilmnevat ristmõju, kohaldatavusega seotud tehnilisi kaalutlusi, majanduslikku mõju ning näidiskäitiseid, -tehaseid või -protsesse. Selles peatükis tuleks iga tehnika analüüsimisel hoiduda andmast hinnangut sellele, kas see vastab kõikidele PVT või kujunemisjärgus tehnoloogia kriteeriumidele (vt muudetud tööstusheidete direktiivi artikli 3 punktid 10 ja 14 ning III lisa).

2.3.7.2 **Iga tehnika kohta esitatav teave**

Iga tehnika kohta esitatav teave peaks eelistatavalt hõlmama kõiki alljärgnevas tabelis märgitud elemente.

| |
|---|
| Kirjeldus |
| Tehniline kirjeldus |
| Saavutatav keskkonnakasu (või kujunemisjärgus tehnoloogia puhul eeldatav keskkonnakasu) |
| Keskkonnatoime- ja käitamisandmed |
| Keskkonnas ilmnev ristmõju |
| Kohaldatavusega seotud tehnilised kaalutlused |
| Majanduslik mõju |
| Rakendamist soodustav liikumapanev jõud |
| Näidiskäitised, -tehased ja -protsessid (kujunemisjärgus tehnoloogia puhul katsekäitised, -tehased ja -protsessid) |
| Viidatud materjalid |
| Tehnoloogiline küpsusaste (asjakohane üksnes kujunemisjärgus tehnoloogia puhul) |

Andmete, sealhulgas eespool nimetatud teabe kogumise üldpõhimõtted on sätestatud 5. peatükis.

2.3.7.2.1 **Kirjeldus**

Tuleks esitada tehnika lühikirjeldus, mida saaks kasutada PVT-järeldustes (vt punkt 3.2).

2.3.7.2.2 **Tehniline kirjeldus**

Tuleks esitada üksikasjalikum, kuid lühike tehniline kirjeldus, milles kasutatakse vastavalt vajadusele keemilisi või muid võrrandeid, jooniseid, diagramme ja vooskeeme.

2.3.7.2.3 **Saavutatav keskkonnakasu (või kujunemisjärgus tehnoloogia puhul eeldatav keskkonnakasu)**

Tuleks kirjeldada tehnika rakendamisest saadavat peamist võimalikku keskkonnakasu. See hõlmab näiteks väiksemat energia- ja veetarbimist; väiksemat heidet vette, õhku ja pinnasesse; väiksemat kasvuhoonegaaside heidet; toorainete, eelkõige kriitilise tähtsusega toorme väiksemat tarbimist; kemikaalide väiksemat kasutamist või nende asendamist ohutumate kemikaalidega / ohutumate kemikaalide suuremat kasutamist; jäätmetekke minimeerimist; suuremat ringsust.

Kujunemisjärgus tehnoloogia puhul tuleks osana eeldatavast keskkonnakasust kirjeldada ka seda, milline on selle tehnoloogia keskkonnatoime võrreldes PVT omaga.

2.3.7.2.4 **Keskkonnatoime- ja käitamisandmed**

Tuleks esitada asjaomast tehnikat rakendavaid, keskkonna kui terviku seisukohast hästi toimivaid käitisi, tehaseid või protsesse iseloomustavad tegelikud käitise-, tehase- või protsessipõhised tulemusnäitajad ([10]) (sh heitetasemed ([11]), tooraine (eelkõige kriitilise tähtsusega toorme), vee ja energia tarbimise tasemed ning tekkivate jääkide kogused) koos asjaomase taustteabega, nagu on kirjeldatud punktis 5.4.

([10]) Vastavalt konkurentsiõigusega kehtestatud tingimustele ning konfidentsiaalse äriteabe kaitse põhimõtetele; vt punkt 5.3.

([11]) Nii saasteainete kontsentratsioon kui ka erikoormus (kui see teave on kättesaadav) või andmed selle teabe tuletamiseks, samuti kasutatavad seiremeetodid ja võrdlustingimused. Erikoormuse andmete puhul peab viidatav toode olema selgelt määratletud.

Kujunemisjärgus tehnoloogia puhul ei pruugi teave keskkonnatoime- ja käitamisandmete kohta olla kättesaadav samal määral kui PVT kindlaksmääramisel kaalutavate tehniliste lahenduste puhul. Sellistel juhtudel võib olemasolevale teabele, mis on saadud näiteks katse- või esimestest omalaadsetest käitistest, tehastest või protsessidest, lisada eeldatavat keskkonnakasu ja keskkonnatoimet käsitlevad kaalutlused (sealhulgas võrdluse antud hetkel täheldatava PVT tulemuslikkusega).

Tuleks lisada ka kogu kasulik teave järgmiste aspektide kohta:

— kuidas tehnilist lahendust projekteerida, käitada, hooldada, juhtida ja kasutuselt kõrvaldada (vt ka punkt 5.4);

— tehnilise lahenduse kasutamisega seotud heiteseire küsimused (vt ka punkt 5.4.8);

— tehnilise lahenduse tundlikkus ja vastupidavus;

— keskkonnaõnnetuste ärahoidmise küsimused.

Tuleks rõhutada seoseid sisendite (nt tooraine, kütuse, energia, vee ja kemikaalide liik ja kogus) ja väljundite (heitkogused, jäägid, toodang) vahel, eriti kui need on olulised eri keskkonnamõjudest ja nende omavahelistest suhetest paremini aru saamiseks, näiteks kui väljundite vahel on tehtud kompromisse nii, et teatud keskkonnatoime tasemeid ei ole võimalik korraga saavutada.

Heite- ja tarbimisandmeid tuleks võimalikult suurel määral täiendada asjaomaste käitamistingimuste üksikasjadega (nt täisvõimsusest kasutatud protsendimäär, kütuse koostis, tehnikast möödajuhtimine, tavapärasest erinevate käitamistingimuste arvessevõtmine või arvestamata jätmine, võrdlustingimused), proovivõtu- ja analüüsimeetodeid käsitleva teabega ning statistiliste andmetega (nt lühi- ja pikaajalised keskmised, maksimumväärtused, vahemikud ja jaotused; vt eelkõige punkt 5.4.8).

Vetteheite andmete puhul on kasulik esitada taustteave proovivõtu koha/üksikasjade kohta (nt eraldi või kombineeritud/segatud reoveevoog, ülesvoolu toimuvad seotud tegevused, lõplik ärajuhtimispunkt).

Tuleks lisada teave tingimuste või asjaolude kohta, mis takistavad asjaomase tehnika (sealhulgas heite vähendamise tehnika) kasutamist täisvõimsusel ja muudavad vajalikuks sellest täielikult või osaliselt möödajuhtimise, ning teave selle toimimise tulemuslikkuse täiemahuliseks taastamiseks võetavate meetmete kohta.

Selles PVT-viitedokumendi osas sisalduv teave on oluline PVT ja kujunemisjärgus tehnoloogiaga saavutatavate keskkonnatoime tasemete tuletamiseks.

#### 2.3.7.2.5 **Keskkonnas ilmnev ristmõju**

Tuleks ära märkida asjakohased tehnika rakendamisest tulenev negatiivne keskkonnamõju või kujunemisjärgus tehnoloogia puhul eeldatav keskkonnas ilmnev ristmõju, et võimaldada tehnilisi lahendusi omavahel võrrelda ja hinnata üldist keskkonnamõju. See võib hõlmata järgmisi aspekte:

— toorainete (eelkõige kriitilise tähtsusega toorme), sealhulgas kemikaalide tarbimine ja laad;

— veetarbimine;

— energiatarbimine;

— mõju kliimamuutustele;

— stratosfääri osoonikihi kahandamise võime;

— võime põhjustada osooni fotokeemilist teket;

— õhkuheitest tulenev hapestumine;

— tahked osakesed välisõhus (sh mikroosakesed ja metallid);

— pinnase ja vee eutrofeerumine õhku- ja vetteheite tagajärjel;

— vee hapnikusisalduse vähendamise võime;

— püsivad/toksilised/bioakumuleeruvad komponendid (sh metallid);

— jääkide teke ja liik;

— jääkide korduv- ja taaskasutamise või jäätmete ringlussevõtu võimaluste piiratus;

— müra, vibratsiooni või lõhna teke;

— mõju elurikkusele;

— mõju inimeste tervisele;

— õnnetuste riski suurenemine.

Olulise keskkonnas ilmneva ristmõju korral võetakse arvesse viitedokumenti majandusliku mõju ja keskkonnas ilmneva ristmõju kohta.

2.3.7.2.6 **Kohaldatavusega seotud tehnilised kaalutlused**

Tuleks märkida tehnika kasutamise peamised üldised tehnilised piirangud sektoris, välja arvatud juhul, kui tehnikat saab kohaldada kogu PVT-viitedokumendiga hõlmatud tööstussektoris (vt punkt 2.3.3).

Eeldatavasti viidatakse järgmistele peamistele sektoripõhistele piirangutele:

— viide nendele sektori käitiste, tehaste või protsesside liikidele, mille puhul tehnikat rakendada ei saa;

— rakendamise piirangud teatavatel üldistel juhtudel seoses näiteks järgmisega:

  — piirangu seotus uue või olemasoleva käitise, tehase või protsessiga, kusjuures võetakse arvesse moderniseerimist mõjutavaid tegureid (nt vaba ruumi olemasolu) ja vastastikmõju juba paigaldatud tehniliste lahendustega;

  — käitise, tehase või protsessi suurus, võimsus (suur või väike) või koormustegur ja töörežiim;

  — valmistatava toote kogus, liik või kvaliteet;

  — kasutatava kütuse või tooraine liik (eelkõige kriitilise tähtsusega toorme puhul);

  — kohalikud tingimused, näiteks seoses toorainete kättesaadavusega või juurdepääsuga taastuvallikast pärit elektrile või muule vajalikule taristule (nt $CO_2$ transpordiks ja säilitamiseks);

  — ohutusküsimused;

  — inimeste tervis;

  — kliimatingimused.

Teave nende piirangute kohta tuleks esitada koos vastavate põhjendustega.

See piirangute loetelu ei ole ette nähtud selleks, et loetleda võimalikke kohalikke tingimusi, mis võivad mõjutada tehnika kohaldatavust konkreetses käitises, tehases või protsessis.

2.3.7.2.7 **Majanduslik mõju**

Tuleks lisada teave tehniliste lahenduste maksumuse kohta (kapital/investeeringud, käitamine ja hooldus, sh andmed selle kohta, kuidas eespool nimetatud kulutused on arvutatud/prognoositud) ja pärast nende rakendamist saadava võimaliku säästu kohta (nt tulenevalt tooraine või energia/vee tõhusamast kasutamisest, väiksematest jäätmetasudest või lühemast tasuvusajast võrreldes teiste tehniliste lahendustega) ning tulu või muud kasu käsitlev teave koos andmetega selle kohta, kuidas see on arvutatud/prognoositud. Lisaks tuleks lisada taustteave maksumuse andmeid mõjutavate parameetrite, näiteks kohalike tingimuste (nt vee-/energiahindade) kohta.

Kujunemisjärgus tehnoloogia puhul tuleks võimaluse korral esitada esialgsed maksumusprognoosid koos vastavate eelduste ja määramatustega.

Maksumuse andmed esitatakse eelistatavalt eurodes. Mõnest muust valuutast konverteerimise korral tuleks esitada andmed originaalvaluutas ja andmete kogumise aasta, kuna valuutakursid muutuvad aja jooksul. Seadme või teenuse hind/maksumus tuleks esitada koos selle ostmise aastaga. Kui teave tehnika maksumuse kohta saadakse väljaspool liitu asuvalt käitiselt, tuleks sellele lisada hinnang selle kohta, milline oleks keskmine võrdväärne maksumus selle tehnika rakendamisel liidus.

Andmed maksumuse kohta tuleks esitada eelistatavalt piirkuluna, et võimaldada hinnata muutusi kogumaksumuses.

Võimaluse korral tuleks esitada teave sektori turutingimuste kohta, et võimaldada panna tehniliste lahenduste maksumus konteksti.

Tuleks esitada teave nii uute kui ka olemasolevate käitiste, tehaste või protsesside kohta. See aitab võimaluse korral hinnata tehnika majanduslikku otstarbekust asjaomases sektoris ning selle kohaldatavusega seotud võimalikke majanduslikke piiranguid.

Vajaduse korral tuleks esitada teave tehnika kulutõhususe kohta (nt eurodes keskkonda heitmata jäänud saasteaine massiühiku kohta), et oleks võimalik hinnata tehnika majanduslikku otstarbekust vastavalt muudetud tööstusheidete direktiivi artikli 3 punkti 10 alapunktile b ja punktile 14.

Seirekulude puhul võib võtta arvesse tööstusheidete direktiiviga hõlmatud käitistest pärineva õhku- ja vetteheite seire võrdlusaruannet.

Võimalikke konfidentsiaalsusküsimusi tuleks käsitleda punkti 5.3 kohaselt.

#### 2.3.7.2.8 **Rakendamist soodustav liikumapanev jõud**

Asjakohasel juhul tuleks ära märkida konkreetsed kohalikud tingimused, nõuded (nt õigusaktidest või ohutusmeetmetest tulenevad nõuded), kestlikkusega seotud lubatused ja kohustused või muud mõjurid peale keskkonnategurite (nt tootlikkuse suurenemine, tootekvaliteedi paranemine, majanduslikud stiimulid, sh toetused, maksusoodustused või muu rahastamine), mis mõjutavad otsustavalt või soodustavad asjaomase tehnika rakendamist.

#### 2.3.7.2.9 **Näidiskäitised, -tehased või -protsessid**

Tuleks esitada viited käitistele, tehastele või protsessidele, kus tehnikat on rakendatud ja kust kogutud teavet on kasutatud PVT-viitedokumendis seda tehnikat käsitleva jaotise koostamiseks, ning märkida seejuures , millises ulatuses seda tehnikat liidus või maailmas kasutatakse.

Kujunemisjärgus tehnoloogia puhul tuleks esitada viited katse- või esimestele omalaadsetele käitistele, tehastele või protsessidele. Kasutada võib ka INCITE'ilt (vt punkt 4.4) saadud teavet.

#### 2.3.7.2.10 **Viidatud materjalid**

Tuleks märkida kasutatud kirjandus või muud viidatud materjalid (nt raamatud, aruanded, uuringud, veebisaidid), mida jaotise koostamisel kasutati ning mis sisaldavad üksikasjalikumat teavet tehnika kohta. Kui viidatud materjal koosneb suurest hulgast lehekülgedest, siis tuleks viidata asjakohastele lehekülgedele või jaotistele.

Kasutatud kirjandus tuleks võimaluse korral teha kättesaadavaks PVT infosüsteemi kaudu (vt punkt 4.7.1).

#### 2.3.7.2.11 **Kujunemisjärgus tehnoloogia küpsusaste**

Tuleks lisada teave kujunemisjärgus tehnoloogia küpsuse kohta, näiteks:

— antud hetkel täheldatav ja tehnoloogia arendamise lõpuleviimise järgne eeldatav tehnoloogilise valmiduse tase;

— tehnoloogia ulatuslikuma kasutuselevõtu piirangud ja potentsiaal;

— eeldatav turuvalmiduse saavutamise aeg (nt eeldatav kasutuselevõtu kuupäev täiemahulises tööstuskäitises);

— tööstuslikest väliuuringutest ja näidiskatsetehastest pärit kättesaadavad keskkonnatoime andmed.

### 2.3.8 **Järeldused parima võimaliku tehnika (PVT) kohta**

PVT-viitedokumendi peatükis „Järeldused parima võimaliku tehnika (PVT) kohta“ esitatakse eelnevates peatükkides kajastatud teabevahetuse alusel ning muudetud tööstusheidete direktiivi artikli 3 punktis 10 esitatud parima võimaliku tehnika määratlusest ja nimetatud direktiivi III lisas loetletud kriteeriumidest lähtuvalt järeldused selle kohta, milline on sektori PVT.

Need PVT-järeldused sisaldavad ka järeldusi sektori kujunemisjärgus tehnoloogia kohta. Need järeldused põhinevad eelnevates peatükkides kajastatud teabevahetusel ja neis võetakse arvesse kujunemisjärgus tehnoloogia määratlust. PVT-järeldustes tuleks selgelt eristada parimat võimalikku tehnikat ja kujunemisjärgus tehnoloogiat.

PVT-järelduste eraldi osas mainitakse ka kindlaksmääratud PVTd ja kujunemisjärgus tehnoloogiat, mis võib võimaldada tööstuse põhjalikku ümberkujundamist, ning tingimusi, milles selline ümberkujundamine võib olla võimalik (vt ka punkt 3.6).

PVT-järeldusteni jõudmise protsessis võetakse arvesse asjaomaste tehniliste lahenduste keskkonnatoime üldisi kriteeriume, sealhulgas keskkonnas ilmnevat ristmõju ja kohaldatavust, samuti nende maksumust PVT-järeldustega hõlmatud tööstussektoris.

Siinkohal tuleb märkida, et tõendid (st usaldusväärsed tehnilised ja majandusandmed), mis toetavad tehnika käsitamist PVTna, võivad pärineda ühest või mitmest asjaomast tehnikat kasutavast käitisest ükskõik kus maailmas. Kui tehnikat käsitlev teave pärineb ainult ühest käitisest või ainult väljaspool liitu asuvatest käitistest, peaks tehniline töörühm põhjalikult hindama tehnika kohaldatavust konkreetses sektoris.

Lisateave PVT-järelduste kohta ja elementide kohta, mida need peaksid vastavalt muudetud tööstusheidete direktiivi artikli 3 punktile 12 sisaldama, on esitatud 3. peatükis.

### 2.3.9 **Lõppmärkused ja soovitused tulevaseks tööks**

PVT-viitedokumendi lühikeses jaotises „Lõppmärkused ja soovitused tulevaseks tööks“ märgitakse PVT-viitedokumendi väljatöötamise või läbivaatamise protsessi alguskuupäev ja kestus ning peamised vaheetapid (nt tehnilise töörühma koosolekud, avaldatud dokumendikavandid).

Nimetatakse tehnilises töörühmas esindatud institutsioonid ja organisatsioonid, kes osalesid aktiivselt teabevahetuses, ning põhilised teabeallikad, millest saadud andmetele PVT-viitedokumendis tuginetakse, ning seejuures tuuakse esile eriti tähelepanuväärsed aruanded või esitatud materjalid, mis aitavad tagada tulemuste usaldusväärsuse.

Tuleks märkida teabevahetuse käigus saavutatud konsensuse määr ning kirjeldada tehnilise töörühma liikmete väljendatud mõjuvalt põhjendatud ([12]) lahkarvamusi ja nende toetamise määra tehnilise töörühma liikmete seas.

Selles jaotises tuleks osutada foorumi arvamusele PVT-viitedokumendi kavandatud sisu kohta ning märkida ära võimalikud küsimused, mis tuli PVT-järelduste vastuvõtmise menetluse käigus lahendada.

Tuleks nimetada kõik olulised lahendamata küsimused ja teadmiste lüngad. Tuleks esitada soovitused dokumendi järgmist läbivaatamist hõlbustavate lisauuringute tegemiseks või vastava teabe kogumiseks.

### 2.3.10 **Viited**

PVT-viitedokumendi jaotises „Viited“ loetletakse dokumendi koostamisel uurimisbüroos kasutatud teabeallikad ja eelkõige dokumendid, mille on teabevahetuse käigus esitanud tehnilise töörühma liikmed. Need dokumendid tuleks teha BATISe kaudu kättesaadavaks ka tehnilise töörühma liikmetele (vt punkt 4.7.1), kui need ei sisalda konfidentsiaalset teavet (vt punkt 5.3) või kui nende levitamist ei takista autoriõigus.

### 2.3.11 **Mõistete ja lühendite sõnastik**

PVT-viitedokumendi standardse struktuuri ja sissejuhatusega jaotises „Mõistete ja lühendite sõnastik“ võetakse kokku ja määratletakse dokumendis kasutatud spetsiifilised tehnilised mõisted ja kõik lühendid.

([12]) Mõiste „mõjuvalt põhjendatud“ viitab punktis 4.6.1.4.2 sätestatud lähenemisviisile.

2.3.12 **Lisad**

Sõltuvalt nende asjakohasusest sektori jaoks ja teabe kättesaadavusest võib PVT-viitedokumendi põhiosa täiendada lisadega, mis sisaldavad kirjandusest või juhtumiuuringutest pärit lisateavet.

PVT-viitedokumenti ei lisata õigusaktide kokkuvõtteid.

## 3 3. PEATÜKK: PVT-JÄRELDUSED

### 3.1 Sissejuhatus

Nagu on mainitud punktis 1.1.1, on „PVT-järeldused“ muudetud tööstusheidete direktiivi artikli 3 punktis 12 määratletud kui „PVT-viitedokumendi osi sisaldav dokument, milles esitatakse järeldused parima võimaliku tehnika ja kujunemisjärgus tehnoloogia kohta, nende kirjeldus, teave nende rakendatavuse hindamiseks, nendega saavutatavad heitetasemed, nendega saavutatavad keskkonnatoime tasemed, keskkonnajuhtimissüsteemi sisu, sealhulgas võrdlusalused, nendega seotud seire, nendega seotud tarbimistasemed ja vajadusel asjaomase tegevuskoha suhtes võetavad parandamismeetmed“.

PVT-viitedokumendi peatükk „Järeldused parima võimaliku tehnika (PVT) kohta“ tuleb seega koostada nii, et see hõlmaks kõiki eespool nimetatud aspekte ning et selle teksti saaks otse kasutada PVT-järeldusi käsitleva otsuse koostamiseks ja vastuvõtmiseks vastavalt muudetud tööstusheidete direktiivi artikli 13 lõikele 5.

Selguse huvides tuleb dokumendis sõnaselgelt kindlaks määrata tegevused, mille suhtes PVT-järeldusi kohaldatakse. Lisaks tuleks märkida, et PVT-järeldustes kirjeldatud tehniliste lahenduste loetelu ei ole normatiivne ega kõikehõlmav. On lubatud on kasutada ka muid tehnilisi lahendusi, millega tagatakse vähemalt samaväärne keskkonna ja inimeste tervise kaitse tase. Vajaduse korral võib lisada ka sektoripõhised määratlused.

PVT-järeldused peaksid hõlmama teatavat arvu üksikuid PVTsid või kujunemisjärgus tehnoloogialahendusi, et oleks näha, milliseid tehnilisi lahendusi või nende kombinatsioone käsitatakse konkreetse keskkonnaeesmärgi saavutamist võimaldavate PVTdena. Neid tehnilisi lahendusi kirjeldatakse PVT-viitedokumendi peatükis „PVT ja kujunemisjärgus tehnoloogia kindlaksmääramisel kaalutavad tehnilised lahendused“.

Iga üksiku PVT andmed võib esitada koos asjaomaste heitetasemete, keskkonnatoime tasemete või võrdlusalustega või ilma nendeta.

Kui seda peetakse pädevate asutuste ja käitajate jaoks oluliseks, võidakse PVT-järeldustes esitada ka teave selle kohta, milline konkreetne tehnika ei ole PVT ja on seetõttu teadlikult PVT-järeldustest välja jäetud selliste tegurite tõttu nagu vilets või tõendamata keskkonnatoime, kättesaamatus, majanduslik mõju, moderniseerimisega seotud tehnilised või majanduslikud kaalutlused, keskkonnas ilmnev ristmõju või töökindlus.

Muudetud tööstusheidete direktiivi artikli 3 punkti 12 kohaselt tuleks PVT-järeldustes käsitleda ka PVTga seotud seiret (seire sagedust ja seiremeetodeid). PVT-järeldustes täpsustatakse ka keskkonnajuhtimissüsteemi sisu (vt punkt 3.4) ja vajaduse korral asjaomases tegevuskohas võetavaid parandusmeetmeid.

Muudetud tööstusheidete direktiivi artikli 3 punkti 12 kohaselt võivad PVT-järeldused hõlmata ka kujunemisjärgus tehnoloogiat koos sellega seotud heitetasemete või keskkonnatoime tasemetega või ilma nendeta. Seda on üksikasjalikumalt kirjeldatud punktis 3.5.

Muudetud tööstusheidete direktiivi artikli 3 punkti 9a ja artikli 27 kohaselt tuleb PVT-järeldustes kindlaks määrata PVT või kujunemisjärgus tehnoloogia, mis võimaldab tööstuse põhjalikku ümberkujundamist. Seda on üksikasjalikumalt kirjeldatud punktis 3.6.

PVT-järeldustes tuleks käsitleda tavapärasest erinevaid käitamistingimusi (nt käivitamis- ja seiskamistegevused, lekked, talitlushäired, ajutised seisakud ja tegevuse täielik lõpetamine), kui neid peetakse keskkonna või inimeste tervise kaitse seisukohast probleemseteks.

PVT-järeldused struktureeritakse selliselt, et mitu üksikut PVTd rühmitatakse vastavalt vajadusele ühiste omaduste alusel, näiteks lähtuvalt keskkonnaküsimustest, tootmisprotsessi etappidest või lõpptoodetest.

### 3.2 Üksiku PVT või kujunemisjärgus tehnoloogia elemendid

#### 3.2.1 Üldine teave

Teave iga üksiku PVT või kujunemisjärgus tehnoloogia kohta tuleks esitada standardvormis, mille struktuur sõltub ennekõike sellest, kas PVTga või kujunemisjärgus tehnoloogiaga on seotud konkreetne heitetase, keskkonnatoime tase või võrdlusalus või mitte.

Iga üksik PVT või kujunemisjärgus tehnoloogia tuleks viitamise lihtsustamiseks nummerdada ning selle kirjelduse alguses tuleks ära märkida taotletav keskkonnaeesmärk/-kasu (nt tolmuheite ärahoidmine/vähendamine, veetarbimise ärahoidmine/vähendamine, jäätmetekke ärahoidmine/vähendamine), millele järgneb teave seda eesmärki saavutada võimaldava PVT või kujunemisjärgus tehnoloogia aluseks oleva tehnilise lahenduse või lahenduste kombinatsiooni kohta.

Iga PVT või kujunemisjärgus tehnoloogia puhul tuleks esitada viidatud keskkonnaeesmärgi/-kasu saavutamiseks kasutatavate tehniliste lahenduste või nende kombinatsiooni kirjeldus ning teave, mis lubab hinnata nende kohaldatavust asjaomases sektoris.

#### 3.2.2 Tehniliste lahenduste kirjeldus

Tehniliste lahenduste kirjeldus peaks olema lühike, kuid piisavalt informatiivne, et sellest pädevatele asutustele ja käitajatele kasu oleks. Tuleks hoiduda kasutamast määratlemata lühendeid ja tehnilist erialakeelt. PVT-viitedokumendi peatükis „PVT ja kujunemisjärgus tehnoloogia kindlaksmääramisel kaalutavad tehnilised lahendused“ (vt punkt 2.3.7) esitatud tehniliste lahenduste lühikirjeldusi tuleks kasutada lähtealusena PVT-järeldustes esitatud kirjelduste koostamiseks.

Vajaduse korral peaksid kõnealused kirjeldused sisaldama ka PVT määratluses nimetatud aspekte (nt hooldus, projekteerimine, käitamine, tegevuse lõpetamine).

#### 3.2.3 Teave tehnika kohaldatavuse hindamiseks

Kui ei ole märgitud teisiti, siis on PVT-järeldustes nimetatud tehnika asjaomase tegevuse puhul üldkohaldatav. „Üldkohaldatav“ tähendab, et tehnika sobib kasutamiseks enamikus tingimustes ja enamikus asjaomase tööstussektori käitistes, isegi kui võib esineda konkreetseid olukordi või tingimusi, kus selle tehnika rakendamine ei pruugi olla võimalik või otstarbekas.

Kui teatava tehnika kohaldatavus on piiratud, tuleks seda sõnaselgelt mainida. PVT-järeldustes tuleks kohaldatavuse küsimuste käsitlemisel tugineda teabele, mis on esitatud PVT-viitedokumendi peatükis „PVT ja kujunemisjärgus tehnoloogia kindlaksmääramisel kaalutavad tehnilised lahendused“ (vt punkt 2.3.7, eelkõige teave osades „Kohaldatavusega seotud tehnilised kaalutlused“, „Majanduslik mõju“ ja „Keskkonnas ilmnev ristmõju“).

Tehnika kohaldatavuse hindamiseks vajalik teave peaks asjakohasel juhul hõlmama eelkõige järgmist: erinevused uute ja olemasolevate käitiste, tehaste või protsesside vahel, käitise või tehase suurus, kasutatava protsessi liik, kasutatava kütuse või tooraine liik (seejuures pööratakse erilist tähelepanu kriitilise tähtsusega toormele), tarbimistasemed, koormustegur, töötundide arv, tootlus või tootlikkus, kliimatingimused ja ruuminõuded. Keskkonnas ilmnevat ristmõju ei tohiks käsitleda, kui see ei piira kohaldatavust.

### 3.3 Üksik PVT koos sellega saavutatavate heitetasemete, keskkonnatoime tasemete või võrdlusalustega

#### 3.3.1 Üldine teave

PVTga saavutatav heitetase, PVTga saavutatav keskkonnatoime tase või võrdlusalus tuleks lisada juhul, kui selleks on konkreetne alus. Seda tuleks teha tehnilise töörühma vahetatud teabe põhjal ning seejuures tuleks arvesse võtta teabevahetuse käigus saadud käitise-, tehase- või protsessipõhiste andmete hulka ja kvaliteeti.

PVTga saavutatavad keskkonnatoime tasemed ja võrdlusalused võivad hõlmata:

— materjalide, vee ja energiaga seotud ressursitõhususe tasemeid;

— vee taaskasutamise, jääkide korduv- ja taaskasutamise või jäätmete ringlussevõtu tasemeid;

— jäätmetekke ja reoveeheite tasemeid;

— muid tasemeid (nt heite vähendamise tõhusust).

Need keskkonnatoime tasemed ja võrdlusalused tuleks esitada koos nendega seotud võrdlustingimustega.

PVTga saavutatavate heitetasemete / keskkonnatoime tasemete ja võrdlusaluste väljendamiseks tuleks kasutada vahemikke, mitte üksikväärtusi. Vahemiku puhul on võimalik arvesse võtta teatud liiki protsessis või käitises esineda võivaid erinevusi (nt lõpptoote klassi/puhtuse ja kvaliteedi erinevused, käitise ülesehituse, kohaldatavate protsesside, konstruktsiooni, suuruse ja tootmisvõimsuse erinevused), mille tulemusena on PVT rakendamisel saavutatav keskkonnatoime varieeruv.

Soovitatav on kasutada tegelikku vahemikku ja mitte sellist väljendit nagu „< *X*“, kuna see annab vähem teavet.

Uurimisbüroo ja tehniline töörühm peaksid hindama teabevahetuse käigus kogutud andmeid (vt 5. peatükk), et leida rangeimatele ja leebeimatele nõuetele vastavad vahemiku väärtused.

PVTga saavutatavate keskkonnatoime tasemete kindlaksmääramisel võib kasutada ümardatud väärtusi, et võtta arvesse andmete kogumise piiranguid või tehnilisi küsimusi (nt eri seiremeetodite kasutamine, mõõtemääramatus, andmete kõikumine tavapärastes käitamistingimustes).

### 3.3.2 **Üksik PVT koos sellega saavutatavate heitetasemetega**

Üksik PVT koos sellega saavutatavate heitetasemetega esitatakse koos heitetasemete numbrilise vahemikuga. Ühikud, asjakohasel juhul võrdlustingimused (nt suitsugaasi hapnikusisaldus, temperatuur, rõhk) ning keskmistamisperioodi pikkus (nt tund/päev/nädal/kuu/aasta) peavad olema selgelt kindlaks määratud. Kui seda peetakse vajalikuks ja kui esitatud andmed seda võimaldavad, siis võib PVTga saavutatavate heitetasemete vahemiku väljendamiseks kasutada lühiajalisi ja pikaajalisi keskmisi (vt ka punkt 5.4.8).

Selleks et määrata kindlaks PVTga saavutatavate heitetasemete vahemikus rangeimale nõudele vastav väärtus, tuleb arvesse võtta PVTd rakendavate, tavapärastes käitamistingimustes parima üldise keskkonnatoimega käitiste, tehaste või protsesside tulemuslikkust, nagu seda on käsitletud teabevahetuses (PVT-viitedokumendi peatükk „PVT ja kujunemisjärgus tehnoloogia kindlaksmääramisel kaalutavad tehnilised lahendused“).

PVTga saavutatavate heitetasemete vahemikus rangeimatele nõuetele vastavad väärtused tuleks täpselt kindlaks määrata ja seejuures tuleks erilist tähelepanu pöörata toetavate andmete kvaliteedile ja usaldusväärsusele. Need väärtused peaksid olema piisavalt täpselt kvantifitseeritavad ja PVTd rakendavate võrreldavate käitiste, tehaste või protsesside representatiivse valimi puhul tavapärastes käitamistingimustes võimalikult järjepidevalt saavutatavad.

PVT-järeldused peaksid võimaluse korral sisaldama teavet tingimuste kohta, milles on sarnaste omadustega käitiste kategooriate puhul võimalik jõuda PVTga saavutatavate heitetasemete vahemiku väiksemate väärtusteni. Arvesse tuleb võtta järgmisi asjaolusid: protsessi laad, tooraine omadused, toote spetsifikatsioonid, käitamistingimused, rakendatav tehnika, käitamispiirangud, võimalik keskkonnas ilmnev ristmõju.

PVTga saavutatavate heitetasemete vahemiku väiksemate väärtusteni jõudmist võimaldavaid tingimusi käsitleva teabe eesmärk on toetada selle vahemiku rakendamist lubades ja siduvates üldeeskirjades. Teave nendes tingimustes saavutatavate madalamate tasemete kohta esitatakse üksnes teavitamise eesmärgil ja need ei muuda PVTga saavutatavate heitetasemete vahemikku.

PVTga saavutatavate heitetasemete vahemikus ja keskkonnatoime tasemete vahemikus leebeimatele nõuetele vastavate väärtuste leidmisel võetakse arvesse PVT ([13]) rakendamisega seotud tulemuslikkuse vahemikku tavapärastes käitamistingimustes.

PVTga saavutatava heitetaseme ühikut saab sõltuvalt kättesaadavast teabest väljendada ühel või mitmel viisil, sealhulgas järgmistel viisidel:

— kontsentratsioonina (keskkonda heidetud saasteaine mass mahuühiku kohta). See on üldjuhul kõige levinum viis heitetaseme väljendamiseks, kuid väärtuste võrreldavuse jaoks on väga olulised võrdlustingimused ja keskmistamisperioodi pikkus;

— erikoormusena (keskkonda heidetud saasteaine mass toodangu massiühiku kohta või kasutatud tooraine massiühiku kohta). Teatud juhtudel on erikoormus parem tulemuslikkuse näitaja kui kontsentratsioon, näiteks siis, kui saasteaine kontsentratsioon suureneb selliste meetmete tulemusena, mida on võetud heitveemahtude vähendamiseks ja energia säästmiseks, näiteks veeringluse sulgemisel. Ka sellisel juhul on võrreldavuse jaoks olulised keskmistamisperioodid.

Kui ei ole märgitud teisiti, kajastavad PVTga saavutatavad heitetasemed vetteheite puhul nii otseheidet kui ka kaudset heidet.

([13]) Hõlmab nii kasutatavat tehnoloogiat kui ka käitise, tehase või protsessiga seotud projekteerimise, ehitamise, hooldamise, käitamise ja tegevuse lõpetamise viisi.

### 3.3.3 **Üksik PVT koos sellega saavutatavate keskkonnatoime tasemete või võrdlusalustega**

PVTga saavutatavaid keskkonnatoime tasemeid ja võrdlusaluseid võib sõltuvalt kättesaadavast teabest väljendada ühel või mitmel viisil. Tarbimistasemete (nt tooraine, energia või vee tarbimise) ja jäätmetekke puhul võib PVTga saavutatavaid keskkonnatoime tasemeid ja võrdlusaluseid väljendada näiteks toodangu massiühiku või tooraine massiühiku kohta (nt kg/t, MJ/t, $m^3$/t).

Eelkõige tuleks PVTga saavutatavate keskkonnatoime tasemete ja võrdlusaluste puhul leppida avakoosolekul kokku protsessipiirides ja tulemuslikkust mõjutavates parameetrites ning need võimalikult täpselt kindlaks määrata, et tagada sarnaste omadustega protsesside maksimaalne võrreldavus.

Näide üksiku PVT kohta, millega on seotud PVTga saavutatavad keskkonnatoime tasemed, on esitatud allpool.

**PVT YY. Selleks et suurendada üldist energiatõhusust, on PVT kasutada üht või mitut allpool kirjeldatud tehnikat.**

| | Tehnika | Kirjeldus | Kohaldatavus |
|---|---|---|---|
| a | aa | [aa kirjeldus] | Üldkohaldatav. |
| b | bb | [bb kirjeldus] | Üldkohaldatav. |
| c | cc | [cc kirjeldus] | Kohaldatav üksnes uute käitiste, tehaste või protsesside puhul ning käitiste, tehaste või protsesside olulisel ajakohastamisel. |

**Tabel YY. PVTga saavutatavad keskkonnatoime tasemed netoenergia eritarbimise puhul**

| Protsess | PVTga saavutatav keskkonnatoime tase (aasta keskmine) | Ühik |
|---|---|---|
| Protsess 1 | X – Y | kWh toodangu tonni kohta |
| Protsess 2 | W – Z | |

### 3.4 **Keskkonnajuhtimissüsteem**

Käitiste käitajad peavad kehtestama ja rakendama keskkonnajuhtimissüsteemi kooskõlas muudetud tööstusheidete direktiivi ja asjakohaste PVT-järeldustega. Keskkonnajuhtimissüsteem võimaldab käsitleda keskkonnaküsimusi süstemaatiliselt ja tõendatavalt ning seeläbi pidevalt parandada käitise keskkonnatoimet ja ohutust. Edusammud võivad hõlmata jäätmetekke ärahoidmist, ressursikasutuse ja vee taaskasutamise optimeerimist ning ohtlike ainete kasutamisega seotud riskide ennetamist või vähendamist.

Muudetud tööstusheidete direktiivi artikli 3 punkti 12 kohaselt kirjeldatakse PVT-järeldustes keskkonnajuhtimissüsteemi sisu, sealhulgas võrdlusaluseid. Käitaja kehtestatav ja rakendatav keskkonnajuhtimissüsteem peab sisaldama muudetud tööstusheidete direktiivi artikli 14a lõikes 2 loetletud miinimumelemente ja vastama asjakohastele PVT-järeldustele, millega määratakse kindlaks keskkonnajuhtimissüsteemiga hõlmatavad aspektid. Eelkõige sisaldab keskkonnajuhtimissüsteem näitajaid, mille puhul võetakse arvesse PVT-järeldustes esitatud võrdlusaluseid (vt punkt 3.3.3).

Selleks et toetada keskkonnajuhtimissüsteemi ettevalmistamist ja rakendamist, võib PVT-järeldustes kindlaks määrata keskkonnajuhtimissüsteemiga hõlmatavad ja asjaomasele sektorile eriomased aspektid.

Nagu on mainitud muudetud tööstusheidete direktiivi artikli 14a lõikes 3, peaks keskkonnajuhtimissüsteemi üksikasjalikkus olema kooskõlas asjaomaste käitiste laadi, suuruse ja keerukusega ning nende võimaliku mitmesuguse keskkonnamõjuga.

Uurimisbüroo ja tehniline töörühm peavad teabevahetuse käigus koguma ja hindama andmeid ja teavet, mida on vaja, et määrata PVT-järeldustes kindlaks võrdlusalused (vt punkt 3.3.3) ja muud sektori puhul asjakohased aspektid.

### 3.5 **Kujunemisjärgus tehnoloogia**

Üldiselt kohaldatakse punktides 3.2 ja 3.3 üksiku PVT kohta kirjeldatut ka kujunemisjärgus tehnoloogia suhtes, välja arvatud võrdlusaluseid, kuna need on seotud üksnes PVTga (muudetud tööstusheidete direktiivi artikli 3 punkt 13b).

Kujunemisjärgus tehnoloogia ja PVT erinevus seisneb nende arengutasemes, kuna kujunemisjärgus tehnoloogiat ei ole veel kaubanduslikul eesmärgil välja arendatud (vt punkt 2.3.7.1).

On oluline, et PVT-järeldustes oleks kujunemisjärgus tehnoloogia selgelt sellisena kindlaks määratud.

#### 3.5.1 **Kujunemisjärgus tehnoloogiaga saavutatavad heitetasemed või kujunemisjärgus tehnoloogiaga saavutatavad keskkonnatoime tasemed**

Mõisteid „kujunemisjärgus tehnoloogia“, „saavutatavad heitetasemed“ ja „saavutatavad keskkonnatoime tasemed“ on selgitatud punktis 1.1.1. Kujunemisjärgus tehnoloogiaga saavutatavad heitetasemed või kujunemisjärgus tehnoloogiaga saavutatavad keskkonnatoime tasemed määratakse üldiselt kindlaks sarnaselt lähenemisviisiga, mida kasutatakse PVTga saavutatavate heitetasemete ja PVTga saavutatavate keskkonnatoime tasemete puhul (vt punkt 3.3), oluline erinevus aga seisneb andmete väiksemas kättesaadavuses.

Määratluse kohaselt ei ole kujunemisjärgus tehnoloogiat kaubanduslikul eesmärgil välja arendatud, mistõttu on heitetasemete või keskkonnatoime tasemete kindlaksmääramist toetavaid andmeid paratamatult oluliselt vähem. Tehniline töörühm peab hindama, kas andmed on piisavalt usaldusväärsed, kui prototüübi demonstreerimisest sobivas keskkonnas (vähemalt tehnoloogilise valmiduse tasemel 6–7) on saadud vaid mõned arvnäitajad. Tehniline töörühm peaks kogutud andmetest ja teabest või vajaduse korral eksperdihinnangust lähtuvalt tuletama usaldusväärsed kujunemisjärgus tehnoloogiaga saavutatavad heitetasemed või kujunemisjärgus tehnoloogiaga saavutatavad keskkonnatoime tasemed.

Tuleb võtta arvesse INCITE'ilt (vt punkt 4.4) saadud teavet asjaomase tehnika keskkonnatoime kohta, kui selline teave on kättesaadav.

### 3.6 **Tööstuse põhjalik ümberkujundamine**

„Tööstuse põhjalik ümberkujundamine“ on muudetud tööstusheidete direktiivi artikli 3 punktis 9a määratletud kui „kujunemisjärgus tehnoloogiate või parima võimaliku tehnika rakendamine tööstusettevõtjate poolt, mis hõlmab kogu käitise või selle osa konstruktsiooni või tehnoloogia olulist muutmist või olemasoleva käitise asendamist uue käitisega, mis võimaldab väga oluliselt vähendada kasvuhoonegaaside heidet kooskõlas kliimaneutraalsuse eesmärgiga ja optimeerib kaasnevat keskkonnakasu vähemalt sellises ulatuses, mida on võimalik saavutada kohaldatavates PVT-järeldustes kindlaksmääratud tehnikaga, võttes arvesse keskkonnalist ristmõju“.

Seepärast on oluline, et PVT-järeldused sisaldaksid eraldi osa, milles määratakse kindlaks selline parim võimalik tehnika ja kujunemisjärgus tehnoloogia, mis võib võimaldada tööstuse põhjalikku ümberkujundamist, ning tingimused, milles selline ümberkujundamine võib olla võimalik.

## 4 **4. PEATÜKK: TEABEVAHETUS**

### 4.1 **Sissejuhatus**

Teabevahetusprotsessi ja PVT-järelduste vastuvõtmise protsessi etappe, mis on sätestatud muudetud tööstusheidete direktiivi artiklis 13, on kirjeldatud punktis 1.2.5.

Seda teabevahetusprotsessi nimetatakse sageli Sevilla protsessiks.

Protsessi kaasatud peamiste osaliste rolle on kirjeldatud punktides 4.2 ja 4.3.

Teabevahetusprotsessi olulisi vaheetappe, teabevahetusvahendeid ja isikuandmete turvalisuse küsimusi on kirjeldatud punktides 4.6, 4.7 ja 4.8.

### 4.2 **Tehniliste töörühmade roll**

#### 4.2.1 **Tehniliste töörühmade loomine**

PVT-viitedokumendi väljatöötamiseks või läbivaatamiseks loob (või taasloob) komisjon tehnilise töörühma. Iga tehniline töörühm koosneb tehnilistest ekspertidest, kes esindavad liikmesriike, asjaomaseid tööstusharusid ja inimeste tervise või keskkonna kaitset edendavaid valitsusväliseid organisatsioone, ning Euroopa Kemikaaliameti ja komisjoni ekspertidest.

Tehnilise töörühma liikmed nimetatakse teabevahetuses osalema peamiselt nende tehniliste, majandusalaste, keskkonnaalaste või reguleerimisalaste eksperditeadmiste (eelkõige tööstuskäitiste lubade ja inspekteerimisega seotud teadmiste) alusel ning lähtuvalt nende suutlikkusest täiendada teabevahetusprotsessi PVT-viitedokumendi lõppkasutaja vaatenurgaga.

Foorumi esindajad nimetavad iga tehnilise töörühma eksperdid. Selleks saadavad foorumi liikmed tehnilise töörühma liikmekandidaatide nimed ja kontaktandmed uurimisbüroole.

Selleks et suurendada tööstussektorite ning inimeste tervise või keskkonna kaitset edendavate valitsusväliste organisatsioonide kaasatust tehnilises töörühmas, võivad nende esindajate ametisse nimetamist koordineerida asjakohased Euroopa ühendused.

Tehnilise töörühma koosolekutel peab liikmesriikide delegatsioone juhtima ametnik või avaliku sektori töötaja, kes on kohal kogu koosoleku vältel.

### 4.2.2 **Tehnilise töörühma kohustused ja ülesanded**

Tehniline töörühm on PVT-viitedokumendi väljatöötamisel ja läbivaatamisel peamine teabeallikas. Seepärast on väga oluline, et tehnilise töörühma liikmed osaleksid aktiivselt teabevahetuses. Tehnilise töörühmaga liitudes annavad liikmed nõusoleku aktiivselt teavet koguda ja esitada seda tehnilises töörühmas kokku lepitud või uurimisbüroo seatud tähtpäevaks, pidades samal ajal kinni konkurentsieeskirjadest.

Tehnilise töörühma liikmed annavad aru nad ametisse nimetanud foorumi esindajale, tehes seda eelkõige juhul, kui teabevahetuses kerkib esile probleeme.

Tehnilise töörühma liige täidab järgmisi põhiülesandeid:

1. tutvub käesolevas dokumendis esitatud suunistega ja saab neist aru;

2. teeb kindlaks ja loetleb olulisimad uued/ajakohastatud andmed ja küsimused, mis on sektori PVT-järelduste koostamiseks või ajakohastamiseks asjakohased;

3. kogub aktiivselt sihtotstarbelist tehnilist ja majandusteavet, mis on oluline PVT-viitedokumendi väljatöötamiseks/läbivaatamiseks, sealhulgas eelkõige uusi/ajakohastatud andmeid heitetasemete ja keskkonnatoime tasemete kohta PVT-viitedokumendiga hõlmatud käitistest (tehnilise töörühma liikme esindatavas sektoris/liikmesriigis), järgides tehnilises töörühmas kokku lepitud korda, mis põhineb uurimisbüroo üldsuunistel ja on vastavuses käesoleva dokumendi 5. peatükis kehtestatud põhimõtetega, ning tegeleb ühtlasi selliste küsimustega nagu konfidentsiaalne äriteave, konkurentsiõiguse tähenduses tundlik teave, huvide konflikt ja muud sellega seotud küsimused;

4. kontrollib enne kogutud andmete ja teabe uurimisbüroole esitamist nende kvaliteeti, eelkõige käitise-, tehase- või protsessipõhise teabe kogumiseks kasutatud täidetud vormides/küsimustikes sisalduvate andmete täielikkust ja järjepidevust (vt punktid 5.4 ja 5.5);

5. jagab kogutud andmeid teiste tehnilise töörühma liikmetega ja uurimisbürooga, postitades vastava teabe otse BATISesse (vt punkt 4.7.1), ent jättes vajaduse korral välja konfidentsiaalse äriteabe ja konkurentsiõiguse tähenduses tundliku teabe;

6. vastab määratud tähtaja jooksul uurimisbüroo päringutele, mis on esitatud lisateabe või -selgituste saamiseks (vt punkt 1.2.5);

7. esitab määratud tähtaja jooksul märkusi PVT-viitedokumentide kavandite ja teiste uurimisbüroo koostatud dokumentide kohta;

8. osaleb tehnilise töörühma koosolekutel ja võtab neist aktiivselt osa;

9. jagab oma kogemusi uurimisbürooga ja teiste tehnilise töörühma liikmetega (nt tegevuskoha külastuste käigus);

10. sõlmib kontakte ja loob võrgustikke väljaspool tehnilist töörühma (nt eksperdirühmade, pädevate asutuste, käitajate või käitajate rühmade, riiklike huvirühmade ja tehnika pakkujatega), et hankida lisakogemusi, mida saab jagada tehnilise töörühma ülejäänud liikmete ja uurimisbürooga; selleks võivad tehnilise töörühma liikmed luua ja koordineerida nn varirühmi, st eksperdirühmi, kelle ülesanne on toetada tehnilise töörühma liikmeid teabe kogumisel ja PVT-viitedokumentide väljatöötamisse või läbivaatamisse panustamisel;

11. juhib või kaasjuhib konkreetsete ülesannete täitmist või allrühmi (vt punkt 4.2.3) ja annab neist tehnilisele töörühmale aru.

Suurem osa tehnilise töörühma liikmete tööst toimub eeldatavasti väljaspool tehnilise töörühma koosolekuid ning seisneb teabe esitamises ja kavandite tekstide läbivaatamises. PVT-viitedokumendi edukas väljatöötamine nõuab tehniliselt töörühmalt eelkõige mahukate dokumendikavandite üksikasjalikku läbitöötamist piiratud ajavahemiku jooksul. Kuigi tehnilise töörühma töös peaks püüdma saavutada laiapõhjalise konsensuse, ei ole see eeltingimus ning uurimisbüroo ülesanne on kajastada PVT-viitedokumendis asjakohast kättesaadavat teavet, võttes arvesse tehnilise töörühma arutelusid.

#### 4.2.3 **Tehnilise töörühma allrühmad**

Tehniline töörühm võib oma töö raames teatavate küsimuste lahendamiseks luua allrühmi, et täita selliseid konkreetseid ülesandeid nagu teabe ja andmete kogumine, analüüsimine, struktureerimine ja arutamine, kavandite teksti käsitlevate märkuste arutamine või vormide või dokumentide ettevalmistamine ja väljatöötamine. Selliste allrühmade tööd juhib läbipaistval viisil uurimisbüroo, kes tagab allrühmadele selgete volituste andmise ning võimaldab kõikidel tehnilise töörühma liikmetel allrühmadele juurde pääseda ning jälgida ja mõista allrühmade tegevust ja selle tulemusi (näiteks laaditakse koosolekute päevakorrad ja protokollid ning aruanded õigeaegselt BATISesse).

Tehnilise töörühma allrühmade koosolekud võivad toimuda hübriidvormis (kohapeal ja veebis) või veebis. Arutelud ja töö allrühmades ei tohi asendada tehnilise töörühma koosolekuid.

#### 4.2.4 **Euroopa Kemikaaliameti roll**

Euroopa Kemikaaliametil (ECHA) on tehniliste töörühmade tegevuses ametlik roll, mille raames amet toetab ettevalmistamisetapis ja sellele järgnevates etappides teabevahetusprotsessi, täites muu hulgas järgmisi ülesandeid:

1. teeb kindlaks eri sektorites või protsessides kasutatavad kemikaalid, näiteks esitades asjakohased ECHA andmebaasist pärit loetelud (st REACHi määruse ([14]), CLP-määruse ([15]) ja BPR-määruse ([16]) kohased andmed), eelkõige PVT-viitedokumendi väljatöötamise või läbivaatamise ettevalmistamisetapis, ning prioriseerib need kemikaalid vastavalt vajadusele ohu-/riskiprofiili alusel (pidades silmas keskkonda ja inimeste tervist) ja muude aspektide (nt mahtude/kasutusotstarvete/heitetasemete) alusel;

2. annab vajaduse korral teavet kemikaalide käitlemisel ja kasutamisel rakendatavate sektoripõhiste tehniliste lahenduste ja tavade kohta, sealhulgas teavet kemikaalide õigusliku staatuse (nt ühtlustatud klassifikatsiooni kohase staatuse või piirangute) kohta;

3. pakub eksperditeadmisi kemikaale, sealhulgas ohutumaid alternatiive (kui need on olemas) käsitleva teabe esitamiseks PVT-viitedokumentide eri peatükkides.

#### 4.2.5 **Euroopa Keskkonnaameti roll**

Direktiivi (EL) 2024/1785 põhjenduses 21 on selgitatud, et komisjon peaks tagama, et Euroopa Keskkonnaamet osaleb teabevahetuses, kui ameti eksperditeadmistest oleks teabevahetuses kasu.

Euroopa Keskkonnaameti osalemine on eriti kasulik PVT-viitedokumendi väljatöötamisel või läbivaatamisel, kuna amet võib anda teavet PVT-viitedokumendiga hõlmatud sektoritega seotud, tööstusheite portaalis esitatud heiteandmete, tootmismahtude või muude keskkonnatoime näitajate (nt vee-, energia- ja toorainetarbimise) kohta. Sellele teabele tuleks tugineda avakoosoleku aruteludes, samuti PVT-viitedokumendi läbivaatamise või väljatöötamise protsessi käigus toimuvates edasistes aruteludes, kui tööstusheite portaalis on esitatud uut teavet. Lisaks tööstusheite andmeid käsitlevate eksperditeadmiste pakkumisele võib Euroopa Keskkonnaamet aidata teabevahetusele kaasa oma laiemate teadmistega.

#### 4.2.6 **Tegevuskoha külastused**

Tegevuskoha külastused võivad olla PVT-viitedokumentide väljatöötamiseks ja läbivaatamiseks vajaliku teabe kogumisel ja kontrollimisel väga olulised. Tegevuskoha külastuse ettepaneku võivad teha tehnilise töörühma liikmed uurimisbüroole ja teistele tehnilise töörühma liikmetele. Teavet tegevuskoha külastuste kohta jagatakse kogu tehnilise töörühmaga piisavalt varakult enne külastuste kuupäevi, et nendest oleks võimalik osa võtta võimalikult suurel arvul kohalike pädevate asutuste esindajatel ja asjast huvitatud tehnilise töörühma liikmetel ning et hoida ära huvide konflikti. Uurimisbüroo koostab selliste tegevuskoha külastuste kohta lühiaruanded ja need tehakse BATISe kaudu kättesaadavaks tervele tehnilisele töörühmale (vt punkt 4.7.1).

([14]) Määrus (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist.
([15]) Määrus (EÜ) nr 1272/2008, mis käsitleb klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist.
([16]) Määrus (EL) 528/2012 biotsiidide kohta.

### 4.2.7 **Tehnika pakkujate (nt seadmete tarnijate) osalemine teabevahetuses**

Tehnika pakkujad (nt seadmete tarnijad), kes võivad jagada väärtuslikke tehnilisi ja majandusalaseid andmeid ja teavet PVT-viitedokumentide väljatöötamiseks ja läbivaatamiseks, tuleks kutsuda teabevahetuses aktiivselt osalema kas otseselt tehnilise töörühma liikmetena või kaudselt uurimisbüroole või teistele tehnilise töörühma liikmetele teavet andvate ekspertidena.

Mõistet „tehnika pakkujad“ tuleks mõista üsna laias tähenduses, et võimaldada laiendada teabevahetuse raames teadmiste piire. Põhikriteerium nende teabevahetusprotsessi kaasamiseks on see, et neil peaksid olema asjakohased tehnilised ja majandusalased teadmised või vastav teave, millest oleks PVTd, kujunemisjärgus tehnoloogiat, sellega seotud heitetasemeid ja keskkonnatoime tasemeid, võrdlusaluseid ja seiret käsitlevas teabevahetuses kasu. Tehnika pakkujate hulka võivad kuuluda näiteks konkreetse PVT või kujunemisjärgus tehnoloogia valdkonna eksperdid. Tehnika pakkujate hulgast peaksid põhimõtteliselt välja jääma sellised kaubanduslikud vahendajad (hulgimüüjad), kes müüvad kasumi teenimise eesmärgil seadmeid või teenuseid käitiste käitajatele/omanikele, ilma et neil oleks asjaomasest tehnikast tingimata piisavat tehnilist ettekujutust või teadmisi selle kasutamise tulemuslikkuse kohta.

Tehnika pakkujate tehnilised ja majandusalased teadmised või vastav teave võivad hõlmata suurt hulka tegevusi, näiteks tehase/käitise või selle osa (nt protsessi, süsteemi või komponendi) kontseptsiooni loomist, projekteerimist, litsentsimist, tootmist/ehitamist, tarnimist, käitamist, hooldamist, seiret ja tegevuse lõpetamist. Teave tuleks esitada neutraalsel viisil ja selles ei tohiks propageerida konkreetseid kaubanduslikke tooteid ega kaubamärke.

Tehnikat pakkuva ettevõtte esindaja, kes on nimetatud tehnilisse töörühma, peaks *de facto* tegutsema mitte üksnes tema tööandjaks oleva ettevõtte, vaid laiemalt teistegi tehnika pakkujate või konkreetse allsektori esindajana, et tagada asjaomase sektori nõuetekohane esindatus.

Seepärast on soovitatav võimaluse korral kaasata tehnika pakkujate ühenduste esindajad, kelle kaudu konkreetsed ettevõtted saavad teavet esitada.

## 4.3 **Uurimisbüroo roll**

Uurimisbüroo roll on koordineerida teabevahetust ning tagada, et PVT-viitedokumendi väljatöötamiseks või läbivaatamiseks kogutakse ja töödeldakse teavet vastavalt käesolevas dokumendis esitatud suunistele.

Iga PVT-viitedokumendi puhul juhivad sellel otstarbel asutatud tehnilise töörühma tööd uurimisbüroo teadustöötajad.

Uurimisbüroo lähtub muudetud tööstusheidete direktiivis määratletud PVT kindlaksmääramiseks tehtava töö juhtimisel tehnilise pädevuse, läbipaistvuse ja neutraalsuse põhimõtetest. Tema töö hõlmab ka PVT-järelduste tegemiseks kogutud teabe sõltumatut kontrollimist ja analüüsi.

Kui tehnilise töörühma liikmed esitavad mittetäielikku või ebapiisavat teavet, annab uurimisbüroo tehnilisele töörühmale sellest teada ja palub teavet täiendada. Peale selle püüab uurimisbüroo täita teabelünki, otsides aktiivselt täielikult või osaliselt puuduvaid andmeid (nt tegevuskoha külastuste käigus (vt punkt 4.2.6) või võttes ühendust isikute/institutsioonidega, kes ei ole tehnilises töörühmas otseselt esindatud). Uurimisbüroo võib lisaks korraldada telefoni- või videokonverentse või ekspertide veebipõhiseid koosolekuid/seminare, kui PVT-viitedokumendi väljatöötamise või läbivaatamisega seoses on vaja arutada teatud küsimusi, eriti kui need küsimused on vastuolulised, uued või keerukad.

Oma rollis täidab uurimisbüroo eelkõige järgmisi ülesandeid:

1. osaleb aktiivselt teabe kogumises ja toetab seda ning koostab PVT-viitedokumentide kavandeid;

2. kontrollib/kinnitab esitatud andmeid/teavet ja palub andmete/teabe esitajalt vajaduse korral täiendusi/selgitusi;

3. juhib tehnilisi arutelusid tehnilise töörühma koosolekutel, allrühmade koosolekutel ja andmete hindamise seminaridel ning on nende koosolekute eesistuja (vt ka punktid 4.6.1 ja 4.2.3);

4. tagab koostöövahendi BATIS üldise halduse (vt punkt 4.7.1), et kindlustada teabevahetuse läbipaistvus;

5. esitab PVT-viitedokumentide lõplikud kavandid foorumi koosolekutel (vt punkt 1.3).

Uurimisbüroo muud ülesanded on nimetatud käesoleva dokumendi teistes osades, eelkõige punktis 4.5.

Uurimisbüroo töötajad, kes juhivad konkreetse PVT-viitedokumendiga seotud teabevahetust, peavad väga hästi aru saama protsessitehnoloogiast, keskkonnaküsimustest, tööstusharu käsitlevatest õigusnormidest, keskkonnalubade andmise protsessidest, liidu keskkonnapoliitikast ja eelkõige asjaomasest tööstussektorist.

Nende vajalik põhipädevus hõlmab tehnilisi teadmisi, organiseerimisoskust, suhtlusoskust, dokumentide koostamise oskust, neutraalsust, ausameelsust ning võimet töötada tehniliste dokumentidega ja neid inglise keeles koostada.

### 4.4 Tööstuspöörde ja tööstusheite innovatsioonikeskuse roll

Muudetud tööstusheidete direktiivi artikli 27a lõike 2 kohaselt kogub ja analüüsib tööstuspöörde ja tööstusheite innovatsioonikeskus (INCITE) teavet uuendusliku tehnoloogia kohta, mis aitab muu hulgas kaasa saaste minimeerimisele, $CO_2$ heite vähendamisele, ressursitõhususele ja ringmajandusele, mille puhul kasutatakse vähem või ohutumaid kemikaale. See teave on seotud asjaomaste tehniliste lahenduste keskkonnatoime ja arengutasemega ning hõlmab ka muud asjakohast teavet, näiteks majandusandmete, võimalike kohaldamispiirangute ja keskkonnas ilmneva ristmõjuga seotud kaalutluste kohta. Uuenduslik tehnoloogia hõlmab nii lahendusi, mis on juba kaubanduslikul eesmärgil välja arendatud, kui ka alles arendusjärgus lahendusi. Siia alla kuulub ka kujunemisjärgus tehnoloogia, mis võimaldab tööstuse põhjalikku ümberkujundamist.

INCITE loodi sel eesmärgil ning see vastutab üldsusele juurdepääsetava üleilmse teabeplatvormi haldamise eest, mis võimaldab koguda pidevalt teavet uuendusliku tehnoloogia kohta ([17]). See platvorm võimaldab ka kaardistada näidis- ja esimesi omalaadseid käitisi, tehaseid ja protsesse.

INCITE suhtleb otse kõigi muudetud tööstusheidete direktiivi artikli 27a lõikes 3 nimetatud peamiste sidusrühmadega, et innustada neid esitama kirjalikult teavet kas otse või teabeplatvormi kaudu. Need sidusrühmad aitavad INCITE'il koguda andmeid uuendusliku tehnoloogia kohta ning nende hulka kuuluvad tehnika pakkujad, teadus- ja tehnoloogiaorganisatsioonid, tööstusliidud, uurimisinstituudid ja liikmesriikide esindajad.

INCITE'i ülesanne on kogu saadud teave kokku koguda, seda analüüsida ning avaldada oma järeldused korrapärastes aruannetes, mida peaks kasutama näiteks artikli 13 kohane foorum, et esitada oma arvamus PVT-viitedokumentidega seotud protsesside raames toimuvat teabevahetust käsitleva tööprogrammi kohta.

Tehniline töörühm kasutab INCITE'i järeldusi PVT-viitedokumendi reguleerimisalasse lisamiseks kaalutava uuendusliku tehnoloogia hindamisel, PVT või kujunemisjärgus tehnoloogia kindlaksmääramisel ning võimalike saavutatavate tasemete või võrdlusaluste kindlaksmääramisel PVT-viitedokumendis ja PVT-järeldustes. Hindamisel võetakse arvesse tehnoloogia arengutaset, keskkonnakasu ja kulutasuvust. Valitud uuendusliku tehnoloogia kohta kogutakse PVT-viitedokumendi väljatöötamise või läbivaatamise ajal andmeid asjakohastest tööstuskäitistest, sealhulgas esimestest omalaadsetest käitistest. Tegutsevale tehnilisele töörühmale võib olla kasulik ka INCITE'ile kättesaadav teave uuendusliku tehnoloogiaga seotud muude sektorite kohta.

Muudetud tööstusheidete direktiivi artikli 27a lõike 4 kohaselt sätestatakse INCITE'i üksikasjalik töökord komisjoni rakendusaktis.

### 4.5 Teabevahetusele eelnev ettevalmistav tegevus

#### 4.5.1 Varajane ettevalmistamine

Varajase ettevalmistamise etapp algab PVT-viitedokumendi tööprogrammi koostamisega ja lõpeb tehnilise töörühma loomise või taasloomisega (vt punkt 4.5.2).

Niipea kui PVT-viitedokumendi tööprogramm on kindlaks määratud, palutakse artikli 13 kohase foorumi liikmetel (vt punkt 1.3) esitada enne teabevahetuse algust teave, mis on kasulik kõigi tööprogrammis nimetatud PVT-viitedokumentide väljatöötamiseks/läbivaatamiseks. Foorumi liikmed teevad selle teabe kättesaadavaks BATISe spetsiaalsetes kaustades (vt punkt 4.7.1).

See teave võib hõlmata järgmist:

i) reguleerimisala;

ii) läbi viidavad protsessid;

iii) kohaldatavad tehnilised lahendused;

([17]) INCITE'i teabeplatvorm uuendusliku tehnoloogia kohta teabe esitamiseks.

iv) peamised keskkonnaküsimused (vt punkt 4.6.1.2.1);

v) olemasolevate PVT-järelduste rakendamisel saadud kogemused (kui see on asjakohane);

vi) heidet käsitlev teave, mis tehakse muudetud tööstusheidete direktiivi artikli 24 lõike 3 punkti b alusel üldsusele kättesaadavaks;

vii) tööstusheite portaalist saadud teave ning

viii) konkreetselt asjaomaste sektoritega seotud küsimused.

See ei välista kõnealuse teabe esitamist BATISes või INCITE'ile (vt punkt 4.4) mis tahes muul ajal, sõltumata PVT-viitedokumendi läbivaatamisest.

See teave aitab uurimisbürool luua või taasluua tehnilise töörühma ja taotleda esialgse teabe esitamist. Sel viisil optimeeritakse ettevalmistamise etappi ja lühendatakse selle kestust (vt punkt 4.5.2).

### 4.5.2 **Ettevalmistamine**

PVT-viitedokumendi väljatöötamisel või läbivaatamisel palutakse foorumi liikmetel tehnilise töörühma loomise või taasloomise ajal nimetada tehnilisse töörühma oma esindaja(d). Uurimisbüroo esitab koos loomist/taasloomist käsitleva kirjaga või pärast kirja saatmist esialgse teabe taotluse või ettevalmistamise taotluse (nt küsitlus). Seda teavet kasutatakse avakoosoleku arutelude korraldamiseks ja struktureerimiseks (vt punkt 4.6.1.2).

Esialgse teabe taotlus või ettevalmistamise taotlus sisaldab ettepanekuid ja teabenõudeid teemadel, mida eeldatavasti arutatakse avakoosolekul. Nende teemade hulka kuuluvad tavaliselt:

— PVT-viitedokumendi reguleerimisala;

— asjaomase tööstussektori peamised keskkonnaküsimused (nt seoses heitega õhku, vette ja pinnasesse, vee- ja energiatarbimisega, jäätmetekkega, ringmajandusega, $CO_2$ heite vähendamisega, kemikaalide kasutamisega) (vt punkt 4.6.1.2.1); olemasoleva PVT-viitedokumendi läbivaatamisel peaksid need hõlmama vähemalt olemasolevas PVT-viitedokumendis juba kindlaks määratud peamisi keskkonnaküsimusi;

— kogutavate tehase- või käitisepõhiste andmete liik ja vorm;

— andmete ja teabe kogumise kord;

— PVT-viitedokumendi struktuur.

PVT-viitedokumendi läbivaatamise korral võib taotluses tugineda ka teabele, mis on esitatud olemasoleva PVT-viitedokumendi peatükis „Lõppmärkused ja soovitused tulevaseks tööks".

Üldiselt peaks uurimisbüroo koostama seoses eespool nimetatud teemadega selged ettepanekud koos asjakohaste põhjendustega. Kui mõne aspekti suhtes on kahtlusi, tuleks ettepanekute täpsustamiseks esitada selgeid küsimusi (teabenõuded).

Lisaks võib esialgse teabe taotlus või ettevalmistamise taotlus hõlmata teabenõudeid järgmise kohta:

— üldine teave asjaomase sektori kohta, nt asjaomaste käitiste arv ja suurus;

— ülevaade sektoris kasutatavatest peamistest/tüüpilistest protsessidest;

— ülevaade tehnilistest lahendustest, mida kasutatakse inimeste tervise ja keskkonna kui terviku kaitse kõrge taseme saavutamiseks; selliste tehniliste lahenduste eesmärk võib olla heite ärahoidmine ja vähendamine, jäätmetekke ärahoidmine, ressursitõhususe parandamine ning ringmajanduse ja $CO_2$ heite vähendamise edendamine;

— PVT kindlaksmääramisel kaalutavad olemasolevad ja uued tehnilised lahendused, samuti uued kujunemisjärgus tehnoloogialahendused ja protsessid, mille rakendamine tooks sektorile keskkonnakasu või majanduslikku kasu;

— olemasolevate tehniliste lahenduste ja protsesside täiustamine seoses inimeste tervise ja keskkonna kaitse või majanduslike aspektidega, näiteks ohutumate kemikaalide kasutamine; võib anda teavet ka iganenud tehnika kohta.

### 4.6 **Teabevahetuse vaheetapid**

#### 4.6.1 **Tehnilise töörühma koosolekud**

##### 4.6.1.1 **Üldine teave**

Tehnilise töörühma koosolekuid korraldab ja juhatab uurimisbüroo ning need toimuvad eelistatavalt hübriidvormis (kohapeal ja veebis). Koosolekutel kasutatav töökeel on inglise keel. Nii ava- kui ka lõppkoosoleku läbiviimist toetab uurimisbüroo koostatud taustdokument, milles on sätestatud arutamiseks kavandatud küsimused ja mis saadetakse enne koosolekut kõikidele tehnilise töörühma liikmetele (vt punktid 1.2.5, 4.6.1.2 ja 4.6.1.4).

##### 4.6.1.2 **Avakoosolek**

Avakoosoleku arutelude korraldamisel ja struktureerimisel tuleks tugineda taustdokumendile. Selles tuleks arvesse võtta varajase ettevalmistamise (vt punkt 4.5.1) ja ettevalmistamise (vt punkt 4.5.2) etapis kogutud teavet ning see tuleks edastada tehnilisele töörühmale vähemalt neli nädalat enne koosolekut.

Avakoosolekul tuleks tegeleda eelkõige järgmiste küsimustega ja nendega seoses järeldusteni jõuda.

1. PVT-viitedokumendi reguleerimisala ja struktuur.

2. Asjaomase sektori peamised keskkonnaküsimused (vt punkt 4.6.1.2.1).

3. PVT-viitedokumendi väljatöötamise või läbivaatamise käigus kogutava teabe olemus ja ulatus.

4. Protsess, mis võimaldab tehnilisel töörühmal vajaduse korral kindlaks teha ja PVT-viitedokumendis selgelt välja tuua:

    i. mida peetakse PVT-viitedokumendi reguleerimisalasse jäävate tegevuste puhul tavapärasteks ja tavapärasest erinevateks käitamistingimusteks;

    ii. milliseid meetmeid võetakse saaste ärahoidmiseks või sellise võimaluse puudumise korral saaste vähendamiseks tavapärasest erinevates käitamistingimustes (nt käivitamis- või seiskamistegevused, talitlushäired, ajutised seisakud ja tegevuse täielik lõpetamine; vt ka punkt 2.3.7).

5. Punktis 1.2.5 viidatud tüüpilisel töövool põhinev töö üldine ajakava, eelkõige tähtpäev üldteabe kättesaamiseks pärast avakoosolekut.

6. Tehnilise töörühma, sealhulgas vajaduse korral tehnilise töörühma kõikide allrühmade (vt punkt 4.2.3) konkreetsed ülesanded, mille puhul tuuakse eelkõige välja, milline tehnilise töörühma liige on lubanud esitada millist teavet.

7. Avakoosolek peaks andma ka võimaluse teavitada tehnilise töörühma liikmeid küsimustest, mida peab eri PVT-viitedokumentides ühtlustatult käsitlema, eelkõige järgmisest:

    i. kuidas käsitleda potentsiaalselt konfidentsiaalset äriteavet ja konkurentsiõiguse tähenduses tundlikku teavet, huvide konflikte ja nendega seotud küsimusi (vt punkt 5.3);

    ii. koostoime teiste PVT-viitedokumentidega;

    iii. konkreetsed töövahendid, mida tehniline töörühm kasutab teabe kogumiseks, vahetamiseks ja analüüsimiseks. Eelkõige esitletakse tehnilisele töörühmale BATISt (vt punkt 4.7.1) ja avakoosolekul kindlaks määratud teabe esitamise korda.

Hiljem jagatakse avakoosoleku järeldusi ja koosoleku aruannet. Koosoleku aruanne tehakse üldsusele kättesaadavaks.

##### 4.6.1.2.1 **Peamiste keskkonnaküsimuste kindlakstegemine**

Protsessi tõhususe ja tulemuslikkuse huvides keskendutakse PVT-viitedokumendi väljatöötamisel peamistele keskkonnaküsimustele, mida tuleb teabevahetuses ja PVT-järeldustes käsitleda. Peamised keskkonnaküsimused võivad olla seotud näiteks konkreetse saasteaine heitega, jäätmetekkega või ressursitõhususega, näiteks vee- või energiatõhususega.

Peamine keskkonnaküsimus on keskkonnaküsimus, mida peetakse teatava PVT-viitedokumendi kontekstis piisavalt oluliseks, et koguda selle kohta teavet käitise-, tehase- ja protsessipõhiste küsimustike kaudu ning vajaduse korral üldteabena. Selle teabe kogumise eesmärk on määrata kindlaks PVT ning kui see on võimalik ja asjakohane, siis ka PVTga saavutatavad heitetasemed, PVTga saavutatavad keskkonnatoime tasemed või võrdlusalused nende keskkonnaküsimustega tegelemiseks.

PVT-viitedokumendi eesmärk on käsitleda küsimusi, mis on olulised Euroopa tasandil, ja neis ei ole võimalik käsitleda kõiki kohalikke küsimusi liidus. Sellest põhimõttest peaks juhinduma ka tehniline töörühm peamiste keskkonnaküsimuste kindlaksmääramisel. Sellest tulenevalt võib küsimus, mis ei ole määratletud PVT-viitedokumendi väljatöötamisel peamise keskkonnaküsimusena (ja millega seoses ei ole seega kehtestatud PVTga saavutatavaid heitetasemeid / PVTga saavutatavaid keskkonnatoime tasemeid / võrdlusaluseid), olla siiski oluline riigi, kohalikul või käitise tasandil ning pädevatel asutustel võib olla vaja sellega tegeleda ([18]).

Peamised keskkonnaküsimused tuleks kindlaks määrata teabevahetusprotsessi võimalikult varajases etapis. Avakoosolekul tuleks püüda saavutada tehnilise töörühma laiapõhjaline konsensus peamiste keskkonnaküsimuste suhtes ning selle põhjal tuleks koostada üksikasjalik küsimustik, et koguda andmeid ja taustteavet, mida on vaja PVT-järelduste tegemiseks. Tehniline töörühm võib võtta andmete kogumisel arvesse ka muid keskkonnaküsimusi ja hinnata hilisemas etapis nende asjakohasust sektori jaoks. Selliste lisaandmete arvesse võtmist tuleks põhjendada tugevate argumentidega ja tuleks veenduda, et nende edasine hindamine ei tekita tehnilisele töörühmale ebaproportsionaalset töökoormust.

Peamiste keskkonnaküsimuste kindlaksmääramisel võetakse arvesse järgmisi kriteeriume ja teabeallikaid:

— tegevusest või protsessist põhjustatud saaste olulisus ning muu mõju, mida see võib avaldada inimeste tervisele või keskkonnale tervikuna (nt mõju ressurssidele, jäätmetekkele);

— tegevuse olulisus (peamisest keskkonnaküsimusest mõjutatud käitiste arv, geograafiline ulatus, tegevusest tuleneva heite osakaal liidu summaarses (tööstus)heites);

— võimalus teha kindlaks uued või täiendavad tehnilised lahendused, millega oleks võimalik saastet veelgi vähendada;

— võimalus kehtestada PVTga saavutatavad heitetasemed, PVTga saavutatavad keskkonnatoime tasemed või võrdlusalused, mis parandaksid keskkonnakaitset võrreldes antud hetkel täheldatavate heitetasemetega;

— keskkonnalubadest saadud teave, muudetud tööstusheidete direktiivi artikli 24 lõike 3 punktis b sätestatud heiteseire tulemused ja tööstusheite portaalist saadud teave;

— nende küsimustega seonduvad liidu üldised eesmärgid/prioriteedid.

Eespool nimetatud kriteeriumid ei pruugi olla piisavad, et teha kindlaks sektoris kasutatavad või keskkonda heidetavad ohtlikud kemikaalid või uued saasteained, näiteks seireandmete piiratud kättesaadavuse tõttu. Sellistel juhtudel võiks peamiste keskkonnaküsimuste kindlaksmääramisel võtta arvesse järgmist:

— kemikaalide / uute saasteainete süstemaatiline kindlakstegemine, nt sektori tootmisprotsessides kasutatavate peamiste kemikaalide loetelu koostamine ning teave nende heitkoguste dünaamika ja eeldatava keskkonda heitmise kohta ([19]);

— kemikaaliekspertide osalusel toimunud sihtotstarbelise ettevalmistamise tulemused;

— ECHA esitatud teave;

— INCITE'i esitatud teave.

Kui kättesaadavad andmed on piiratud, võib tehniline töörühm kaaluda konkreetsete seiret käsitlevate PVT-järelduste lisamist PVT-viitedokumenti, et tagada andmete kättesaadavus PVT-viitedokumendi tulevaseks läbivaatamiseks.

PVT-viitedokumendi läbivaatamisel eeldatakse üldiselt, et olemasolevates PVT-järeldustes varem kindlaks määratud peamised keskkonnaküsimused on jätkuvalt asjakohased. Varem kindlaks määratud peamise keskkonnaküsimuse väljajätmist või uue lisamist PVT-viitedokumendi läbivaatamise käigus tuleks veenvalt põhjendada.

([18]) Tööstusheidete direktiivi artikli 14 lõike 1 punkt a ja kohtuasjas C-626/22 tehtud otsuse punkt 122.

([19]) Lisateave on kättesaadav projekti „HAZBREF" aruandes (Ohtlikud tööstuskemikaalid tööstusheidete direktiivi kohastes PVT-viitedokumentides – Interregi Läänemere piirkond).

#### 4.6.1.3 **Tehnilise töörühma vahekoosolekud**

Vajaduse korral võib enne lõppkoosolekut korraldada tehnilise töörühma vahekoosolekuid, et tehniline töörühm saaks teha järeldusi PVT-viitedokumendi väljatöötamise oluliste aspektide, näiteks peamiste keskkonnaküsimuste, kavandatud reguleerimisala või PVT-järelduste elementide kohta; see võimaldab lühendada lõppkoosoleku päevakorda. Enne vahekoosolekut tuleb alati selgelt teatavaks teha, millistel teemadel koosolekul järeldusteni jõutakse. Koosolekudokumendid edastatakse tehnilisele töörühmale vähemalt kolm nädalat enne koosolekut ja tehnilise töörühma koosolekutel tehtud järeldused registreeritakse nõuetekohaselt (nt koosoleku järeldustena). Nendel koosolekutel võidakse väljendada ka lahkarvamusi (vt punkt 4.6.1.4.2).

#### 4.6.1.4 **Lõppkoosolek**

##### 4.6.1.4.1 **Üldine teave**

Lõppkoosoleku eesmärk on lahendada lahtised küsimused, et tehnilise töörühma sisesed tehnilised arutelud saaks lõppenuks lugeda.

Lõppkoosolekul tuleks tegeleda eelkõige järgmiste küsimustega ja jõuda nendega seotud järeldusteni.

1. PVT-järelduste sisu ja struktuur (vt 3. peatükk).

2. Mis tahes muudatused, mis tuleb teha PVT-viitedokumendi peatüki „PVT ja kujunemisjärgus tehnoloogia kindlaksmääramisel kaalutavad tehnilised lahendused“ sisus (vt punkt 2.3.7).

3. Küsimused, mida kajastatakse PVT-viitedokumendi jaotises „Lõppmärkused ja soovitused tulevaseks tööks“ (vt punkt 2.3.9).

Lõppkoosolekul arutatavad põhiküsimused ja uurimisbüroo ettepanekud tuleb esitada üksikasjalikus taustdokumendis.

See taustdokument tuleks tehnilisele töörühmale edastada vähemalt kuus nädalat enne koosolekut. Kui enne lõppkoosolekut on juba toimunud vahekoosolekud ja PVT-viitedokumendi väljatöötamise seisukohast olulistes elementides on juba kokku lepitud, tuleks taustdokument edastada vähemalt neli nädalat enne koosolekut.

Taustdokument peab sisaldama vähemalt hinnangut olulisemate saadud märkuste kohta (vt punkt 0). Uurimisbüroo peab lõppkoosoleku arutelude toetamiseks esitama tehnilisele töörühmale ka vähemalt PVT-viitedokumendi peatükkide „PVT ja kujunemisjärgus tehnoloogia kindlaksmääramisel kaalutavad tehnilised lahendused“ (vt punkt 2.3.7) ja „Järeldused parima võimaliku tehnika (PVT) kohta“ (vt punkt 2.3.8) viimase versiooni koos graafikute kogumi või andmete visualiseerimise vahendiga.

Lõppkoosoleku eesmärk on saavutada järelduste tegemisel laiapõhjaline konsensus kohalviibivate tehnilise töörühma liikmete vahel. Konsensus ei ole siiski eeltingimus ja lahkarvamuste korral tuleks need dokumenteerida, nagu on osutatud allpool punktis 4.6.1.4.2.

##### 4.6.1.4.2 **Lahkarvamused**

Uurimisbüroo peaks PVT ning PVTga saavutatavate heitetasemete ja keskkonnatoime tasemete (vt punkt 3.3) kavandamisel lähtuma tehnilisele töörühmale lõppkoosoleku jaoks (vt punkt 4.6.1.4) kavandi edastamise ajal kättesaadavast teabest. See teave võib hõlmata tehniliselt töörühmalt saadud konkreetseid ettepanekuid PVT või sellega saavutatavate heitetasemete, keskkonnatoime tasemete või võrdlusaluste kohta.

Eeldatakse, et kui tehnilise töörühma liikmed ei ole kavandi kohaste PVT-järeldustega nõus, esitavad nad oma arvamuse toetuseks asjakohased veenvad tehnilised ja majanduslikud argumendid. Vastuargumendid tuleks esmalt esitada märkustena PVT-viitedokumendi kavandi kohta ettenähtud konsultatsiooniperioodi jooksul (vt punkt 1.2.5).

Kui tehniline töörühm ei saavuta lõpuks konsensust, tuleks lahkarvamused ja nende põhjendused esitada PVT-viitedokumendi jaotises „Lõppmärkused ja soovitused tulevaseks tööks“ ainult juhul, kui on täidetud mõlemad järgmised tingimused.

1. Lahkarvamus põhineb teabel, mis on tehnilisele töörühmale PVT-viitedokumendi PVT-järelduste kavandi koostamise käigus juba kättesaadavaks tehtud, või on esitatud sellise kavandi kohta märkuste esitamise perioodil.

2. Asjaomased tehnilise töörühma liikmed esitavad lahkarvamuse kohta mõjuva põhjenduse, mida toetavad asjakohased tehnilised või majandusandmed.

Lahkarvamust tuleb väljendada asjaomase arutelu käigus lõppkoosolekul või muudel tehnilise töörühma koosolekutel, kus jõutakse järeldusteni (vt punkt 4.6.1.3), ning seejärel tuleb see koos põhjendusega kirjalikult kinnitada.

Selles dokumendis tuleks selgelt nimetada need liikmesriigid, inimeste tervise või keskkonna kaitset edendavad valitsusvälised organisatsioonid või tööstusliidud, kes lahkarvamuse esitavad või seda toetavad (vt punkt 2.3.9).

### 4.6.2 **Andmete kogumise küsimustiku koostamine**

Käitise-, tehase- ja protsessipõhiseid andmeid ning taustteavet kogutakse uurimisbüroo koostatud sektoripõhise küsimustiku abil. Küsimustiku eesmärk on koguda teavet tehnika tulemuslikkuse kohta, et võtta seda arvesse PVT või kujunemisjärgus tehnoloogia kindlaksmääramisel. Uurimisbüroo koostab küsimustiku võimalikult kasutajasõbralikuna, et käitajad saaksid sellest kergesti aru.

Küsimustiku ja andmekogumisprotsessi kavandamisel tuleks silmas pidada kasutajasõbralikkust ja tõhusust ning küsimustiku sobivust ettevõttesiseseks ühiseks täitmiseks, et halduskoormus oleks võimalikult väike. Neid eesmärke peaksid toetama digitaliseerimise kaudu tehtavad edasised täiustused (nt kvaliteedi tagamise ja kvaliteedikontrolli lõimitud menetlused, eeltäidetud andmeväljad ja muud digifunktsioonid). Küsimustik peaks olema piisavalt paindlik, et võimaldada andmete sihipärast ajakohastamist nende täiendamise eesmärgil.

Uurimisbüroo koostab esimese küsimustiku kavandi ja jagab seda tehnilise töörühmaga, et saada selle kohta esimesed märkused. Kui ettevalmistamisega on piisavalt kaugele jõutud, võib seda teha avakoosolekul; vastasel juhul peaks see toimuma hiljem.

Uurimisbüroo täiustab tehnilise töörühma märkuste põhjal küsimustikku tehnilise töörühma abiga. Sõltuvalt tehnilise töörühma märkustest ja tagasisidest võidakse koostada üks või mitu vahepealset küsimustiku kavandit. Seejärel lepitakse kokku lõplikus küsimustikus näiteks tehnilise töörühma spetsiaalsel seminaril.

Kui tehniline töörühm on küsimustiku sisus ja vormis kokku leppinud, võidakse paluda, et mõni tehnilise töörühma määratud tööstusettevõtja seda enne andmete kogumise ametlikku algust katsetaks. Selle eesmärk on tagada, et küsimustikus on arvestatud käitiste, tehaste ja protsesside eripäradega.

### 4.6.3 **Andmete ja teabe kogumine ja analüüs**

#### 4.6.3.1 **Andmete ja teabe kogumine**

Andmete ja teabe kogumine hõlmab nii üldteavet sektori kohta kui ka käitise-, tehase- ja protsessipõhiseid andmeid ja taustteavet.

Käitise-, tehase- ja protsessipõhiste andmete ning taustteabe kogumise tüüpilised etapid on järgmised:

— tehnilise töörühma liikmed (tavaliselt liikmesriigid, keda võib toetada tööstusharu) teevad kindlaks mitu hästi toimivat käitist või tehast ja edastavad nende käitajatele küsimustiku. Hästi toimivate käitiste ja tehaste loetelu eesmärk on tagada maksimaalne sektoripõhine representatiivsus ja andmete kvaliteet/usaldusväärsus. Hästi toimivate käitiste või tehaste näitajad ei pruugi olla kõigi keskkonnaelementide puhul tingimata sama head;

— käitajad täidavad küsimustiku (neid võivad selle täitmisel toetada liikmesriigi või tööstusharu esindajad);

— liikmesriikide esindajad ja pädevad asutused kontrollivad täidetud küsimustike täielikkust ja järjepidevust. Uurimisbüroo võib luua selle protsessi hõlbustamiseks kontrollnimekirju;

— liikmesriikide pädevad asutused saadavad täidetud küsimustikud tagasi;

— kui tegemist on konfidentsiaalse teabega, järgitakse punkti 5.3.

Avakoosoleku järeldustes lubatud või kindlaks määratud üldteabe postitab tehniline töörühm otse BATISesse.

#### 4.6.3.2 **Andmete ja teabe analüüs**

Kogutud andmeid ja teavet kuvatakse ja analüüsitakse andmete uurimiseks ette nähtud äriteabe ja visuaalse analüüsi platvormil.

Tehnilisele töörühmale tehakse andmete visualiseerimise vahendi kaudu kättesaadavaks asjakohaste visualisatsioonide (nt graafikud, tabelid, loendid, kaardid, arvutatud väärtused, taustteave) kogum, mida nimetatakse leheks. Eri lehed koondatakse vastavasse rakendusse. Pärast rakenduse loomist jagatakse seda kogu tehnilise töörühmaga ning seda saab kasutada selliste andmete ja teabe analüüsimiseks, mis täiendavad muid BATISe kaudu jagatavaid asjakohaseid dokumente (vt punkt 4.7.1). Konfidentsiaalse teabe puhul antakse tehnilises töörühmas osalevatele liikmesriikide esindajatele juurdepääs pärast mitteavaldamise kokkuleppe allkirjastamist (vt punkt 5.3).

#### 4.6.3.3 **Andmete hindamise seminarid**

PVT-viitedokumendi väljatöötamise/läbivaatamise käigus peaks toimuma vähemalt kaks andmete hindamise seminari: üks enne seda, kui PVT-viitedokumendi esimene kavand tehakse märkuste esitamiseks kättesaadavaks, ja teine enne lõppkoosolekut. Konkreetsete küsimuste käsitlemiseks võib korraldada lisaseminare.

Enne esimese kavandi esitamist toimuva andmete hindamise seminari peamine eesmärk on kogutud andmed ja taustteave läbi vaadata ja neid kontrollida. See hõlmab andmete täielikkuse, täpsuse ja järjepidevuse hindamist ning andmete kogumises osalevate käitiste keskkonnaalasest tähtsusest ettekujutuse saamist. Seminariaruteludes tuleks andmeid käsitleda koos taustteabega, näiteks kasutatud tehniliste lahenduste ja keskkonnatoime kohta. Nende arutelude eesmärk peaks ühtlasi olema selgitada avakoosolekul lahendamata jäänud küsimusi, näiteks seoses peamiste keskkonnaküsimustega, ning need peaksid võimaldama teha selliste lahendamata küsimuste kohta järgmistel koosolekutel asjakohased järeldused. Asjakohasel juhul peaks seminar ühtlasi andma tehnilisele töörühmale võimaluse arutada kogutud andmete analüüsimiseks, rühmitamiseks ja tõlgendamiseks kasutatavat metoodilist lähenemisviisi, sealhulgas tehniliste lahenduste, käitamistingimuste ja keskkonnatoime vahelise seose kindlakstegemist, et võimaldada valmistuda PVT, PVTga saavutatavate heitetasemete ja PVTga saavutatavate keskkonnatoime tasemete kindlaksmääramiseks. Seminaril tuleks arutada ka seda, kas mõningaid küsimustikke on vaja ajakohastada ja kuidas neid tuleb andmete hindamisel arvesse võtta.

Andmete analüüsi arutelude või seminariarutelude tulemusel võidakse samuti otsustada taotleda lisaandmeid või -teavet.

Enne lõppkoosolekut toimuval andmete hindamise seminaril võib tehniline töörühm arutada olulisi küsimusi esimese kavandi kohta esitatud märkuste põhjal. Vajaduse korral võib enne lõppkoosolekut korraldada muid andmete hindamise seminare, näiteks juhul, kui PVT-viitedokumendis käsitletakse paljusid erinevaid protsesse või kui vaja on selgitada andmete analüüsi põhjal tehtavaid olulisi muudatusi esimeses kavandis.

Tuleb märkida, et nendel andmeseminaridel ei tehta järeldusi PVTga saavutatavate heitetasemete / PVTga saavutatavate keskkonnatoime tasemete ega võrdlusvahemike kohta.

#### 4.6.3.4 **PVT kindlaksmääramine ja PVTga saavutatavate heitetasemete / keskkonnatoime tasemete tuletamine**

PVT kindlaksmääramisel ja selle PVTga saavutatavate heitetasemete tuletamisel järgitakse koostööpõhist järkjärgulist lähenemisviisi, mida kasutatakse kõigi PVT-viitedokumentide väljatöötamisel ja läbivaatamisel. See lähenemisviis hõlmab järgmisi etappe.

1. Määratakse kindlaks sektori peamised keskkonnaküsimused.

2. Uuritakse nende küsimuste puhul kõige asjakohasemaid tehnilisi lahendusi.

3. Tehakse kindlaks nendega seotud heitetasemed ning seejuures tuginetakse liidus ja mujal maailmas kättesaadavatele andmetele ja teabele ning kasutatakse lõimitud lähenemisviisi.

4. Uuritakse, millised olid nende heitetasemete saavutamise tingimused, nt kulud, keskkonnas ilmnev ristmõju ja keskkonnakasu.

5. Valitakse PVTd ja määratakse kindlaks nendega saavutatavad heitetasemed.

Tehniline töörühm on kaasatud igasse nimetatud etappi. Uurimisbüroo esitab tehnilisele töörühmale protsessi eri etappides ettepanekud PVT ja PVTga saavutatavate heitetasemete kohta (nt PVT-viitedokumendi esimeses kavandis ja ajakohastatud ettepanekutes, mis põhinevad muudetud PVT-järelduste kavandi kohta enne lõppkoosolekut esitatud tehnilise töörühma märkustel). Kogu tehniline töörühm arutab seejärel ettepanekuid lõppkoosolekul ja teeb nende kohta järelduse.

Tehniline töörühm tuletab kogutud andmetest ja teabest usaldusväärsed PVTga saavutatavad heitetasemed, kasutades vajaduse korral eksperdihinnanguid. PVTga saavutatavate heitetasemete tuletamine ei saa põhineda üksnes teatatud heiteväärtuste statistilisel hindamisel. PVTga saavutatavate heitetasemete tuletamiseks kasutatavad olulised elemendid on järgmised:

— olemasolevate andmete usaldusväärsus, mille puhul on võetud arvesse näiteks seiremeetodit, proovivõtuaega ja seirepunkti;

— heite päritolu/allikate tuvastamine ja asjaomase saasteaine heitkoguseid mõjutavate tegurite kindlakstegemine;

— asjaomase saasteaine heite ärahoidmiseks/vähendamiseks sobivate tehniliste lahenduste olemasolu;

— tehniliste lahenduste projekteerimise, hoolduse ja käitamise nõuetekohasus;

— tehniliste lahenduste kohaldamise tingimused, mille puhul võetakse arvesse ka majanduslikke kaalutlusi;

— EN- või ISO seirestandardite kasutamine ja nendega seotud mõõtemääramatus;

— esitatud andmete seire sagedus;

— esitatud andmete keskmistamisperioodid;

— esitatud andmete väärtuste võimalikud järsud kasvud ja andmete kõikumine tavapärastes käitamistingimustes (nt perioodiliste protsesside puhul);

— mis tahes asjaomane keskkonnas ilmnev ristmõju.

Esitatud heiteandmeid või keskkonnatoime andmeid ei tohiks arvesse võtta, kui:

— need ei ole seotud asjaomase tehnika või tehniliste lahenduste kombinatsiooniga;

— need ei vasta loas kindlaks määratud heite või keskkonnatoime piirnormidele.

Kui tehnika kohaldatavuse suhtes on piiranguid, tuleks neid kirjeldada võimalikult üksikasjalikult.

Kui kättesaadavad andmed on piiratud, on eriti oluline saada eksperdihinnang, näiteks seoses tööstuse põhjalikku ümberkujundamist võimaldavate tehniliste lahendustega, ohtlike kemikaalidega või uute saasteainetega.

PVTga saavutatavad keskkonnatoime tasemed määratakse kindlaks konkreetsete protsesside jaoks, mida iseloomustavad sarnased elemendid – näiteks seoses energiakandjate, toorainete (eelkõige kriitilise tähtsusega toorme), tootmisüksuste ja lõpptoodetega – ning suur homogeensus liidu tasandil ning mille puhul PVT kindlaksmääramist toetava teabevahetuse käigus kättesaadavaks tehtud andmed on piisavalt usaldusväärsed. PVT-järeldused võivad sisaldada ka soovituslikke võrdlusaluseid, mille käitajad peavad oma keskkonnajuhtimissüsteemi lisama juhul, kui keskkonnatoime sõltub suurel määral protsesside konkreetsetest asjaoludest.

#### 4.6.4 **PVT-viitedokumendi kavandid ja tehnilise töörühma märkused**

Muudetava PVT-viitedokumendi iga kavand tuleks esitada konsolideeritud versioonina, milles tõstetakse esile uus teave ja muudatused võrreldes:

1. eelnevalt avaldatud PVT-viitedokumendi versiooniga;

2. läbivaatamisprotsessi käigus koostatud varasemates kavandites sisalduva teabega.

Uurimisbüroo edastab kavandid tehnilisele töörühmale, et võimaldada anda dokumendi kohta vastastikune eksperdihinnang ning koguda puuduvat teavet. Märkused esitatakse uurimisbüroole ettenähtud tähtpäevaks (vt punkt 1.2.5) ning selleks kasutatakse konkreetseid vorme.

PVT-viitedokumendi iga kavandi edastamisele peaks järgnema vähemalt kaheksanädalane märkuste esitamise periood, mille jooksul tehnilise töörühma liikmed saavad esitada dokumendi kohta märkusi ja soovitusi (vt punkt 1.2.5).

Selle konsultatsiooni põhieesmärk on paluda tehnilise töörühma liikmetel anda dokumendis sisalduva teabe kohta vastastikune eksperdihinnang ja seda teavet kontrollida ning täita täiendavate andmete esitamise teel teabelüngad. Põhjendatud erandjuhtudel, kui esitatud märkuste toetuseks on vaja hankida üksikasjalikumat teavet, tuleks see vajadus märkuste juures selgelt välja tuua ning kõnealune teave tuleks esitada hiljemalt ühe kuu jooksul pärast märkuste esitamise tähtpäeva.

Selleks et PVT-viitedokumendi läbivaatamist suunata ja kiirendada, tuleks kavandite kohta esitatud märkused jagada kahte rühma:

1. esimesse rühma peaksid kuuluma märkused, mida tehnilise töörühma liikmed peavad oluliseks (nt märkused, mis käsitlevad PVT-järeldusi või PVT-viitedokumendi reguleerimisala või struktuuri);

2. teise rühma peaksid kuuluma väheolulised märkused (nt trükivead ja märkused, mis ei mõjuta PVT-järeldusi).

Tehnilise töörühma liikmed peaksid enne oma märkuste uurimisbüroole edastamist tagama, et iga märkus on liigitatud ühte neist kahest rühmast. Uurimisbüroo omakorda peaks koostama selle liigituse alusel statistikat ja seda levitama, et anda ligikaudne ülevaade töökoormusest ja aidata tuvastada peamised probleemid juba protsessi algetapis.

Uurimisbüroo peaks käsitlema oluliseks liigitatud märkusi eelisjärjekorras.

Uurimisbüroo annab tehnilisele töörühmale lõppkoosoleku jaoks esitatavas taustdokumendis üksikasjalikku tagasisidet selle kohta, kuidas **olulisi** märkusi on arvesse võetud (vt punkt 4.6.1). Uurimisbüroo annab enne PVT-viitedokumendi foorumile esitamist (vt punkt 1.3) tehnilisele töörühmale tagasisidet kõigi märkuste arvessevõtmise kohta.

## 4.7 **Teabevahetusvahendid**

### 4.7.1 **PVT infosüsteem (BATIS)**

BATIS on veebipõhine tarkvararakendus, mis on loodud selleks, et lihtsustada PVT-alast teabevahetust ja uurimisbüroos PVT-viitedokumentide väljatöötamise või läbivaatamise eesmärgil läbi viidavat sisemenetlust. Peale uurimisbüroo töötajate on BATISele ligipääs ainult kindlaks määratud foorumi ja tehnilise töörühma liikmetel. BATISes on saadaval tehnilise töörühma liikmete kontaktandmed, et lihtsustada teabevahetust tehniliste töörühmade sees.

Süsteemi põhieesmärk on abistada uurimisbürood PVT-viitedokumendiga seotud teabe korrastamisel ja haldamisel, tagada läbipaistvus ja võimaldada töötada välja kvaliteetsed PVT-viitedokumendid.

BATIS aitab säilitada läbipaistvuse PVT-viitedokumendi väljatöötamise ja läbivaatamise protsessi käigus. Sel põhjusel on kogu PVT-viitedokumendi väljatöötamise või läbivaatamise raames kogutud teave BATISes kättesaadav, välja arvatud juhul, kui tegemist on konfidentsiaalse või tundliku teabega (vt punkt 5.3).

Uurimisbüroo vastutab BATISes sisalduva teabe üldise haldamise eest. Uurimisbüroo struktureerib BATISes olevat teavet/dokumentatsiooni nii, et see oleks hõlpsalt leitav, eelkõige tehnilise töörühma ja foorumi liikmete jaoks (näiteks paigutades ümber dokumendid, mille tehnilise töörühma liikmed on otse üles laadinud).

Eelkõige vastutab uurimisbüroo selle eest, et BATISes tehakse kättesaadavaks tehnilise töörühma koosolekuid ja allrühmade koosolekuid käsitlev teave (nt taustdokumendid, koosolekuprotokollid, slaidid) ning PVT-viitedokumentide kavandite kohta saadud tehnilise töörühma märkused ja nende märkuste kohta esitatud uurimisbüroo tagasiside, kui nimetatud teave ei ole otse BATISesse postitatud (vt punkt 0).

Tehnilise töörühma liikmed vastutavad oma isiklike panuste BATISesse üleslaadimise eest. BATISes on kättesaadav veebipõhine kasutusjuhend.

BATISel on funktsioon, mis võimaldab teavitada tehnilise töörühma liikmeid automaatselt (st iga päev) uue teabe üleslaadimisest.

## 4.8 **Isikuandmete turvalisus**

Uurimisbüroo kogub tehnilise töörühma või foorumi liikmeks nimetatavate isikute isikuandmed, mis koosnevad liikmete nimedest ja kontaktandmetest, ainsa eesmärgiga võimaldada uurimisbürool hallata tehnilise töörühma ja foorumi liikmete osalemist PVT-viitedokumendi väljatöötamisel/läbivaatamisel ning anda tehnilise töörühma ja foorumi liikmetele juurdepääs PVT-viitedokumentide ja teiste dokumentide redigeerimiseks ja läbivaatamiseks vajalikele haldusvahenditele.

Komisjon lähtub kasutaja privaatsuse põhimõttest. Isikuandmete kaitse põhimõtted, millega reguleeritakse üksikisikute kaitset seoses isikuandmete töötlemisega, põhinevad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusel (EL) 2018/1725 ([20]). Isikuandmete kaitse põhimõtted on tehnilise töörühma ja foorumi liikmetele lisateabe andmise eesmärgil kättesaadavad uurimisbüroo veebisaidil.

Tehnilise töörühma ja foorumi liikmed võivad igal ajal kasutada õigust oma andmetega tutvuda ja neid muuta, võttes selleks ühendust uurimisbürooga.

## 5 5. PEATÜKK: ANDMETE JA TEABE KOGUMINE JA ESITAMINE

### 5.1 Sissejuhatus

Käesolevas peatükis esitatakse muudetud tööstusheidete direktiivi artikli 13 lõike 3 punktis c osutatud suunised teabevahetuseks vajalike andmete ja üldteabe kogumise kohta.

### 5.2 PVT-viitedokumentide väljatöötamiseks ja läbivaatamiseks vajalike andmete ja teabe kogumise ja esitamise üldpõhimõtted

Tehaste, käitiste ja protsesside ning kasutatavate tehniliste lahenduste keskkonnatoime, samuti nende tehnilise ja majandusliku otstarbekuse kohta kogutud ja uurimisbüroole esitatud andmed ja teave peaksid võimaldama töötada välja PVT-viitedokumente ning neis sisalduvaid PVT-järeldusi ning neid läbi vaadata ja vajaduse korral ajakohastada, nagu on kirjeldatud 3. peatükis.

Üldpõhimõtted, mida tehnilise töörühma liikmed peaksid järgima andmete kogumisel ja esitamisel, on esitatud allpool.

1. PVT ja kujunemisjärgus tehnoloogia kindlaksmääramiseks on olulised sellised andmekogumid, mis kajastavad nii saavutatud keskkonnatoimet kui ka selle saavutamiseks kasutatud tehnilisi lahendusi üksiku tehase, käitise või protsessi tasandil.

2. Seepärast on väga tähtis, et tehnilise töörühma liikmed esitaksid täielikud andmekogumid vähemalt käitise, tehase või protsessi tasandil, nagu on üksikasjalikult selgitatud punktis 5.4. Mitme tehase/käitise koondandmetest ei piisa tavaliselt järelduste tegemiseks PVT, kujunemisjärgus tehnoloogia, PVTga saavutatavate heitetasemete ja PVTga saavutatavate keskkonnatoime tasemete kohta (vt punktid 3.3.2, 3.3.3 ja 3.5.1).

3. Tuleks ära märkida ja dokumenteerida nii protsessisisesed kui ka keskkonda juhtimise kohas rakendatavad tehnilised lahendused, mida kasutatakse tehases, käitises või protsessis eesmärgiga vähendada mõju keskkonnale ja inimeste tervisele. Kui see on asjakohane, tuleks koos andmekogumitega esitada tehniliste lahenduste täiskirjeldus vastavalt punktis 2.3.7.2 esitatud struktuurile.

4. Esitatud andmete juures tuleks selgelt ära märkida, kas need kajastavad tavapäraseid või tavapärasest erinevaid käitamistingimusi (nt käivitamis- ja seiskamistegevused, lekked, talitlushäired, ajutised seisakud ja tegevuse täielik lõpetamine); vt punkt 4.6.1.2.

#### 5.2.1 Andmete/teabe liik

Põhiandmed/-teave tuleks koguda vähemalt käitise, tehase või protsessi tasandil või veelgi madalamal tasandil (nt tootmisliini, üksuse, protsessi, ahju kohta) ning tuua selgelt välja kasutatavad tehnilised lahendused ja muud taustandmed või protsessiga seotud andmed (nt energia-, vee- ja toorainetarbimine).

Kujunemisjärgus tehnoloogia puhul võib andmeid koguda asjakohases keskkonnas katsetatava näidisprototüübi kohta st pooltööstusliku või süsteemi prototüübi kohta tingimustes, mis on lähedased selle kavandatud lõplikule käitamiskeskkonnale (tehnoloogilise valmiduse tase vähemalt 6–7). Arvesse tuleks võtta INCITE'ilt (vt punkt 4.4) saadud teavet kujunemisjärgus tehnoloogia keskkonnatoime kohta.

Sektorist üldise ülevaate andmiseks kogutava teabe, mis võib muu hulgas hõlmata tööstussektori tootmisvõimsust, tootmistasemeid, turuteavet, hindu ja muud potentsiaalselt tundlikku teavet, võib esitada koondteabena, millest peaks olema kasu peamiselt PVT-viitedokumendi peatükkide „Üldteave asjaomase sektori kohta“ ja „Praegused heite- ja tarbimistasemed“ väljatöötamisel või ajakohastamisel (vt punktid 2.3.4 ja 2.3.6).

([20]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39–98, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj).

Tehniliste lahenduste kohta esitatud teabes tuleks käsitleda võimalikult suures ulatuses kõiki punktis 5.4 nimetatud aspekte, et oleks võimalik koostada PVT-viitedokumendi peatükk „PVT ja kujunemisjärgus tehnoloogia kindlaksmääramisel kaalutavad tehnilised lahendused“ (vt punkt 2.3.7). Tehniliste lahenduste tulemuslikkus tuleks paigutada konteksti ja esitada vastavad toetavad andmed, eelkõige asjakohased tegevus- ja majandusnäitajad (vt punkt 5.4).

Tuleks esitada teave käitiste kohta, mida peetakse inimeste tervise ja keskkonna kui terviku kaitse seisukohast parima tulemuslikkusega käitisteks. Kõnealuste käitiste puhul peaks punktis 5.4 viidatud teave sisaldama piisavalt üksikasju, mis aitaksid mõista, kuidas täheldatud keskkonnatoime ja inimeste tervise kaitse kõrge tase saavutati. See ei tähenda, et andmeid tuleks koguda ja esitada üksnes parima tulemuslikkusega käitiste, tehaste või protsesside kohta. PVT-viitedokumendi 3. peatüki „Praegused heite- ja tarbimistasemed“ (vt punkt 2.3.6) ajakohastamiseks tuleb esitada teave asjaomast protsessi kui tervikut ja selle allprotsesse iseloomustavate antud hetkel täheldatavate heite- ja tarbimistasemete vahemike kohta. Selle teabe puhul tuleks muu hulgas arvesse võtta kasutatavate protsesside varieeruvust ning käitiste suurust ja vanust.

### 5.2.2 **Andmete vorm**

Käitise, tehase või protsessi tasandi teave tuleks üldjuhul esitada uurimisbüroole ühtsel vormil, muu hulgas spetsiaalsete veebipõhiste vahendite kaudu, kusjuures sellise vormi sisu arutatakse ja selles lepitakse kokku tehnilise töörühmaga. Sellega ei välistata võimalust esitada täiendavaid tõendavaid dokumente muul viisil, kui seda peetakse kasulikuks (nt protsesside vooskeemide puhul). Andmete kogumisega seotud töö minimeerimiseks soovitatakse tehnilisel töörühmal võtta arvesse korrapärase aruandluse nõudeid (nt tööstusheite portaali puhul) ja andmete kättesaadavust. Vormid on eriti kasulikud suure hulga teabe hankimiseks, selle võrdlemiseks ning lünkade ja kõrvalekallete tuvastamiseks. Sellega ei välistata täiendavate andmete (nt juhtumiuuringute, konkreetse tehnikaga seotud tehniliste ja kuluandmete) kasutamist, kui neid peetakse PVT-järeldusteni jõudmiseks oluliseks.

Käitise, tehase või protsessi tasandi (või madalama tasandi) täielike andmekogumite hankimiseks ette nähtud vorm peaks hõlmama põhiandmeid/-teavet, mida on käsitletud punktis 5.4 (milles kirjeldatakse vajalikke keskkonnatoime- ja käitamisandmeid).

### 5.2.3 **Andmete kvaliteet**

Kogutud teave peaks olema piisavalt üksikasjalik, et seda oleks võimalik hinnata ja muude andmetega võrrelda ning lõpuks selle põhjal PVT ja kujunemisjärgus tehnoloogia kohta järeldusi teha (vt 3. peatükk).

Esitatud andmed (eelkõige heite- ja tarbimisandmed) peaksid pärinema viimastest aastatest.

Kõik esitatud arvnäitajad peaksid olema SI-ühikutes või sektoris tavapäraselt kasutatavates ühikutes, mis on tehnilises töörühmas – eelistatavalt avakoosolekul – kokku lepitud.

Kõik andmed tuleks enne uurimisbüroole esitamist hoolikalt üle kontrollida, et tagada nende täpsus ja täielikkus ning tuvastada ja parandada vead ja vasturääkivused.

Kui mõne küsimustiku kvaliteeti ei peeta andmete hindamiseks piisavaks (näiteks puudulike andmete või puuduva teabe tõttu võrreldes teiste küsimustikega), palutakse küsimustiku eest vastutavatel tehnilise töörühma liikmetel seda täiendada või ajakohastada.

Esitatud andmed, mis leitakse olevat suures osas mittetäielikud või liiga vigaderohked, tuleks jätta arvesse võtmata.

## 5.3 **Konfidentsiaalsusküsimused**

Võib juhtuda, et uurimisbürool on hinnangu andmiseks vaja/kasulik saada konfidentsiaalset äriteavet ja konkurentsiõiguse tähenduses tundlikku teavet (nt kulude või tootmismahu kohta). Muudetud tööstusheidete direktiivi artikli 13 lõike 2 kohaselt tuleb konfidentsiaalse äriteabe või tundliku äriteabena käsitatava teabe vahetamisel piirduda rangelt sellega, mis on tehniliselt vajalik PVT-viitedokumentide koostamiseks, läbivaatamiseks ja vajaduse korral ajakohastamiseks, ning sellist konfidentsiaalset või tundlikku äriteavet ei tohi kasutada muudel eesmärkidel. Konfidentsiaalne äriteave ja tundlik teave ei hõlma heiteandmeid, kuna need on üldkasutatavad.

Kui uurimisbüroole esitatud teavet peetakse konfidentsiaalseks äriteabeks või konkurentsiõiguse tähenduses tundlikuks teabeks ning seda ei tohiks seetõttu PVT-viitedokumendis avaldada, siis tuleb see teabe esitamisel selgelt ära märkida ning esitada põhjus/põhjendus, miks teave on konfidentsiaalne/tundlik. Ilma et see piiraks liidu konkurentsiõiguse kohaldamist, jagatakse konfidentsiaalseks äriteabeks või tundlikuks äriteabeks peetavat teavet üksnes komisjoniga ning kui on sõlmitud konfidentsiaalsuse ja mitteavaldamise kokkulepe, siis ka ametnike ja muude avaliku sektori töötajatega, kes esindavad liikmesriike või liidu asutusi. Kui teavet jagatakse teiste tehnilise töörühma liikmetega, tuleb see anonüümida nii, et see ei oleks seostatav ühegi konkreetse käitaja ega käitisega. Anonüümimata teavet võib jagada inimeste tervise või keskkonna kaitset edendavate valitsusväliste organisatsioonidega ja vajaduse korral asjaomaste tööstusharude esindajatega üksnes juhul, kui teabe anonüümimine takistaks PVTd käsitlevat tulemuslikku teabevahetust, ning tingimusel, et asjaomaste organisatsioonide ja ühenduste esindajad on sõlminud konfidentsiaalsuse ja mitteavaldamise kokkuleppe.

Konfidentsiaalset äriteavet ja konkurentsiõiguse tähenduses tundlikku teavet ei tohi PVT-viitedokumendis esitada, välja arvatud juhul, kui see teave on oluline PVT-järelduste tegemiseks. Sellistel juhtudel peab teabe esitaja olema kontrollinud vastavust konkurentsiõigusele ja konkreetselt volitanud uurimisbürood PVT-viitedokumendis seda teavet esitama.

Konfidentsiaalse/tundliku teabe käsitlemiseks PVT-viitedokumendis on mitu võimalust, näiteks võib selle esitada koondteabe kujul või selle anonüümida. Uurimisbüroo võib seda vajaduse korral teha teabe esitanud isikute abiga.

Küsimustiku vormi koostamise ajal (vt punktid 4.6.1.2 ja 5.4) saab üksikasjalikult läbi arutada, millist teavet vaja on, kas ja mil määral soovitud andmed on konfidentsiaalsed ning millised on praktilised sammud potentsiaalselt konfidentsiaalse äriteabe ja konkurentsiõiguse tähenduses tundliku teabe, huvide konflikti ja nendega seonduvate küsimuste käsitlemiseks lähtuvalt avakoosolekul arutatud korrast.

### 5.4 **Keskkonnatoime- ja käitamisandmed peatükkide „PVT ja kujunemisjärgus tehnoloogia kindlaksmääramisel kaalutavad tehnilised lahendused“ ja „Järeldused parima võimaliku tehnika (PVT) kohta“ jaoks**

#### 5.4.1 **Üldteave keskkonnatoime- ja käitamisandmete kohta**

Selles jaotises käsitletakse keskkonnatoime- ja käitamisandmeid. PVT-järelduste väljatöötamise, läbivaatamise ja vajaduse korral ajakohastamise võimaldamiseks tuleks PVT-viitedokumendis siiski esitada kõik PVT ja kujunemisjärgus tehnoloogia kindlaksmääramisel kaalutavad tehnilised lahendused standardse struktuuri alusel vastavalt punktile 2.3.7, kus on kirjeldatud ka muid vajalikke andmeid PVT-järelduste tegemiseks (eelkõige andmeid majandusliku mõju ja keskkonnas ilmneva ristmõju kohta ning kohaldatavusega seotud tehnilisi kaalutlusi).

Tehniline töörühm peaks – eelistatult oma avakoosolekul – tegema järelduse asjaomase sektori jaoks ette nähtud küsimustiku vormi ja sisu kohta (vt punktid 4.6.1.2 ja 5.5).

Keskkonnatoime- ja käitamisandmete peamised liigid, mida käitise-, tehase- või protsessipõhiste andmete kogumiseks kasutatav vorm hõlmama peaks, on esitatud järgnevates punktides.

#### 5.4.2 **Ressursitõhusus**

##### 5.4.2.1 **Üldteave ressursitõhususe kohta**

Esitatav teave peaks sisaldama andmeid tooraine ja abimaterjalide/kemikaalide, vee ja energia kasutamise kohta asjaomastes protsessides. Ressursitõhususe andmed hõlmavad teavet üksikasjalikkuse taseme ja kindlaks määratud süsteemipiiride kohta.

##### 5.4.2.2 **Tooraine ja abimaterjalide tarbimine**

See teave peaks asjaomaste tegevuste puhul asjakohases ulatuses hõlmama käitise, tehase või protsessi tasandil esitatavaid andmeid järgmise kohta.

1. Kasutatavate toorainete ja abimaterjalide liik ja kogus (sealhulgas teave teisese toorme, kemikaalide ja ringlussevõetud jäätmete kohta).

2. Tehnilised lahendused, mida kasutatakse ressursside tõhusa kasutamise maksimeerimiseks ning ohtlike või väga ohtlike ainete kasutamise ärahoidmiseks/minimeerimiseks; teave tehniliste lahenduste kohta võib hõlmata nii kasutatavat tehnoloogiat kui ka käitiste projekteerimise, ehitamise, hooldamise, käitamise ja tegevuse lõpetamise viisi.

5.4.2.3 **Veekasutus**

Esitatavas teabes tuleks eristada kasutatava vee liike, näiteks jahutus- ja protsessivett, ning märkida, kas ja kui suures ulatuses vett taaskasutatakse. Andmed/teave peaks(id) hõlmama allpool kirjeldatut, kui see on asjaomaste tegevuste puhul asjakohane.

1. Teave kasutatava vee päritolu ning suubla kohta (nt nimetus, liik: vihmavesi, pinnavesi – st järve-, jõe-, oja-, merevesi — või põhjavesi, vajaduse korral ka temperatuur, voolukiirus, kvaliteet).

2. Teave süsteemipiiride kohta (st käitise osad/protsessid, milles kasutatakse vett, mille kohta andmed esitatakse), sealhulgas võimaluse korral vooskeem.

3. Teave selle kohta, kas veevaru töötlemine toimub kohapeal ning mis laadi töötlust tehakse (nt vee magestamine, filtreerimine).

4. Teave veetarbimise vähendamiseks kasutatavate tehniliste lahenduste (sh nii kasutatava tehnoloogia kui ka käitiste projekteerimise, ehitamise, hooldamise, käitamise ja tegevuse lõpetamise viisi) kohta. Kui veetarbimise vähendamiseks tehtud jõupingutuste tulemus on kontsentreeritum heitvesi, tuleks see ära märkida koos meetmetega, mida võetakse kontsentreerituma reovee keskkonnamõju vähendamiseks.

5.4.2.4 **Energiakasutus**

Kogutav teave peaks hõlmama järgmist, kui see on asjaomaste tegevuste puhul asjakohane.

1. Sisendid:

   i. kasutatava kütuse/energia liik ja kogus (nt kütteõli, veeldatud naftagaas, maagaas, aur, elekter (sh elektrienergia allikas), jäätmed, biogaas, biokütus või kütusena kasutatav biomass) ning jahutus- ja tehnilised gaasid (nt $N_2$, $O_2$). Kui kasutatakse auru, tuleks märkida selle temperatuur ja rõhk;

   ii. kütuse/energia tarbimine (liigiti), kusjuures eristatakse soojus- ja elektrienergiat.

2. Väljundid:

   i. kas toodetakse energiat (nt elektri tootmine) ja kui palju. Kui toodetakse auru, tuleks märkida auru temperatuur ja rõhk;

   ii. kas energiat müüakse ja kas kasutatakse soojusenergiat kohapeal või väljaspool käitist (nt kaugkütteks).

3. Muu:

   i. kas energiat taaskasutatakse ning kui taaskasutatakse, siis millises käitise osas, millisel kujul ja kui suures koguses;

   ii. kas kasutatakse eksotermilisi reaktsioone ja kui kasutatakse, siis millises käitise osas ja kui palju;

   iii. kas esineb soojuskadu ja kui esineb, siis millises käitise osas ja kui suures ulatuses.

4. Energiatarbimise/-tõhususe väärtuste esitamisel tuleks esitada teave süsteemipiiride kohta (käitise või tehase osad/protsessid, kus kasutatakse energiat, mille kohta andmed esitatakse), seiremeetodid ja võrdlustingimused.

5. Energiatarbimise vähendamiseks ja energiatõhususe suurendamiseks kasutatavad tehnilised lahendused; teave tehniliste lahenduste kohta võib hõlmata nii kasutatavat tehnoloogiat kui ka käitiste projekteerimise, ehitamise, hooldamise, käitamise ja tegevuse lõpetamise viisi.

Energiaandmeid tuleks väljendada kilovatt-tundides või megadžaulides toote massiühiku kohta (või tooraine massiühiku kohta) ning märkida, kas nende arvutamisel kasutati neto- või brutoküttevääртust.

5.4.3 **Vetteheide**

Esitatavas teabes tuleks eristada reovee liike, näiteks jahutus- ja protsessivett, ning märkida, kas ja kui suures ulatuses vett taaskasutatakse. Andmed/teave peaks(id) hõlmama allpool loetletut, kui see on asjaomaste tegevuste puhul asjakohane.

1. Protsessist väljuva reovee kogus ja voolukiirus ning teave selle kohta, kas arvesse on võetud ka erakorralisi reoveekoguseid.

2. Teave protsessist väljuva reovee või muude reoveevoogude allikate kohta (nt üksuse protsessid) iga võrdlus-/proovivõtupunkti puhul. Selleks et aidata hinnata võimalikke juhtumeid, kus saastunud reovesi seguneb vähem saastunud või saastumata reoveevoogudega, oleks kasulik koostada reovee vooskeem. Samuti on soovitatav koguda iga saasteaine puhul teavet sellega seotud heite massivooluhulkade või erikoormuste kohta, et oleks võimalik arvesse võtta võimalikku lahjendusefekti.

3. Protsessiveest erineva muu väljuva reovee (nt jahutusvee) kogus, voolukiirus ja temperatuur.

4. Teave selle kohta, kas käitises kogutakse ja käideldakse vihmavett ning kuidas seda tehakse.

5. Teave selle kohta, kas käitises käideldakse teistest käitistest või tehastest pärit reovett (sh asulareovett) ja kuidas seda tehakse.

6. Keskkonda heidetavate saasteainete heitetasemed (kontsentratsiooni või asjakohasel juhul koormusena, sealhulgas erikoormusena ([21]); vt punkt 3.3.2) iga arvesse võetud reoveevoo puhul ja teave selle kohta, kas heitvesi juhitakse suublasse otse või kaudselt. Tuleks täpsustada ka seda, kas andmed hõlmavad ka tavapärasest erinevaid käitamistingimusi (nt käivitamis- ja seiskamistegevused, lekked, talitlushäired, ajutised seisakud ja tegevuse täielik lõpetamine). See teave tuleks esitada koos punktis 5.4.8 viidatud asjakohase võrdlusteabega.

7. Teave selle kohta, kas reovett käideldakse käitise kohalikus reoveepuhastis või väljaspool käitist (nt linna või tööstuspiirkonna puhastis).

8. Teave vetteheite ärahoidmiseks või sellise võimaluse puudumise korral heite vähendamiseks kasutatavate tehniliste lahenduste (sh nii kasutatava tehnoloogia kui ka käitiste projekteerimise, ehitamise, hooldamise, käitamise ja tegevuse lõpetamise viisi) kohta. Heite vähendamiseks kasutatavate tehniliste lahenduste puhul tuleks nimetada saasteained, mille jaoks tehnika on ette nähtud.

9. Teave saasteainete heite vähendamise tõhususe kohta või saasteainete koguse kohta enne ja pärast asjaomaste tehniliste lahenduste kasutamist, et võimaldada teha kindlaks heite vähendamise tõhusus.

10. Tuleks lisada teave tingimuste või asjaolude kohta, mis takistavad asjaomase tehnika (sealhulgas heite vähendamise tehnika) kasutamist täisvõimsusel ja muudavad vajalikuks sellest täielikult või osaliselt möödajuhtimise, ning teave selle tulemuslikkuse täiemahuliseks taastamiseks võetavate meetmete kohta.

5.4.4 **Õhkuheide**

Esitatav(ad) andmed/teave peaks(id) hõlmama allpool kirjeldatut, kui see on asjaomaste sektorite puhul asjakohane.

1. Keskkonda heidetavate saasteainete heitetasemed (kontsentratsioonina või asjakohasel juhul koormusena, sealhulgas erikoormusena[22]; vt punkt 3.3.2), mille puhul eristatakse suunatud heidet (nt korstnast) ja suunamata (nt hajus-/kontrollimatut) heidet ning täpsustatakse, kas arvesse on võetud ka heidet tavapärasest erinevates käitamistingimustes (nt käivitamis- ja seiskamistegevused, lekked, talitlushäired, ajutised seisakud ja tegevuse täielik lõpetamine). Erikoormuse andmete puhul peab viidatav toode olema selgelt määratletud. See teave tuleks esitada koos punktis 5.4.8 viidatud asjakohase võrdlusteabega.

2. Teave selle kohta, kas gaasiheidet töödeldakse keskses heitgaasi puhastussüsteemis kohapeal või väljaspool käitist.

3. Teave nii hajus-/kontrollimatu heite kui ka korstna kaudu välja juhitava heite allikate kohta (nt üksuse protsessid).

([21]) Teave koormuste kohta (nt aastas keskkonda heidetud saasteainete massi andmed) võib aidata seada saaste vähendamisega seotud prioriteete.

4. Suitsugaasi vooluhulk, vajaduse korral teisendatuna vastavaks standardtingimustele (kuiv gaas temperatuuril 273,15 K ja rõhul 1 013 hPa).

5. Võrdlustingimused (nt tuleks kontsentratsiooniandmete puhul lähtuda kuivast heitgaasist temperatuuril 273,15 K ja rõhul 1 013 hPa – kui seda pole tehtud, tuleks see ära märkida – ning asjakohasel juhul tuleks märkida võrdlusalusena kasutatav hapnikusisaldus). Eelkõige põlemisprotsesside puhul peaksid võrdlustingimused hõlmama lahjendamata heitgaasi tegelikku $O_2$ sisaldust, proovivõtukoha temperatuuri (leegi temperatuur, kambri temperatuur, heitgaasi temperatuur) ja kuumutamisviisi (otsene, kaudne).

6. Teave õhkuheite ärahoidmiseks või sellise võimaluse puudumise korral heite vähendamiseks kasutatavate tehniliste lahenduste (sh nii kasutatava tehnoloogia kui ka käitiste projekteerimise, ehitamise, hooldamise, käitamise ja tegevuse lõpetamise viisi) kohta. Heite vähendamiseks kasutatavate tehniliste lahenduste puhul nimetatakse saasteained, mille jaoks tehnika on ette nähtud.

7. Saasteainete kogus enne ja pärast asjaomaste tehniliste lahenduste kasutamist, et võimaldada teha kindlaks heite vähendamise tõhusus.

8. Tuleks lisada teave tingimuste või asjaolude kohta, mis takistavad asjaomase tehnika (sealhulgas heite vähendamise tehnika) kasutamist täisvõimsusel ja muudavad vajalikuks sellest täielikult või osaliselt möödajuhtimise, ning teave selle tulemuslikkuse täiemahuliseks taastamiseks võetavate meetmete kohta.

#### 5.4.5 **Heide pinnasesse ja põhjavette**

Esitatav teave peaks hõlmama allpool loetletut, kui see on asjaomase sektori puhul asjakohane.

1. Võimalikud allikad (protsessid, materjalid, ained), mis võivad põhjustada pinnase või põhjavee saastumist.

2. Teave tehniliste lahenduste kohta, mida kasutatakse selleks, et hoida ära või sellise võimaluse puudumise korral vähendada heidet pinnasesse ja põhjavette.

#### 5.4.6 **Jäägid**

Esitatav teave peaks hõlmama käitise, tehase või protsessi tasandi andmeid allpool loetletu kohta, kui see on asjaomase sektori puhul asjakohane.

1. Tegevuse käigus tekkinud/toodetud jääkide (nt sete) liigid ja kogused, sealhulgas vastavad ELi jäätmekoodid, kui need on olemas ja asjakohased.

2. Tegevuse käigus tekkinud/toodetud jääkide (füüsikalised/keemilised) omadused (nt metallisisaldus, keskmine kuivainesisaldus).

3. Kõrvaldatud orgaaniliste ja anorgaaniliste jäätmete ning ringlussevõetud jäätmete tihedus või kordus- või taaskasutatavate jääkide mass, olenemata sellest, kas need tegevused toimuvad käitises, tehases või protsessis või neist väljaspool.

4. Teave tehniliste lahenduste kohta, mida kasutatakse jääkide tekke ärahoidmiseks või sellise võimaluse puudumise korral jääkide korduv- või taaskasutamiseks või jäätmete ringlussevõtuks käitise, tehase või protsessi tasandil (sh nii kasutatava tehnoloogia kui ka käitiste projekteerimise, ehitamise, hooldamise, käitamise ja tegevuse lõpetamise viisi kohta).

#### 5.4.7 **Muu teave**

Esitatavatele keskkonnatoime- ja käitamisandmetele tuleks lisada kogu asjakohane üldteave, näiteks asjakohasel juhul järgmine teave.

1. Käitise või tehase ehitamise ja kasutuselevõtmise aasta ning teave suuremate moderniseerimiste olemuse ja kuupäevade kohta.

2. Kasutatavate tootmisprotsesside, katalüsaatorite ja protsessiseadmete (nt veski, soojusvaheti ja ahi) liigid.

3. Protsessi iseloomustavad peamised käitamistingimused (nt kas protsess on pidev või perioodiline, sellised korduvad sündmused nagu ahju koksist puhastamine või katalüsaatori regenereerimine, tootmiskoormus, protsessi temperatuur).

4. Valmistatavate toodete eri liigid ja teave selle kohta, kuidas nende kvaliteet/koostis võib mõjutada tarbimist/heidet.

5. Meetmed, mida võetakse saaste ärahoidmiseks või sellise võimaluse puudumise korral saaste vähendamiseks tavapärasest erinevates käitamistingimustes (nt käivitamis- ja seiskamistegevused, lekked, talitlushäired, ajutised seisakud ja tegevuse täielik lõpetamine).

6. Meetmed, mida võetakse vahejuhtumite/õnnetuste tõenäosuse (sageduse) või keskkonnamõju vähendamiseks.

### 5.4.8 **Heiteandmetele lisatav kohustuslik võrdlusteave**

#### 5.4.8.1 **Üldine teave**

Heiteandmete puhul peaks esitatav teave sisaldama lisaks jälgitava parameetri väärtusele ja mõõtühikule ka järgmist teavet, kui see on asjakohane.

1. Heiteallikas (nt reaktor, ahi).

2. Heiteandmete liik (nt miinimum-/maksimumväärtused, protsentiilid või graafik; vt punkt 5.4.8.3).

#### 5.4.8.2 **Seire**

Heite seireandmete puhul peaks esitatav teave hõlmama järgmist teavet, kui see on kohaldatav.

1. Mõõtmiste/proovivõtmiste/seire sagedus.

2. Andmete esitamiseks kasutatav keskmistamisperiood (vt täpsemat teavet allpool).

3. Kasutatava seiremeetodi liik (nt otsesed mõõtmised, kaudsed mõõtmised, massi-/soojusbilansid, heitekoefitsiendid) ja viide kasutatavatele EN-/ISO (või muudele) seirestandarditele, sh proovivõtmise meetod ja proovide eeltöötlemise viis ning teave selle kohta, kas ja kuidas on võetud arvesse mõõtemääramatusi. Kui võimalik, tuleks märkida jälgitava parameetri avastamispiir ja määramispiir. Kui kasutatav seirestandard ei ole EN-/ISO standard, siis tuleks esitada standardi kirjeldus.

4. Teave mõõtmiste/proovivõtmiste/seire mõõtemääramatuse kohta.

5. Andmeallika andmed, nt kes andmeid kogus, analüüsis ja esitas.

6. Teave selle kohta, kas mõõtmine toimus tavapärastes või tavapärasest erinevates käitamistingimustes (nt käivitamis- ja seiskamistegevused, lekked, talitlushäired, ajutised seisakud ja tegevuse täielik lõpetamine).

Seiretulemuste väljendamisel ning mõõtemääramatuste, otseste mõõtmiste ja seirenõuete käsitlemisel tuleks arvesse võtta tööstusheidete direktiiviga hõlmatud käitistest pärineva õhku- ja vetteheite seire võrdlusaruannet.

#### 5.4.8.3 **Heiteväärtuste keskmised, vahemikud ja jaotused**

Heite seireandmete esitamisel tuleks selgelt märkida ajavahemik, mille jooksul väärtused on kogutud ja mille kohta keskmine on arvutatud. Tavapärasest erinevates käitamistingimustes kogutud teave tuleks esitada eraldi.

Teabevahetuses tuleks käsitleda käitiste, tehaste või protsesside ja tehniliste lahenduste tulemuslikkust seoses heitega ning väljendada seda asjakohasel juhul nii lühi- kui ka pikaajaliste keskmiste kaudu (vt punkt 1.1.1). Mõlemat liiki teabe kättesaadavust ning selle kogumise ja analüüsimise asjakohasust ja võimalikkust tuleks arutada avakoosolekul (vt punkt 4.6.1.2).

Lühiajalisi keskmisi (nt poole tunni, tunni, päeva keskmisi) sisaldav andmekogum, mis on kogutud pikema aja (nt ühe või mitme aasta ) jooksul, võimaldab hiljem arvutada lühi- ja pikaajalised keskmised ja protsentiilid. Eelkõige on heitemustri ja võimalike tippheiteolukordade kindlakstegemiseks on vaja teada pika aja (vähemalt ühe aasta) jooksul kogutud päeva või tunni keskmiste varieeruvusvahemikku ja jaotusfunktsioone (nt pistelise mõõtmise tulemuste maksimumväärtust, keskmist ja standardhälvet).

Aasta keskmised annavad üldjuhul hea ülevaate protsessi/tehnika keskkonnatoimest ega olene kohalikest häiretest või lühiajalisest varieeruvusest, kuna need hõlmavad käitise tasandil heidet kõikidest allikatest ja kõiki aasta jooksul ette tulnud tingimusi, st kajastavad heide suhtelises püsiseisundis. Aasta keskmised pakuvad huvi ka kaalutavate tehniliste lahenduste hindamise kontekstis. Aasta keskmiste näitajate puhul on oluline märkida, kuidas need on tuletatud või arvutatud (nt kas kasutati pidevmõõtmist või pistelist mõõtmist ja viimasel juhul mõõtmiste arv) ning kas on arvesse võetud ka tavapärasest erinevates käitamistingimustes tekkinud heidet.

### 5.5 **Tehnilise töörühma pädevusalasse kuuluvad konkreetsed küsimused**

PVT-viitedokumendi väljatöötamiseks või läbivaatamiseks loodud tehnilised töörühmad peaksid järgima punktis 5.4 viidatud üldpõhimõtteid. Muudetud tööstusheidete direktiivi artikli 13 lõigetes 1 ja 2 kirjeldatud teabevahetuse raames **peaksid tehnilise töörühma liikmed esitama teabe (eelkõige tarbimis- ja heiteandmed) vähemalt tegevuse, käitise, tehase või protsessi tasandil**. Tehnilise töörühma liikmed peaksid otsustama, kas kasutada veelgi madalamat tasandit (nt reaktori, ahju või üksuse käitamine või selles toimuv protsess). PVT-viitedokumendi 3. peatüki „Praegused heite- ja tarbimistasemed“ väljatöötamiseks võib siiski kasutada mitme käitise, tehase või protsessi koondandmeid.

Tehnilise töörühma liikmed peaksid pakkuma ettevalmistamise etapis välja, mis liiki ja mis vormingus sektoripõhiseid andmeid tuleks asjaomase PVT-viitedokumendi väljatöötamiseks/läbivaatamiseks koguda. Uurimisbüroos avakoosolekuks koostatud taustdokumendis tuleks kajastada tehnilise töörühma soovitusi ja esitada konkreetsed soovitused **sektoripõhiste** andmete kogumiseks ette nähtud küsimustiku vormi kohta ning kogutavate ja esitatavate andmete liiki ja vormingut käsitlevate arutelude kohta.

Tehniline töörühm peaks avakoosolekul arutama, kas käesolevates suunistes sätestatud andmekogumise üldpõhimõtteid tuleks asjaomase PVT-viitedokumendi jaoks täiendada sektoripõhiste aspektidega.

Tehniline töörühm peaks arutama ja välja töötama punktis 5.2 esitatud üldpõhimõtete kohase **sektoripõhise küsimustiku vormi** teabe kogumiseks ja uurimisbüroole esitamiseks. Tehniline töörühm peaks eelkõige kindlaks määrama kasutatavate/esitatavate andmete liigi, keskmised, vahemikud, jaotused, mõõtühikud ja võrdlustingimused, võttes arvesse andmete kättesaadavust ning tootjate kasutatavaid ühikuid ja võrdlustingimusi. Nimetatud küsimustes kokkuleppele jõudmine peaks seega olema üks avakoosoleku eesmärke ning selleks tuleks ette näha piisavalt aega.

NB! Küsimustiku vorm tuleks koostada vormingus, mis võimaldab andmeid kerge vaevaga koondada ja analüüsida, näiteks võib kasutada Excelit, XMLi vms statistilise töötlemise vahendeid. Kasutada võib ka veebipõhiseid vahendeid. Eelistada tuleks valikvastustega küsimusi. Avatud vastustega küsimuste kasutamist tuleks võimalikult palju piirata, kuna need eeldavad ebaühtlase terminoloogia kasutamise tõttu enamasti täiendavaid selgitusi. Vormidesse tuleb sisse ehitada võimalus andmete kontrollimise lihtsustamiseks. Tegevuskoha külastuste käigus saab vorme täiustamise huvides katsetada.

Tehniline töörühm peaks avakoosolekul kindlaks määrama andmete ja teabe kogumise ja uurimisbüroole esitamise ajakava (kooskõlas punktis 1.2.5 „PVT-viitedokumentide väljatöötamise ja läbivaatamise tüüpiline töövoog“ sätestatuga). Tuleks hoiduda andmete/teabe esitamisest viimasel minutil, kuna tervel tehnilisel töörühmal on raske nendele vastastikust eksperdihinnangut anda. Pärast kehtestatud tähtaega esitatud andmeid/teavet ei ole lubatud arvesse võtta (vt ka punkt 1.2.5).

Heiteandmete puhul peaks tehniline töörühm tegema kogutud kontsentratsiooniandmete ja (eri)koormuse andmete põhjal (kui mõlemat liiki andmed on kättesaadavad, tuleks esitada mõlemad) järelduse selle kohta, kas kasulike PVT-järelduste tegemisele aitaksid kaasa üht või mõlemat liiki andmed.

**Erikoormused** (nt keskkonda heidetud saasteainete mass toodangu massiühiku kohta) võimaldavad võrrelda käitiste keskkonnatoimet nende tootmismahtude erinevustest olenemata ning neid ei mõjuta segamine ega lahjendamine.

**Kontsentratsioonid** (koos võrdlustingimuste ja keskmistamisperioodiga) annavad üldjuhul enam teavet konkreetsete protsesside või üksuste töö lühiajalise tulemuslikkuse kohta ning võimaldavad seeläbi tuvastada kõikumisi ja tippheidet. Samuti võimaldavad need kindlaks teha keskkonnatoime eri ajahetkedel. Vooluandmetega kombineerituna, saab nende abil kindlaks teha saastekoormuse eri ajahetkedel. Kui kasutatakse pidevmõõtmist, saab kontsentratsioonide kaudu teavet tulemuslikkuse kohta pikema ajavahemiku (nt ühe aasta) vältel.

6 **6. PEATÜKK: PVT-VIITEDOKUMENTIDE VÄLJATÖÖTAMISE JA LÄBIVAATAMISE KVALITEEDI TAGAMINE**

PVT-viitedokumentide väljatöötamise ja läbivaatamise protsessi kvaliteedi tagamine põhineb suures osas käesolevate suuniste järgimisel, eelkõige seoses PVT-viitedokumendi sisu ja piiride ning PVT ja kujunemisjärgus tehnoloogia kindlaksmääramiseks vajalike andmete kogumisega.

PVT-viitedokumendi kvaliteet sõltub nii protsessi osalistest (vajalikud on kõrgetasemelised tehnilised erialateadmised ja aktiivne osalus) kui ka Sevilla protsessi enda kvaliteedist. Kvaliteedi tagamiseks eeldatakse, et liikmesriigid, asjaomased tööstusharud, inimeste tervise või keskkonna kaitset edendavad valitsusvälised organisatsioonid, Euroopa Kemikaaliamet ja komisjon kehtestavad kvaliteedisüsteemi, mis hõlmab järgmist.

1. Kohustuste ja ülesannete jaotuse selge kindlaksmääramine.
2. Meetodid ja kord.
3. Piisavate ressursside (eelkõige töötajate) olemasolu tagamine.
4. Pidevaid parandusi võimaldav sisekontrollisüsteem.

PVT-viitedokumendi kvaliteedi tagamine on igapäevane töö, mis põhineb kõigi teabevahetuses osalejate isiklikul pühendumusel. Üldjuhul on igal üksikul tehnilise töörühma liikmel algallikast kogutud teabe **esimese taseme kontrollijana** oluline roll oma panuse kvaliteedi tagamises.

Uurimisbüroo töötajad, kes koostavad tehnilise töörühma panuse põhjal PVT-viitedokumente, on esitatud teabe kvaliteedi **teise taseme kontrollijad**.

Kvaliteedi tagamise protsessi tuleks pidevalt uuesti läbi vaadata ja selleks palutakse abi foorumilt.